

**Jilid III
Bil. 45**

**Hari Rabu
11hb November, 1981**

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT

HOUSE OF REPRESENTATIVES

PARLIMEN KELIMA

Fifth Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGANNYA

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 5621]**

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan, 1982 [Ruangan 5656]

Jawatankuasa—

Jadual:

Maksud B. 1 hingga B. 15 [Ruangan 5706]

USUL:

Anggaran Pembangunan, 1982 [Ruangan 5656]

Jawatankuasa—

Maksud P. 7, P. 8 dan P. 9 [Ruangan 5707]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELIMA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO (DR) SYED NASIR BIN ISMAIL, P.M.N., S.P.M.J., S.S.I.J., S.I.M.P., D.P.M.P., P.I.S., B.S.I.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Pertahanan, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, S.S.D.K., S.P.M.J., S.P.M.S., S.S.A.P., D.P., D.U.P.N. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, DATO' MUSA HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J. (Labis).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO LEE SAN CHOON, S.P.M.J., S.S.I.J., K.M.N. (Segamat).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TAN SRI ONG KEE HUI, P.M.N., P.N.B.S., P.G.D.K. (Bandar Kuching).

„ Menteri Luar Negeri, TAN SRI HAJI MUHAMMAD GHAZALI BIN SHAFIE, P.M.N., S.S.A.P., S.I.M.P., S.P.D.K. (Lipis).

„ Menteri Kebajikan Am, DATIN PADUKA HAJAH AISHAH BINTI HAJI ABDUL GHANI, D.P.M.S., J.M.N. (Kuala Langat).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, Y.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kewangan, Y.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., S.P.M.K., P.S.M., S.S.A.P. (Ulu Kelantan).

„ Menteri Kesihatan, TAN SRI CHONG HON NYAN, P.S.M., J.M.N. (Batu Berendam).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO SERI SHARIFF AHMAD, S.S.A.P., D.S.A.P., D.I.M.P., J.M.N. (Jerantut).

„ Menteri Penerangan, DATO MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.S.I.J., D.P.M.J., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO RICHARD HO UNG HUN, D.P.M.P. (Lumut).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).

„ Menteri Pertanian, DATO ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Trengganu).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' DR
NEO YEE PAN, S.P.M.J., D.P.M.J. (Muar).

- „ Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO
S. SAMY VELLU, S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai
Siput).
- „ Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATO MOKHTAR BIN HAJI
HASHIM, D.S.N.S. (Tampin).
- „ Menteri Perusahaan Awam, DATIN PADUKA RAFIDAH AZIZ,
D.P.M.S., A.M.N. (Selayang).
- „ Menteri Pelajaran, Datuk Dr Sulaiman bin Haji Daud, P.N.B.S.,
J.B.S. (Santubong).
- „ Menteri Wilayah Persekutuan, DATUK PENGIRAN OTHMAN BIN
PENGIRAN HAJI RAUF, P.G.D.K., A.D.K. (Kimanis).
- „ Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN SANUSI
BIN JUNID, S.M.K. (Jerlun-Langkawi).
- „ Menteri Tak Berpotfolio, Dato' Abdullah bin Haji Ahmad
Badawi, D.M.P.N., K.M.N., D.J.N. (Kepala Batas).
- „ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, DATO' MANSOR BIN OTHMAN,
K.M.N., P.J.K. (Kuala Pilah).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO SRI HAJI
KAMARUDDIN BIN HAJI MOHD. ISA, S.P.M.P., K.M.N., J.P. (Larut).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO CHAN SIANG SUN, D.I.M.P.,
J.S.M., A.M.N., P.J.K., J.P. (Bentong).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR GOH CHENG
TEIK (Nibong Tebal).
- „ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN EDMUND LANGGU ANAK
SAGA, P.B.S. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, DATO' K. PATHMANABAN,
D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO LEW
SIP HON, D.P.M.S., J.M.N. (Shah Alam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DR LING LIONG SIK
(Mata Kuching).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, DATO HAJI
ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., S.M.T.,
P.J.K. (Besut).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO'
ABDULLAH BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N. (Ulu Nerus).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' MAK HON KAM, D.P.M.P.,
J.M.N. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI
ABDUL RAZAK, O.K.I.S., D.S.A.P. (Pekan).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam, DATO DR NIK HUSSEIN BIN ABDUL RAHMAN, D.P.M.K., K.M.N. (Kuala Krai).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATUK CLARENCE E. MANSUL, P.G.D.K. (Penampang).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan, DATO' CHIN HON NGIAN, D.S.I.J. (Renggam).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, DATO' HAJI EMBONG BIN YAHYA, D.P.M.J., D.S.I.J., A.M.N., P.I.S. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., D.S.I.J., A.M.N., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATO' ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, D.P.M.S., S.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).
- „ Timbalan Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat, TUAN WILLIAM LYE CHEE HIEN, A.S.D.K. (Gaya).
- „ Timbalan Menteri Pelajaran, DATO' HAJI MOHAMED SUHAIMI BIN DATO HAJI KAMARUDDIN, D.P.M.S., A.M.N., S.M.S. (Sepang).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DATO' ABDUL JALAL BIN HAJI ABU BAKAR, D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, TUAN BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan, TUAN IDRIS BIN ABDUL RAUF, P.C.M., A.M.P., A.M.N. (Parit Buntar).
- „ Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, TUAN ABDUL RAHIM BIN DATUK THAMBY CHIK, A.M.N., P.J.K. (Alor Gajah).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAFA (Paloh).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, TUAN LUHAT WAN (Baram).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Am, TUAN JAWAN ANAK EMPALING, K.M.N. (Rajang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMAD (Machang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, DATIN PADUKA CHOW POH KHENG *alias* ROSEMARY CHONG, D.P.M.S., S.M.S. (Ulu Langat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN V. GOVINDARAJ, A.M.N., P.J.K. (Pelabuhan Kelang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam, TUAN HUSSEIN BIN MAHMUD (Tanah Merah).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan
Kemajuan Wilayah, PUAN SHARIFFAH DORAH BINTI SYED MOHD.,
A.M.N., B.S.I., P.I.S. (Semerah).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri, TUAN
MAHYUDDIN BIN HAJI MOHAMED YASSIN, P.I.S., S.M.J. (Pagoh).

„ TUAN ABBAH BIN MENGIMBAL *alias* GEORGE ABBAH (Bandau).

„ TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

„ TUAN ABDUL GHANI BIN MISBAH, P.P.N., B.S.K. (Kinabatangan).

„ TUAN ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR
(Kulim-Bandar Bahru).

„ TAN SRI DATO HAJI ABDUL KADIR BIN YUSOF, P.M.N., S.P.D.K.,
S.P.M.J., S.S.I.J. (Tenggaroh).

„ TUAN ABDUL RAHMAN BIN DAUD (Pasir Mas).

„ TAN SRI DATO ABDUL SAMAD BIN IDRIS, D.P.M.J., J.M.N., P.J.K.
(Jelebu).

„ TUAN ABDUL SHUKUR BIN HAJI SIRAJ, A.M.N. (Tanjong Karang).

„ DATUK PATINGGI HAJI ABDUL TAIB BIN MAHMUD, D.P., D.A.,
S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).

„ DATUK HAJI ABU BAKAR BIN UMAR, D.S.K.D., S.D.K.
(Kota Setar).

„ TUAN ALIAS BIN MD. ALI, P.J.K. (Ulu Trengganu).

„ TUAN HAJI AMPONG BIN PUYON, A.S.D.K., A.D.K., J.P.U., J.P.
(Labuk Sugut).

„ DATUK HAJI ASHKAR HASBOLLAH, P.G.D.K. (Marudu).

„ TUAN AU HOW CHEONG, P.M.P. (Telok Anson).

„ TUAN AWANG BIN JABAR, P.J.K. (Dungun).

„ TUAN AZHARUL ABIDIN BIN HAJI ABDUL RAHIM, A.M.P.
(Batang Padang).

„ TUAN CHAN TECK CHAN (Kota Melaka).

„ TUAN CHAN KOK KIT *alias* CHAN KIT (Sungai Besi).

„ DR CHEN MAN HIN (Seremban).

„ DATO MICHAEL CHEN WING SUM, D.P.M.S. (Ulu Selangor).

„ TUAN CHIAN HENG KAI (Batu Gajah).

„ TUAN CHIENG TIONG KAI (Sarikei).

„ TUAN RICHARD DAMPING ANAK LAKI (Serian).

„ TUAN PETER PAUL DASON (Bukit Bendera).

„ TUAN V. DAVID (Damansara).

Yang Berhormat TUAN EDWIN ESNEN UNANG (Mukah).

- „ DATUK EDWIN ANAK TANGKUN, P.N.B.S., P.B.S., A.B.S.
(Batang Lupar).
- „ DATUK STEPHEN ROBERT EVANS, P.G.D.K., J.P. (Keningau).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ DATO' SERI HAJI HAMZAH BIN DATUK HAJI ABU SAMAH, S.S.A.P.,
S.I.M.P., S.M.K., S.P.D.K. (Temerloh).
- „ DATUK HARRIS BIN MOHD. SALLEH, S.P.D.K., S.P.M.J.
(Ulu Padas).
- „ TUAN HAJI HASHIM BIN HAJI ENDUT, A.M.K. (Ulu Muda).
- „ TUAN HAJI HASHIM BIN HAJI GHAZALI, A.M.N. (Matang).
- „ TUAN HAJI HASSAN ADLI BIN HAJI ARSHAD, J.S.M.
(Bagan Dato).
- „ DATO DR HEE TIEN LAI, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I., J.P.
(Ayer Hitam).
- „ TUAN HIEW NYUK YING (Tawau).
- „ DATO HISHAMUDDIN BIN HAJI YAHAYA, S.A.P. (Maran).
- „ TUAN IBRAHIM BIN MUHAMMAD, P.B., P.P.M., P.P.N.
(Rantau Panjang).
- „ TUAN HAJI IKHWAN BIN NASIR (Pontian).
- „ TUAN ISMAIL BIN ARSHAD, A.M.K. (Jerai).
- „ TUAN ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAMALUDDIN BIN HAJI SUHAIMI, A.M.N., P.J.K.
(Sabak Bernam).
- „ TUAN KAMALUDDIN BIN MAAMOR (Hilir Perak).
- „ TUAN KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN MARK KODING (Kinabalu).
- „ DATUK LEE BOON PENG, D.S.N.S., A.M.N., P.J.K., J.P. (Mantin).
- „ TUAN LEE KAW (Kluang).
- „ TUAN LEE LAM THYE (Kuala Lumpur Bandar).
- „ TUAN LIBEN ANAK KATO (Betong).
- „ TUAN LIM CHO HOCK (Ipoh).
- „ TUAN LIM KIAM HOON *alias* LIM AH YING, A.M.K.
(Padang Serai).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Petaling).
- „ DATUK LEONARD LINGGI ANAK JUGAH, P.N.B.S., J.B.S. (Kapit).
- „ TUAN MOHAMAD TAJOL ROSLI BIN MOHAMED GHAZALI, A.M.P.
(Gerik).

Yang Berhormat TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, K.M.N., A.M.N., P.B.
(Nilam Puri).

- „ TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kuala Muda).
- „ TAN SRI DATUK HAJI MOHAMMED SAID BIN KERUAK, P.M.N.,
S.P.D.K. (Kota Belud).
- „ TUAN HAJI MOHAMMAD TAUFECK BIN O. K. K. HAJI ASNEH,
D.S.K., B.K., P.P.M. (Hilir Pedas).
- „ TUAN MOHD. ALI BIN M. SHARIFF (Kuantan).
- „ TUAN MOHD. BAKRI BIN ABDUL RAIS, P.M.P., A.M.P. (Parit).
- „ TUAN HAJI MOHD. IDRIS BIN HAJI IBRAHIM, J.S.M. (Setapak).
- „ TUAN MOHD. NAKHAIE BIN HAJI AHMAD (Baling).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN MUSTAFFA BIN MOHAMMAD (Sri Gading).
- „ TUAN JONATHAN NARWIN ANAK JINGGONG (Lubok Antu).
- „ TUAN HAJI NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT, K.M.N., J.P.
(Pengkalan Chepa).
- „ DATO NIK HASSAN BIN WAN ABDUL RAHMAN, S.P.M.T., P.N.B.S.,
P.S.D., K.M.N. (Kuala Nerus).
- „ DATUK JAMES PETER ONGKILI, D.I.M.P. (Tuaran).
- „ TUAN OO GIN SUN, A.M.K., S.D.K., J.P. (Alor Setar).
- „ TUAN PATRICK ANEK UREN (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Menglembu).
- „ TUAN RACHA UMONG, P.B.S. (Bukit Mas).
- „ DATO' HAJI RAMLI BIN OMAR, D.P.M.P., K.M.N., P.M.P.
(Bagan Serai).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Silam).
- „ DATUK SENU BIN ABDUL RAHMAN, P.G.D.K. (Kuala Kedah).
- „ TUAN SEOW HUN KHIM (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SHAARI BIN JUSOH, J.M.N., A.M.P., P.P.N., P.P.M. (Kangar).
- „ TUAN SHAMSURI BIN MD. SALLEH, A.M.N., P.K.T., J.P.
(Balik Pulau).
- „ TUAN SIBAT MIYUT ANAK TAGONG (Ulu Rajang).
- „ TAN SRI DATO SYED AHMAD SHAHABUDDIN AL-HAJ, P.S.M.,
S.P.M.K., S.S.D.K., P.N.B.S., P.G.D.K., J.M.N., J.P.
(Padang Terap).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN SYED HASSAN BIN SYED MOHAMED, A.M.P., P.J.K. (Arau).

Yang Berhormat TUAN RAYMOND SZETU MEI THONG (Lambir).

- „ TUAN TAN KOON SWAN, A.M.P., J.P. (Raub).
- „ DR TAN TIONG HONG (Keping).
- „ TENGKU NOOR ASIAH BINTI TENGKU AHMAD, A.M.N., P.B. (Tumpat).
- „ TUAN TING CHEK MING (Bruas).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN UMAR BIN HAJI ISMAIL, A.M.N., P.P.T. (Padang Rengas).
- „ WAN MOHD. NAJIB BIN WAN MOHAMAD (Pasir Puteh).
- „ WAN ZAINAB BINTI M. A. BAKAR, A.M.N., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN WONG HOONG KEAT (Tanjong).
- „ DATUK DR WONG SOON KAI, P.N.B.S., P.B.S. (Sibu).
- „ TUAN YANG CHOONG FU, J.P. (Kinta).
- „ PUAN YONG FATIMAH BINTI MOHD. RAZALI, A.M.N., P.J.K. (Kuala Kangsar).
- „ DATUK STEPHEN YONG KUET TZE, P.N.B.S. (Padawan).
- „ DATO HAJI YUSOF BIN MALIM KUNING *alias* ABDUL RAHMAN BIN MOHD. JANI, D.P.M.J., P.I.S., B.S.I. (Panti).
- „ TUAN HAJI ZABIDI BIN HAJI ALI, P.J.K. (Permatang Pauh).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Datuk Azizul Rahman bin Abdul Aziz.

Timbalan Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting Kanan: Yahya Manap.

Penyunting: P. B. Menon.

Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suhor bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Musa bin Alang Ahmad.

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 11hb November, 1981

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-PERTANYAAN

PELAJARAN UGAMA ISLAM KEPADA
PASUKAN TENTERA

1. Tuan Haji Hashim bin Haji Ghazali minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada beliau sedar pelajaran Ugama Islam penting kepada Pasukan Tentera; jika sedar, sejauh manakah pelajaran Ugama Islam yang telah diajar kepada Pasukan Tentera kita.

Timbalan Menteri Pertahanan (Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustafa): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya memang sedar tentang betapa pentingnya ugama kepada anggota angkatan tentera, khususnya dalam pembinaan semangat "esprit-de-corps" di kalangan mereka. Banyak langkah positif bagi memenuhi matlamat tersebut telahpun diambil.

Di bawah rancangan penyusunan semula dan pembesaran angkatan tentera yang sedang dijalankan sekarang, soal-soal yang berkaitan dengan ugama tidak pernah diketepikan malah sentiasa dititikberatkan. Di antara usaha yang telah dijalankan oleh Kementerian ini ialah menambah bilangan tenaga pengajar pelajaran ugama. Buat masa ini, perkhidmatan tersebut mempunyai 507 perjawatan dan sehingga kini semua peringkat organisasi angkatan tentera telah mempunyai pegawai ugamanya (tuan guru) sendiri. Pegawai ugama ini bukan sahaja

bertanggungjawab mengajar pelajaran ugama kepada anggota tentera, tetapi juga kepada keluarga anggota tentera, menasihati tentang masalah rumahtangga serta mengetuai dalam upacara ibadah dalam masjid-masjid. Di samping itu, projek latihan kerohanian yang bersifat khemah ibadah juga diadakan. Projek ini melibatkan lebih kurang 250 anggota tentera dalam satu-satu projek. Ianya bertujuan membekalkan 'spiritual commitment' semoga dengan ini dapat mengikis sifat-sifat sekular yang dibawa dari amalan penjajah dulu.

Tuan Ismail bin Said: Soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri bercadang hendak memberi sebarang pangkat kepada Guru-guru Ugama Tentera, misalnya, Second Lieutenant, Lieutenant atau Captain sebagaimana yang diberikan kepada Pegawai-pegawai Perubatan Tentera dan adakah Guru-guru Ugama ini diberi latihan asas tentera dahulu sebelum mereka ini diambil berkhidmat dengan Angkatan Tentera.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustafa: Setakat ini Guru-guru Ugama tidak ada latihan asas berkenaan dengan ketenteraan tetapi adalah di dalam rancangan Kementerian saya hendak menubuhkan yang dikatakan "Corps Ugama". Sekiranya corps ini akan ditubuhkan mereka sebagai pengajar-pengajar Ugama akan diberi pengalaman dalam asas ketenteraan.

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menerangkan jumlah Pegawai-pegawai Ugama dalam Pasukan Tentera. Soalan saya, masih ada lagi kekurangan iaitu saya difahamkan Pengarah bagi jawatan Ugama tidak ada dipenuhi. Jadi, adakah sebab tidak ada orang yang

layak untuk mengisi jawatan itu atau ada sebab-sebab yang lain.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustafa: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini kita mempunyai seorang Penolong Pengarah dalam Kumpulan A-24. Jawatan-jawatan yang ada dalam Kumpulan A ini menghendaki Ijazah Am dalam bidang pengajian Islam dari Universiti tempatan ataupun dari luar negeri.

Tuan Fung Ket Wing: (*Dengan izin*) Just now the Deputy Minister in his reply said that the question of religions has never been put aside. I would like to ask the Deputy Minister whether the other religions are also allowed to be taught in the Armed Forces; if not, why.

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustafa: Tuan Yang di-Pertua, memandangkan Ugama Islam sebagai Ugama Rasmi negara maka Islam sahaja diperuntukkan dalam Perkhidmatan Ugama Angkatan Tentera Malaysia. Namun demikian, anggota-anggota yang beragama lain bebas beramal dengan ugama anutan mereka secara bersendirian.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri telah menyebut tentang spiritual commitment di kalangan anggota tentera. Saya ingin bertanya beliau apakah beliau sedar bahawa satu kejadian di mana pembinaan masjid di Pengkalan Tentera Laut Diraja Malaysia di Lumut masih belum siap walaupun sudah hampir 4 tahun masjid itu terbengkalai dan apakah tindakan beliau akan perkara ini?

Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustafa: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan soal pembinaan masjid di Lumut itu, saya belum lagi mempunyai laporan yang berkenaan, tetapi boleh jadi perkara itu berlaku oleh kerana kontraktor belum siap membinakan bangunan tersebut. Walaupun demikian, saya akan mengambil perhatian tentang perkara ini.

Tuan Lee Kaw: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat tahu daripada Timbalan Menteri Pertahanan walaupun ugama Islam adalah Ugama Rasmi

tetapi dalam anggota tentera di Malaysia ada tidak kurang 15% bukan bumiputra dan adakah peruntukan bagi orang-orang beragama Kristian iaitu bantuan gereja (church) dan lain-lain ugama untuk bantuan membina gereja dalam angkatan tentera.

Tuan Yang di-Pertua: Soalan tambahan ini telah terkandung dalam jawapan Timbalan Menteri iaitu boleh bebas dengan sendiri mengikut ugama masing-masing.

SINDIKET PERSUNDALAN DI PELABUHAN MALAYSIA

2. Tuan Umar bin Haji Ismail minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan adakah benar wujudnya sindiket persundalan di pelabuhan-pelabuhan negara ini yang bertujuan untuk memperdagangkan wanita-wanita tempatan kepada kelasi-kelasi di kapal-kapal.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik): Tuan Yang di-Pertua, setakat ini belum lagi ada aduan yang diterima mengenai sindiket persundalan di pelabuhan-pelabuhan di negara ini. Walau bagaimanapun, pada bulan Ogos yang lalu pihak polis Pulau Pinang telah berjaya menahan 4 orang wanita di pelabuhan Pulau Pinang yang dipercayai telah cuba melakukan kegiatan pelacuran di kapal-kapal asing. Pihak Polis setakat ini masih lagi menjalankan penyiasatan dan oleh itu belum dapat ditentukan sama ada kegiatan ini diatur oleh satu sindiket atau secara persendirian.

BANGUNAN HOTEL ABAD—PEMBELIAN

3. Tuan Lim Kit Siang minta Menteri Perusahaan Awam memberi sebab-sebab dan sama ada pembelian asal Bangunan Hotel Abad oleh pihak UDA merupakan satu keputusan yang berasas; keuntungan atau kerugian yang dialami dari harta-benda ini; harga yang dibayar oleh Pemuda UMNO untuk Bangunan Hotel Abad, sama ada ini mencerminkan harga pasaran; dan sama ada pembeli-pembeli lain yang berniat membeli

bangunan tersebut telah diberi peluang untuk “bid” bangunan tersebut.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perusahaan Awam (Tuan Hussein bin Mahmud): Tuan Yang di-Pertua, pembelian asal Bangunan Hotel Abad dalam tahun 1972 adalah berasas kepada matlamat UDA bagi menambahkan dan memperbagaikan penyertaan perniagaan Bumiputra di bandar-bandar terutamanya dalam bidang perniagaan di samping menambah hakmilik harta Bumiputra di bandar-bandar dari segi stok dan nilai. Pembelian Bangunan Hotel ini telah dibuat setelah kajian dari segi kedayahidupan menunjukkan pada masa itu bahawa hotel tersebut mempunyai potensi. Walau bagaimanapun, perniagaan hotel tersebut telah mengalami kerugian, dan angka-angka telah menunjukkan bahawa kerugian terkumpul sehingga tahun 1980 adalah sebanyak \$4.2 juta.

Prestasi perniagaan Hotel Abad ini telah sentiasa dikaji. Pihak pengurusan sentiasa mencari jalan bagi memperbaiki prestasi perniagaannya termasuk memindahkannya ke Peremba Bhd iaitu Syarikat Induk UDA bagi mengendalikan aktiviti-aktiviti dalam bidang pembangunan harta. Namun demikian, keputusan telah diambil bagi menjual hotel tersebut yang mana penjualan ini juga adalah selaras dengan usaha-usaha Syarikat Peremba bagi menkonsolidasikan kegiatannya. Bangunan tersebut telah dijual kepada Koperasi Bersatu dan bukan kepada Pemuda UMNO. Jualan tersebut adalah berdasarkan kepada harga pasaran iaitu setelah penilaian ke atasnya dibuat oleh penilai bertauliah.

Bangunan tersebut telah dijual kepada sebuah Koperasi Bumiputra yang mempunyai keupayaan pengurusan dan kewangan. Harga jualan adalah sebanyak \$13.8 juta iaitu bersesuaian dengan nilai harga pasarnya. Penjualan bangunan hotel tersebut telah dikaji dari berbagai aspek dan berdasar kepada urusan jual beli yang biasa. Oleh yang demikian, soal pembeli-pembeli lain yang cuba untuk “bid” adalah tidak timbul.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen mengetahui anggaran asal yang dibayar oleh UDA dalam

tahun 1972 atau selepas itu untuk membeli seratus-peratus Hotel Abad atau Bangunan Hotel Abad ini?

Tuan Hussein bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, \$6.1 juta.

Dato' Haji Yusof bin Malim Kuning: Soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berkenaan dengan Hotel Abad ini. Saya difahamkan hotel ini telah ditutup beberapa hari yang lalu. Jadi soalan tambahan saya adakah kemajuan hotel ini tidak menggalakkan atau dengan sebab kerugian yang teruk maka hotel ini ditutup atau disebabkan hotel ini salah satu kepunyaan bumiputra maka ia telah ditutup?

Tuan Hussein bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, keputusan menjual bangunan itu dan juga keputusan untuk menutup perniagaan hotel itu tidak ada kena-mengena sama ada pengurusan adalah di bawah kelolaan bumiputra atau sebaliknya, tetapi adalah berdasarkan kepada perkara yang telah saya sebutkan tadi iaitu setelah memandangkan bahawa kerugian yang terkumpul sehingga akhir 1980 adalah sebanyak \$4.2 juta dan pihak yang bertanggungjawab mengenai bangunan itu merasakan adalah lebih baik bangunan itu dijual kepada pihak sepertimana yang saya sebutkan tadi.

Tuan Ismail bin Said: Tuan Yang di-Pertua, tadi Setiausaha Parlimen berkenaan mengatakan bahawa bangunan itu dibeli oleh Ko-op Bersatu. Jadi, saya ingin bertanya sama ada Ko-op Bersatu meneruskan perniagaan hotel itu atau menggunakan untuk perniagaan lain?

Tuan Hussein bin Mahmud: Setakat mana yang saya dimaklumkan dan mungkin perkara ini berubah, bahawa Ko-op Bersatu tidak bercadang untuk menguruskan perniagaan hotel.

LOMBONG GRAVEL PUMP

4. Dato Michael Chen Wing Sum minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan adakah beliau perhatikan bahawa kebanyakan lombong ‘Gravel pump’ telah ditutup oleh kerana ongkos perbelanjaan

melambong tinggi. Jika demikian, apakah langkah-langkah yang diambil oleh Kerajaan untuk menolong kepadanya.

Menteri Perusahaan Utama (Dato Paul Leong Khee Siong): Tuan Yang di-Pertua, penutupan kebanyakan lombong pam kelikir dalam tahun ini bukanlah semata-mata disebabkan masalah kenaikan kos melombong tetapi terdapat juga disebabkan keadaan tanah mengandungi bijih yang berkurangan setelah dilombong dan mengalami keadaan harga timah yang rendah, khasnya dalam separuh tahun yang pertama tahun ini.

Sebagaimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum Kerajaan sentiasa berusaha untuk mengambil langkah-langkah untuk menolong perusahaan ini. Sejak beberapa tahun yang kebelakangan, Kerajaan telah mengkaji semula dan merubah struktur cukai eksport timah ke suatu paras yang lebih bermakna dengan mengambil kira kos pengeluaran dan berasaskan konsep kos tambahan (cost-plus). Di samping itu juga usaha mengurangkan bebanan kos pengeluaran dengan memberi potongan kepada cukai alat-alat yang digunakan untuk pengeluaran secara pam kelikir juga dilakukan dari semasa ke semasa.

Di peringkat antarabangsa Malaysia dan lain-lain negara pengeluar sentiasa berusaha meningkatkan lagi harga timah ke paras yang lebih berpatutan menerusi forum Majlis Timah Antarabangsa, berdasarkan analisa data-data kenaikan kos pengeluaran timah. Di Mesyuarat Majlis Timah Antarabangsa di Kuala Lumpur baru-baru ini, jarak harga timah Majlis Timah Antarabangsa telah dinaikkan sebanyak 6.85%. Ini bermakna Majlis akan dapat mempertahankan harga timah di satu paras yang lebih tinggi.

Sejak bulan Ogos tahun ini harga timah telah pulih semula ke suatu paras yang lebih menasabah. Berdasarkan langkah-langkah yang saya nyatakan itu tadi saya yakin kita akan dapat mengurangkan beban kos yang ditanggung oleh sektor perlombongan terutamanya pelombong-pelombong pam kelikir.

Tuan Abdul Kadir bin Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, baru-baru ini harga bijih

timah telah melambung naik dengan cara mendadak sedangkan keadaan ekonomi antarabangsa adalah dalam keadaan begitu meleset. Apakah sebabnya?

Dato' Paul Leong Khee Seong: Tuan Yang di-Pertua, pada bulan Ogos tahun ini harga timah telah pulih semula kerana permintaan di pasaran dunia adalah baik terhadap bahan ini.

HE SON SAAN—ISSUE KAMPUCHEA

5. Tuan Mohd. Bakri bin Abdul Rais minta Menteri Luar Negeri menyatakan sejauh mana hasil rundingan bersama telah dicapai di antara beliau dengan He Son Saan mengenai issue Kampuchea dalam lawatan (He Son Saan) beliau ke Malaysia baru-baru ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Luar Negeri (Tuan Mahyuddin bin Haji Mohamed Yassin): Tuan Yang di-Pertua, Encik Son Saan dan bukan San Saan seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat, telah berkunjung ke Kuala Lumpur sebagai tetamu Yang Berhormat Menteri Luar Negeri selepas menghadiri mesyuarat tiga penjurong kelompok Khmer yang diadakan di Singapura dalam bulan September iaitu daripada 4hb-6hb September, 1981.

Seperti Ahli Yang Berhormat termaklum ketiga-tiga kumpulan itu adalah terdiri daripada kumpulan Molanika yang diketuai oleh Putera Norodom Sihanouk, Khmer People's National Liberation Front (KPNL) yang diketuai oleh Encik Son Saan dan Khmer Rouge diketuai oleh Khieu Samphan. Semasa di sini beliau telah menerangkan kepada Menteri Luar Negeri mengenai beberapa aspek termasuklah mengenai cadangan ketiga-tiga kumpulan itu akan menubuhkan sebuah Kerajaan Campuran di Kampuchea supaya berkesan lagi mereka dapat menentang rejim boneka Heng Samrin dan tentera-tentera Vietnam yang menyokong regim tersebut.

Hasil dari perbincangan tersebut memberi keyakinan kepada kita bahawa Encik Son Saan adalah merupakan seorang tokoh yang boleh dihormati oleh kebanyakan rakyat Kampuchea dan memainkan peranan utama

dalam Kerajaan Campuran yang dicadangkan itu. Ini harus memberi kenyataan kepada Vietnam bahawa ada golongan rakyat Kampuchea yang bukan sahaja mahukan tentera-tentera Vietnam undur dari Kampuchea, tetapi juga tidak rela ditekan oleh pihak China dalam negara mereka. Tujuan murni kelompok Son Saan ini ialah supaya Kampuchea bebas dari apa sahaja pengaruh dan ancaman dari luar. Walau bagaimanapun, terserahlah kepada ketiga-tiga kumpulan ini menentukan sendiri kepimpinan Kerajaan Campuran Kerajaan Kampuchea kelak.

Tuan Alias bin Md. Ali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sama ada dalam pertemuan itu soal menubuhkan sebuah Kerajaan buangan telah dibincangkan dan sekiranya dibincangkan adakah salah sebuah daripada ibu negara ASEAN akan dijadikan sebagai Headquarters atau ibu pejabat pada Kerajaan ini?

Tuan Mahyuddin bin Haji Mohamed Yassin: Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang disebutkan tadi, tujuan perjumpaan itu ialah untuk menubuhkan ataupun mencari persetujuan penubuhan Kerajaan campuran, sama ada istilah ini diertikan sebagai Kerajaan buangan itu mengikut tafsiran masing-masing.

Yang keduanya, tidak ada dibincangkan di situ negara mana di antara negara-negara ASEAN yang akan dipilih sebagai yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat tadi.

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut: Tuan Yang di-Pertua, daripada jawapan yang diberi oleh Setiausaha Parlimen tadi nampaknya tiga golongan yang sedang mencuba hendak mengadakan Kerajaan dipilih oleh rakyat di dalam negara Kampuchea, yang menjadi bonekanya ialah Heng Samrin. Adakah Kerajaan kita bercadang juga, kerana yang jadi batu penghalang ialah boneka Heng Samrin, hendak berjumpa dengan Heng Samrin sebagai jalan keluar hendak menyelesaikan masalah tersebut.

Tuan Mahyuddin bin Haji Mohamed Yassin: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini belum ada cadangan begitu, tetapi sebagaimana menjadi prinsip kita ialah dalam penyelesaian masalah di Kampuchea itu kita sentiasa membuka peluang, membuka pintu kepada bentuk-bentuk perundingan yang boleh memberikan sumbangan terhadap pencapaian satu resolusi politik di Kampuchea. Oleh yang demikian sekiranya perlu dan masanya sesuai pihak-pihak yang tertentu termasuk Heng Samrin mungkin akan berunding untuk mencari satu jalan penyelesaian ini.

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen adakah dengan lawatan Son Saan ke negara kita ini telah melunakkan ataupun mengubah dasar luar kita terhadap resolusi Kampuchea dan Vietnam yang tidak reda-reda?

Tuan Mahyuddin bin Haji Mohamed Yassin: Sebagaimana yang Ahli Yang Berhormat sedia maklum bahawa masalah yang dihadapi di Kampuchea adalah masalah yang bukan sahaja menjadi tumpuan negara kita sebagai anggota dalam kumpulan ASEAN, tetapi juga menjadi kepentingan masyarakat antarabangsa. Jadi sehingga perjumpaan itu diadakan dengan Son Saan, sikap kita dan prinsip kita tentang masalah yang dihadapi dengan Kampuchea tidak berubah, malahan kita merasa yakin dan optimistik sekali dengan perjumpaan-perjumpaan yang telahpun diadakan dan mengikut maklumat kita lebih daripada 7 kali perjumpaan yang telah diadakan oleh ketiga-tiga kumpulan itu untuk mencari satu formula bagi pembentukan Kerajaan campuran, kita yakin bahawa usaha ini akan mencapai kejayaan.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sedar bahawa orang yang paling popular di kalangan rakyat Kampuchea adalah Putra Norodom Sihanouk dan bukannya Son Saan. Tetapi negara-negara ASEAN memilih Son Saan atas desakan

Kerajaan Thai, dan jika sedar dan oleh sebab Son Saan ini telahpun menunjukkan sikapnya yang begitu degil, adakah pihak Kerajaan dan ASEAN bercadang untuk mengalih sokongan dari Son Saan kepada Putra Norodom Sihanouk.

Tuan Mahyuddin bin Haji Mohamed Yassin: Tuan Yang di-Pertua, sebelum kita mendapat keputusan untuk membuat sokongan kepada Son Saan dalam usaha hendak menubuhkan Kerajaan campuran, kita telah mengkaji dari segi berbagai aspek iaitu terutama tentang sokongan-sokongan yang ada dan mungkin akan ada sekiranya Kerajaan campuran ini dapat dilahirkan. Dan di dalam perjumpaan dan deklarasi bersama yang telahpun dibuat di Singapura, pihak Putra Norodom Sihanouk telahpun menyatakan sokongan beliau sendiri kepada Son Saan dan sekiranya Kerajaan campuran ini dihasilkan ataupun dijayakan beliau sendiri sanggup untuk menyerahkan kuasa pentadbiran dan sebagainya kepada pihak yang saya sebutkan tadi.

LEMBAGA PENAPIS FILEM—PANDUAN

6. Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan asas-asas yang menjadi panduan kepada Lembaga Penapis Filem dalam melulus dan membatalkan filem-filem untuk ditayangkan kepada umum. Dan sejauh manakah penekanan diberi oleh Lembaga itu supaya penuntun-penuntun terutama dari kalangan muda-mudi kita, tidak dapat dipengaruhi oleh contoh-contoh yang tidak baik, khususnya yang menyentuh prinsip-prinsip Ugama Islam.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Tuan Yang di-Pertua, asas-asas yang menjadi panduan kepada Lembaga Penapis Filem dalam menimbang filem-filem untuk tayangan umum adalah berpandukan kepada prinsip-prinsip Rukun Negara amnya dan garis-garis panduan penapisan yang menitikberatkan unsur-unsur keugamaan, moral, perkauman, jenayah, sex dan apa-apa unsur yang bertentangan dengan kepentingan negara.

Dalam menjalankan tugas-tugasnya Lembaga Penapis Filem sentiasa sedar betapa

mustahaknya thema dan adegan-adegan yang menunjukkan contoh-contoh yang tidak baik itu dipotong atau dipupuskan supaya tidak dapat mempengaruhi penuntun-penuntun termasuklah muda-mudi kita. Adalah menjadi hasrat Kerajaan bahawa oleh sebab Ugama Islam adalah ugama rasmi negara ini, sebarang tayangan yang dibenarkan akan dipastikan tidak akan menjejaskan apa-apa prinsip Islam yang maha suci itu.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri selain daripada tanggungjawab Lembaga Penapis Filem terhadap filem-filem yang dibawa ke dalam negeri ini, sejauh manakah pula tanggungjawab yang diberikan kepada Lembaga Penapis Filem ini mengenai video-video yang dibawa masuk ke dalam negeri ini? Adakah di bawah tanggungjawab Lembaga Penapis Filem ataupun ada satu Lembaga ataupun Jawatankuasa lain yang bertanggungjawab menapis filem-filem video yang dibawa masuk dalam negeri ini sekarang ini sedang berleluasa?

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Setahu saya, kalau tidak silap penapisan mengenai filem-filem video ini juga adalah dalam budibicara Lembaga Penapis Filem.

Tuan Haji Hashim bin Haji Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebut kuasa penapis filem ini memotong babak-babak yang tidak menarik hati yang boleh merosakkan moral dan sebagainya. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri babak yang tidak menarik hati sekali ialah babak cium di antara lelaki dan perempuan, perkara ini terdedah sungguh di dalam wayang gambar dan televisyen yang kadang-kadang ditiru oleh orang lain kerana ia selalu tengok dengan cara yang sebegitu. Jadi saya ingin bertanya adakah babak yang seperti ini yang tidak sesuai dengan moral bagi rakyat ini dan negara ini dan ugama Islam pula sebagai ugama rasmi mesti ataupun patut dipotong terus dan tidak patut ditunjukkan dalam

negara ini baik di dalam panggung wayang, di dalam televisyen ataupun di mana-mana juga?

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Tuan Yang di-Pertua, saya masih ingat lagi Yang Berhormat Menteri Penerangan menyebut cium ini banyak perkara cium. Jadi saya fikir cium yang akan membawa kecenderungan kepada keruntuhan moral sudah pasti akan dipupus daripada filem yang hendak ditayangkan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya adakah pihak Lembaga Penapis Filem menggunakan "double standard" di dalam menapis filem-filem kerana kalau sekiranya filem-filem keluaran tempatan atau filem-filem Melayu adalah dilarang dari diadakan babak-babak cium, tetapi filem-filem asing yang dibawa masuk dibenarkan pula, walau apapun keadaan motif cium itu, tetapi ianya dapat mentafsirkan dengan berbagai-bagai cara dan mungkin ada yang mentafsirkan secara yang tidak baik dan kita tidak boleh mengawal tafsiran-tafsiran begitu daripada orang ramai.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Tuan Yang di-Pertua, kita tidak mengamalkan double standard macam mana yang ditegur oleh Ahli Yang Berhormat itu. Sama ada kita benarkan cium atau tidak, apa bentuk cium atau bagaimana cium itu dibuat; bergantung kepada kesesuaian filem itu dibuat dan ciri-ciri serta nilai-nilai budaya yang terdapat di dalam filem itu. Sudah pasti, sistem nilai kebudayaan yang terdapat di Barat, Timur Tengah atau di Afrika berbeda sekali dengan yang ada di Timur ini.

Dato' Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri oleh kerana terlalu banyaknya filem-filem video yang masuk ke negara kita ini secara diseludupkan sedangkan Lembaga Penapis Filem ini terlalu terhad iaitu berada di Kuala Lumpur sahaja, adakah Kementerian bercadang supaya ditubuhkan beberapa Lembaga lagi seperti di sebelah selatan atau utara bagi mengelakkan

penyeludupan yang begitu banyak kepada filem-filem video.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Kementerian mengucapkan terima kasih di atas cadangan yang membina daripada Ahli Yang Berhormat itu.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada beberapa jawapan Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri tadi menyatakan ciuman ini ada cara-cara dan sebab-sebabnya. Apabila tayangan filem yang mengeluarkan babak cium ini, bolehkah satu tanda diberitahu kepada rakyat di negara kita bahawa ciuman ini cuma sebagai salam kepada orang Barat (*Ketawa*).

Tuan Yang di-Pertua: Soalan itu di luar daripada soalan asal (*Ketawa*). Tidak usah bincang banyak mengenai soal cium ini! (*Ketawa*).

CERMIN GELAP—PENGHARAMAN

7. Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim minta Menteri Pengangkutan menyatakan bilakah undang-undang pengharaman penggunaan cermin gelap kepada kenderaan-kenderaan akan dikuatkuasakan memandangkan pada masa ini terdapat beberapa buah kenderaan persendirian masih menggunakan cermin gelap.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua, Kaedah-kaedah Kereta Motor (Pembinaan Kelengkapan dan Penggunaan) Larangan Mengenai Jenis-jenis Kaca Tertentu tahun 1978 iaitu undang-undang yang melarang penggunaan cermin gelap di kenderaan-kenderaan memang berkuatkuasa sekarang ini. Mengikut kaedah-kaedah undang-undang tersebut adalah menjadi satu kesalahan jika didapati cermin kenderaan digelapkan kepada apa-apa jua bahan yang tidak membenarkan sekurang-kurangnya 70% pancaran cahaya menerusi cermin kenderaan tersebut.

Seperti yang dimaklumkan, penguatkuasaan undang-undang ini memang berjalan sekarang tetapi buat masa ini pihak

penguatkuasaan undang-undang hanya menjalankan tindakan kuatkuasa terhadap kenderaan-kenderaan yang mempunyai cermin yang terlalu gelap sahaja.

Tuan P. Patto: Tuan Speaker, soalan tambahan. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu dalam menguatkuasakan kaedah-kaedah yang telahpun mula berkuatkuasa beberapa waktu dahulu, adakah seperti dahulu orang-orang kenamaan (VIP) yang menggunakan kenderaan-kenderaan dengan cermin gelap itu dikecualikan daripada pengawalan ataupun dikenakan pengawasan itu dan sekiranya ya, siapakah orang-orang kenamaan atau jawatan-jawatan mereka yang dikecualikan daripada pengawasan itu?

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, memang ada dan mereka yang berkenaan termasuklah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong atau Duli Yang Maha Mulia Raja Permaisuri Agong, Duli Yang Maha Mulia Sultan-sultan ataupun Raja Permaisuri, Pemangku Raja ataupun isteri mereka, Tuan Yang Terutama Yang di-Pertua Negeri-negeri, Menteri-menteri, Timbalan-timbalan Menteri, Menteri-menteri Besar ataupun Ketua-ketua Menteri, Hakim Mahkamah Tinggi Persekutuan ataupun Mahkamah Tinggi, Pegawai-pegawai Polis atau Tentera seperti yang ditetapkan oleh Ketua Polis Negara ataupun Ketua Turus Angkatan Tentera.

Tuan Chan Teck Chan: Tuan Speaker, soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar bahawa orang-orang yang tidak termasuk dalam senarai VIP sepertimana yang dinyatakan itu juga adalah menggunakan kereta-kereta tinted glass sungguhpun tadi Yang Berhormat ada mengatakan undang-undang ini telah dikuatkuasakan tetapi saya nampak hanya dikuatkuasakan dalam kertas sahaja, bukan dalam bentuk tindakan, kerana dalam kenderaan yang kita selalu lihat masih ada sebahagian kenderaan yang tidak seharusnya menggunakan tinted glass tetapi masih lagi menggunakannya. Jika Yang Berhormat sedar, apakah tindakan akan diambil?

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana saya katakan tadi, penguatkuasaan undang-undang ini masih berjalan dan pihak yang berkenaan seperti Polis dan juga pegawai-pegawai daripada Jabatan Pengangkutan Jalan ada mengambil tindakan daripada satu masa ke satu masa terhadap mereka yang menggunakan cermin yang terlalu gelap dan suka saya menyatakan sehingga bulan Ogos tahun ini tindakan telah diambil kepada 155 orang-orang yang berkenaan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Timbalan Menteri, apakah sebab-sebabnya Menteri-menteri dan juga Timbalan-timbalan Menteri dikecualikan daripada undang-undang ini, adakah kerana sebab-sebab keselamatan dan jika sebab-sebab keselamatan adakah mencukupi dengan pengecualian ini untuk menjaga keselamatan mereka?

Dato' Abu Hassan bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun undang-undang ini telah mengecualikan Menteri-menteri dan Timbalan-timbalan Menteri untuk menggunakan cermin gelap tetapi arahan yang telah diterima daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa Menteri-menteri dan Timbalan-timbalan Menteri tidak dibenarkan menggunakan cermin gelap.

Tuan Haji Ikhwan bin Nasir: Tuan Yang di-Pertua, setelah mendengar senarai yang dikecualikan daripada tegahan penggunaan cermin gelap, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri, bolehkah beliau mengecualikan juga kepada Speaker Dewan Rakyat dan Dewan Negara?

Tuan Yang di-Pertua: Itu di luar daripada soalan asal (*Ketawa*).

DASAR EKONOMI BARU— PELAKSANAAN

8. Tuan Chan Teck Chan minta Perdana Menteri menyatakan kemajuan-kemajuan yang telah dicapai dalam tempoh pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru bagi rakyat Malaysia amnya dan Bumiputera khasnya; nyatakan perbezaan taraf ekonomi

Bumiputra pada tahun 1971 (bila DEB dilancarkan) dibandingkan dengan tahun 1981, umpamanya dalam bidang perumahan, perindustrian, pertanian, kewangan, pembangunan tanah, perlombongan dan lain-lain bidang ekonomi; apakah halangan dan kerumitan telah dialami dalam proses menuju ke matlamat DEB, dan bagaimanakah jurang di antara golongan yang berada dan tidak berada dalam masyarakat Melayu dapat dirapatkan.

Menteri Tak Berpotfolio (Dato' Abdullah bin Haji Ahmad Badawi): Tuan Yang di-Pertua, soalan-soalan mengenai perkara ini sudah pun dijawab dalam sidang yang mulia ini ketika membincangkan Rancangan Malaysia Keempat pada 27hb Mac, 1981 yang lalu. Jika Ahli Yang Berhormat telah meneliti dokumen Rancangan Malaysia Keempat dan mengikuti perbincangan-perbincangan yang telah diadakan, saya percaya soalan ini tidak akan dikemukakan kerana maklumat-maklumat yang diminta adalah terkandung di dalam dokumen tersebut.

Walau bagaimanapun, suka saya menegaskan sekali lagi bahawa semua kaum telah menikmati faedah dari segi kenaikan pendapatan dan kekurangan kadar kemiskinan. Kadar kemiskinan telahpun berkurangan dari 49.3% dalam tahun 1970 kepada 29.2% dalam tahun 1980. Pendapatan purata bulanan isi rumah dalam kumpulan 40% terendah yang mengandungi sebahagian besar golongan miskin telah meningkat dari \$76 dalam tahun 1970 kepada \$186 dalam tahun 1979.

Dari segi penyusunan semula masyarakat pula, hakmilik modal bumiputra telah meningkat dari 4.3% dalam tahun 1971 kepada 12.4% dalam tahun 1980. Dalam tempoh yang sama hakmilik pemastautin negara telah juga meningkat dari 38.3% dalam tahun 1971 kepada 52.5% dalam tahun 1980.

Dalam sektor pertanian, Rancangan Pembangunan Tanah telah memberi faedah kepada kira-kira 72,000 keluarga bumiputra. Rancangan Pembukaan Tanah ini juga telah diambil oleh kaum-kaum lain terutamanya dalam kerja-kerja kontrak. Dalam bidang

perumahan, hakmilik perumahan kaum bumiputra berbanding dengan kaum lain telah bertambah baik. Dalam bidang pelajaran dan kesihatan, mereka juga telah dapat meningkatkan kualiti hidup dengan bertambahnya kemudahan asas seperti jalan-jalan, bekalan air dan elektrik, kemudahan perubatan serta peluang melanjutkan pelajaran.

Pada keseluruhannya penglibatan dan kemajuan yang dicapai oleh masyarakat bumiputra dalam berbagai bidang ekonomi, kewangan dan sosial adalah menggalakkan dan ini menunjukkan mereka telah mengorak langkah menuju ke matlamat yang telah ditetapkan itu.

Walau bagaimanapun, semasa melaksanakan Dasar Ekonomi Baru selama 10 tahun yang lalu berbagai halangan, masalah dan kerumitan telah dialami. Di pihak kaum bumiputra sendiri tingkat kemampuan mereka khasnya tingkat tabungan yang rendah (level of private savings) bagi bumiputra telah menyebabkan kadar penglibatan dalam sektor ekonomi moden bergerak dengan tempo yang belum memuaskan. Tambahan pula asas permulaan ekonomi mereka di awal tahun tujuh puluhan adalah kecil sementara pengetahuan mereka adalah terhad dengan kemahiran yang belum begitu maju. Sikap kaum bumiputera sendiri juga perlu terus diperbaiki lagi bagi mempercepatkan proses penyusunan semula yang kita harapkan itu.

Berhubung dengan soalan Yang Berhormat mengenai bagaimana golongan yang berada dan tidak berada dalam masyarakat Melayu dapat dirapatkan, Kerajaan sebenarnya telah dan sedang melaksanakan berbagai-bagai program untuk tujuan tersebut. Bagaimana yang telah ditunjukkan di dalam dokumen Rancangan Malaysia Keempat itu kedua-dua golongan peringkat berada dan peringkat tidak berada telah menikmati faedah program-program pembangunan Kerajaan.

Strategi pembangunan yang ada sekarang akan diteruskan supaya dapat diperbaiki lagi keadaan jurang ini terutamanya dengan menumpukan usaha kepada golongan yang termiskin untuk menggalakkan perusahaan

kecil untuk golongan berpendapatan rendah di luar bandar serta meneruskan kempen menggalakkan mereka menyertai skim Amanah Saham Nasional. Rancangan latihan dan pelajaran bagi menyusun semula corak pekerjaan terus merupakan strategi penting Dasar Ekonomi Baru untuk meningkatkan pendapatan di kalangan masyarakat bumiputera yang merupakan golongan miskin dan berpendapatan rendah itu.

Tan Sri Dato Haji Abdul Kadir bin Yusof: Tuan Yang di-Pertua, adakah mempunyai rumah kedai dan bangunan-bangunan perniagaan dalam bandar-bandar oleh orang-orang Melayu tidak kurang daripada 30% sehingga 1990 termasuk di bawah Dasar Ekonomi Baru? Kalau sekiranya termasuk, bagaimanakah caranya dengan perlahan-lahan kita hendak melaksanakan dasar itu?

Tuan Yang di-Pertua: Ini merupakan soalan sulung semenjak bulan Julai (*Ketawa*).

Dato' Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, peranan yang akan dimainkan bagi membolehkan orang Melayu mendapat kepunyaan kedai-kedai di kawasan bandar itu akan dilaksanakan oleh UDA.

Tuan Chan Teck Chan: Soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat Menteri sedar bahawa angka-angka yang ditunjukkan dalam Rancangan Malaysia Keempat iaitu halaman 69 Jadual 3.14. Umpamanya angka yang berkaitan dengan pemastautin Malaysia yang melibatkan bumiputera dan agensi-agensi amanah bumiputera yang menduduki 12.4% ini adalah satu angka yang boleh dikatakan tidak up-to date kerana beberapa agensi yang mustahak umpamanya FELDA, Bank Pertanian, Bank Rakyat dan lain-lainnya adalah menduduki satu kapital yang significant tetapi tidak diambil kira dalam Rancangan Malaysia Keempat. Ini juga termasuk dalam pemastautin Malaysia lain iaitu terdiri daripada bukan bumiputera angkanya ialah 40.1% ini

Tuan Yang di-Pertua: Pergi kepada soalan tambahan. Soalan tambahannya apa?

Tuan Chan Teck Chan: Soalan tambahannya, adakah Kerajaan akan menyemak semula angka-angka yang ada

dinyatakan dalam Rancangan Malaysia Keempat iaitu di halaman 69 di mana kita fikir angka-angka ini tidak up-to-date.

Dato' Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, mengikut soalan yang mula-mula ditanyakan oleh Yang Berhormat sama ada saya sedar atau tidak yang angka itu tidak up-to-date, jawabnya saya tidak sedar dan yang keduanya segala angka-angka yang tercatat dalam Rancangan Malaysia Keempat itu, dalam buku ertinya, memanglah sentiasa diperhatikan untuk diupdatekan dan juga untuk dinilai dari segi sejauh manakah kemajuan-kemajuan yang kita telah capai sekarang ini secara perbandingan.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim: Soalan tambahan. Saya hendak bertanya kepada Menteri berkenaan sama ada Jabatan Perdana Menteri sedar atau tidak di dalam ucapan Belanjawan yang baru selesai sehari dua hari yang lalu kalau diteliti ucapan-ucapan daripada pihak parti Pembangkang khususnya DAP banyak mengungkit-ungkitkan, menggambarkan-gambarkan seolah-olah dalam pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru ini pihak Kerajaan ini bersikap zalim dan tidak adil dan kalau Kerajaan sedar di atas ungkitan pihak parti Pembangkang khususnya kepada parti DAP yang menaburkan racun ini, adakah pihak Jabatan Perdana Menteri bercadang mengadakan kursus khas kepada pihak parti DAP?

Tuan Yang di-Pertua: Itu soalan di luar daripada soalan asal. Yang Berhormat dari Ipoh.

Tuan Lim Cho Hock: Kerajaan Negeri Perak menjalankan Dasar Ekonomi Baru telah membuat banyak gerai-gerai (stalls) untuk bumiputera berniaga. Tetapi gerai-gerai itu dibuat di atas jalanraya seperti di Stesyen Keretapi Ipoh satu row gerai-gerai telah dibuat di atas jalanraya dan gerai-gerai itu menghalang Pejabat Pos yang baru, kalau orang hendak masuk ke Pejabat Pos yang baru sangat susah oleh kerana gerai-gerai itu menghalang jalan. Juga di Jalan Osborne Ipoh pun banyak ada gerai-gerai dibuat tetapi dibuat di atas jalanraya. Bolehkah Kerajaan....

Tuan Yang di-Pertua: Membuat gerai-gerai ini atas jalanraya siang malamkah atau sebelah malam sahaja?

Tuan Lim Cho Hock: Gerai-gerai ini tidak boleh dipindahkan kerana dibuat daripada konkrit. Bolehkah Kerajaan Pusat mengarahkan Kerajaan Negeri Perak supaya jangan membuat gerai-gerai itu di atas jalan raya dan jika membuat gerai tidaklah menghalang Pejabat Pos atau Hospital dan lain-lain.

Dato' Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Tuan Yang di-Pertua, saya kira gerai-gerai itu bukanlah dibuat di atas jalan, mungkin di kawasan-kawasan yang mengganggu laluan dan saya fikir Kerajaan Perak bukanlah sampai tidak tahu perancangan sehingga mengadakan gerai-gerai di atas jalan-jalan yang boleh menyebabkan kesusahan lalulintas.

SIMPANAN EMAS

9. Tuan Ting Chek Ming minta Menteri Kewangan menyatakan berapa banyak simpanan emas kita dan nyatakan jumlah cetakan wang oleh Bank Negara pada tiap tahun mulai 1976. Nyatakan juga peringkat-inflasi (inflation rate) dalam negeri ini sejak tahun 1971 dan apakah peringkatannya di masa ini akan membawa Kementerian beliau bercadang untuk membuat kajian ke atas inflasi supaya semua pekerja-pekerja bergaji akan berupaya mengatasi untuk membiayai barang-barang keperluan dari pendapatan mereka.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin maklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa saya tidak dapat memberitahu Dewan ini jumlah simpanan emas atas kepentingan negara. Walau bagaimanapun, Ahli Yang Berhormat mungkin ingin mengambil perhatian bahawa paras simpanan luar-negeri bersih Malaysia, yang terdiri daripada emas dan pertukaran wang asing, simpanan dan milikan hak-hak Pengeluaran khas dalam Kumpulan Wang Antarabangsa, setelah ditolak lain-lain tanggungan asing semasa berjumlah sebanyak \$9,188 juta pada akhir bulan September, 1981, iaitu cukup untuk

membiayai 5 bulan import tertangguh pada paras semasa.

Jumlah matawang yang telah dikeluarkan oleh Bank Negara meningkat daripada sebanyak \$2,392 juta pada akhir tahun 1975 kepada sebanyak \$5,105 juta pada akhir tahun 1980, ataupun kadar tahunan sebanyak 16.4 peratus dalam tempoh tahun 1976-1980.

Kadar inflasi negara, sebagai diukur oleh Angkatunjuk Harga Pengguna bagi Semenanjung Malaysia, meningkat daripada 1.6 peratus dalam tahun 1971 kepada satu kadar paling tinggi sebanyak 17.4 peratus dalam tahun 1974, tetapi menjadi sederhana dengan nyatanya selepas itu kepada kadar purata tahunan sebanyak 4.5 peratus dalam tempoh tahun 1976-1980. Dalam tahun ini, kadar inflasi dijangka meningkat kepada kadar purata tahunan sebanyak 9 peratus. Sebab-sebab utama yang mengakibatkan keadaan harga bertambah buruk dalam tahun ini ialah harga import yang berterusan tinggi dan permintaan dalam negeri yang berterusan kukuh yang telah memberi tekanan atas upah serta bekalan-bekalan tempatan. Analisa yang lebih mendalam adalah diberi dalam Laporan Ekonomi Tahun 1981/82. Saya telah memberitahu Dewan ini tentang beberapa langkah yang telah, sedang dan akan diambil oleh pihak Kerajaan untuk mengurangkan inflasi. Tambahan pula Ahli Yang Berhormat tentu sedar tentang langkah-langkah yang telah saya cadangkan dalam Belanjawan Tahun 1982 untuk memperbaiki lagi keadaan inflasi.

Tuan Alias bin Md. Ali: Soalan tambahan. Dalam jawapan tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan menjelaskan bahawa simpanan luar Malaysia pada masa ini ialah berjumlah lebih daripada \$9,000 juta yang boleh menampung import bagi lima bulan pada harga semasa. Walaupun kadar ini sudah menurun 6% lebih daripada tahun-tahun yang lalu tetapi pada perasaan saya masih angka ini terlalu tinggi. Soal saya adakah pihak Kementerian akan mengkaji balik kadar simpanan luar negeri kita ini dan menurunkannya kepada kadar yang lebih realistik yang menyamai kadar-kadar kebanyakan negara-negara lain di dunia ini?

Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, kadar

simpanan negara kita adalah tertakluk kepada faktor-faktor seperti keadaan imbalan pembayaran negara kita (balance of payment). Kalau dibandingkan keadaan beberapa tahun yang lalu yang mana kadar simpanan negara kita adalah lebih tinggi daripada kadar yang terdapat pada masa ini, maka Kerajaan tidak bercadang untuk mengambil langkah-langkah tertentu untuk mengurangkan kadar simpanan negara kita kerana kadar yang boleh menampung import sebanyak lima bulan adalah mencerminkan keadaan ekonomi yang kukuh bagi negara kita.

Tuan Chan Teck Chan: Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar selain daripada strategi pengurusan kewangan dan penawaran 'fiscal' untuk memerangi inflasi ini salah satu strategi belanjawan yang paling berkesan untuk mengawal dan memerangi inflasi ialah membolehkan Kerajaan-kerajaan negeri untuk membuka lebih banyak tanah untuk rakyat supaya keluaran tanaman dan makanan boleh ditambah untuk mengatasi pokok masalah yang sebenarnya membawa inflasi?

Dato' Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan sedar bahawa salah satu daripada punca yang mendorong kenaikan kadar inflasi dalam negara kita ini ialah kerana kenaikan harga bahan-bahan makanan. Langkah-langkah tertentu sedang diambil oleh Kementerian Pertanian dengan Kerjasama Kerajaan-kerajaan Negeri untuk meningkatkan lagi kadar pengeluaran makanan di dalam negara kita.

Dato' Haji Yusof bin Malim Kuning: Soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menerangkan bahawa percetakan wang oleh Bank Negara telah meningkat sehingga akhir tahun 1980 pada 16.4%. Soalan saya satu masa pihak bank telah mencetak wang ringgit Malaysia dengan logam emas bernilai \$200, jadi adakah Kerajaan akan mencetak wang emas ini dengan nilai yang murah seperti \$1 dan \$10 bagi memudahkan rakyat yang tidak mampu memilikinya dan adakah wang yang dicetak dahulu itu masih banyak disimpan oleh bank?

Tuan Yang di-Pertua: Itu kalau tidak ada jawapan pun tidak apalah.

LEBUHRAYA TIMUR/BARAT

10. Tuan Karpal Singh minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan bilakah Jalanraya Timur-Barat itu dijadualkan siap dan berapakah anggaran kos awal dan akhir.

Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato' S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, mengikut jadual asal Lebuhraya Timur-Barat kerja-kerja pembinaan telah dijadualkan selesai dilaksanakan pada penghujung tahun 1981.

Sepertimana saya telah umumkan dahulu, bagaimanapun oleh kerana sebab-sebab yang berikut iaitu keadaan cuaca di mana perkara ini tidak dapat dikawal dan biasanya pada penghujung tahun hujan turun tidak berhenti-henti dan menyebabkan kerja-kerja pembinaan jalan tidak dijalankan. Masalah memecah batu di mana ini terdapat di Batu 18 di bahagian Gerik dan kerja-kerja ini adalah memakan masa yang lama dan juga masalah berkenaan dengan keselamatan yang menyebabkan kerja-kerja tidak dapat dijalankan dengan lebih cepat. Maka kerja-kerja pembinaan akan selesai dilaksanakan sepenuhnya pada pertengahan tahun 1982.

Anggaran awal bagi projek pembinaan jalanraya ini ialah sebanyak \$85 juta sahaja. Peruntukan ini telah dimasukkan dalam anggaran belanjawan sebagai anggaran kasar (first time estimate) iaitu sebelum kajian terperinci dibuat. Anggaran kos untuk menyiapkan jalan raya timur barat pada masa ini adalah sebanyak lebih kurang \$335 juta.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Menteri Kerjaraya iaitu sama ada beliau sedar bahawa kenaikan kos ini tidak sahaja kerana sebab-sebab kenaikan bahan-bahan tetapi juga disebabkan oleh kerana kelemahan-kelemahan pentadbiran kewangan dan juga oleh sebab-sebab pembaziran misalnya suatu jalan percubaan telah dibuat dahulu tetapi telah gagal dan juga potongan daripada vote ini projek yang

lain juga berlaku dalam pengurusan tentang pembinaan jalan timur/barat ini?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan pembinaan projek jalan lebuhraya timur/barat ini saya telah memberi penjelasan di dalam Dewan yang mulia ini beberapa kali. Kos pembinaan lebuhraya telahpun meningkat disebabkan kadar inflasi yang turut meningkat. Walau bagaimanapun, Kementerian saya telah mengambil banyak tindakan untuk memastikan bahawa tujuan asal pembinaan lebuhraya ini iaitu memberikan kemudahan pengangkutan asas di antara timur dan barat dapat diadakan dengan kos yang saksama. Saya suka menjamin kepada Ahli Yang Berhormat kita telah menjalankan projek itu dengan kos yang kita boleh.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya minta penjelasan sama ada beliau sedar bahawa kenaikan kos itu bukan sahaja disebabkan oleh kenaikan harga barang-barang tetapi juga oleh sebab pembaziran dan juga pentadbiran kewangan yang lemah sehingga projek-projek yang lain juga dicharge daripada vote untuk projek ini?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, kelemahan dalam projek ini tidaklah boleh dikatakan benar.

Tuan Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. bilakah peringkat kedua lebuhraya timur/barat ini akan dimulakan iaitu di antara Grik ke Butterworth dan sudahkah disahkan bahawa peringkat kedua jalan ini akan melalui Bandar Kulim?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, jalanraya daripada Gerik ke Butterworth atau Jeli ke Kota Bharu tidaklah menjadi peringkat yang kedua tetapi menjadi strategic road ada dalam proses reka bentuk sekarang. Saya harap reka bentuk akan siap pada penghujung tahun ini dan kita akan mulakan kerja.

Tuan Mohamad Tajol Rosli bin Mohamed Ghazali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam sama

ada kelewatan pembinaan lebuhraya timur/barat itu disebabkan oleh hujan yang mana hujan ini ialah oleh kerana cloud/seedling yang dibuat oleh pihak LLN untuk menambahkan air di Empangan Temenggor dan sama ada kenaikan kos ini juga disebabkan oleh kerana 68 biji jentolak yang telah disabotage oleh pihak komunis pada tahun 1974 dan juga oleh kerana kenaikan kos kakitangan dengan adanya kenaikan gaji yang telah diputuskan oleh Kerajaan baru-baru ini.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, masalah yang pertamanya yang berada dalam kawasan lebuhraya timur/barat ialah masalah keselamatan. Saya telah memberi banyak penjelasan dalam Dewan ini apakah masalah yang dihadapi oleh JKR dan apakah tindakan-tindakan daripada Kementerian saya untuk mengatasi masalah ini.

Yang kedua, perkara berkenaan dengan gaji bukanlah satu masalah yang timbul dalam kelemahan projek itu.

Yang ketiga, saya minta ulang daripada Ahli Yang Berhormat apakah yang ketiga itu (*Ketawa*).

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat dari Gerik membangkitkan mengenai cloud seeding.

Dato' S. Samy Vellu: Satu masalahnya lagi, Tuan Yang di-Pertua, ialah saya tidak suka membangkitkan perkara-perkara berkenaan dengan cloud seeding oleh Lembaga Letrik Negara, walau bagaimanapun, itu menjadi satu masalah juga (*Ketawa*).

Tuan Au How Cheong: Tuan Yang di-Pertua, adakah benar bahawa setengah pembinaan lebuhraya itu dijalankan oleh pihak Kementerian sendiri. Itu adalah salah satu daripada sebab utama yang mengakibatkan kelambatan menyiapkan lebuhraya itu. Jika berdasarkan atas pengalaman Kementerian, adakah Kementerian ini masih bercadang supaya menjalankan kerja-kerja tertentu secara langsung oleh Kementerian sendiri?

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, bukan sebahagian sahaja jalan itu telah siap, apa yang kita telah siapkan ialah 90% kerja-kerja pembinaan sudah pun selesai

dilaksanakan setakat ini. Perinciannya adalah seperti berikut:

- (1) Kerja-kerja tanah (earthworks) sudah selesai dilaksanakan 100% kecuali rock-blasting di batu 18, satu masalah yang terbesar.
- (2) 80% daripada kerja-kerja base course and roads telah siap iaitu jadi 57 batu daripada 72 batu.

Itulah keadaan yang ada sekarang. Sepatutnya Jabatan Kerjaraya sahaja yang menggunakan jalan itu tetapi orang ramai pun menggunakan jalan itu, mereka tidak mengikut arahan daripada JKR.

Tuan Haji Hashim bin Haji Endut: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Daripada jawapan Yang Berhormat Menteri tadi nampaknya jalan ini adalah satu jalan yang termahal sekali dalam Malaysia kita ini dan kalaulah siap jalan ini adakah Kerajaan bercadang hendak mengenakan toll di sini.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, bukan sahaja harga jalan ini yang termahal tetapi jalan ini memberi kita banyak pengalaman kepada rakyat Malaysia untuk mendapatkan satu cara bagaimana kita hendak membina jalan tanpa mendapat pertolongan daripada luar negeri (*Ketawa*). Itulah tujuan yang pertama.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, jawapan ditujukan kepada Pengerusi (*Ketawa*).

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf. Walau bagaimanapun, kita tidak ada cadangan hendak kenakan toll di jalanraya itu.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim: Saya hendak buat soalan tambahan Yang Berhormat Menteri yang berkenaan, masalah mengurangkan kos dan keselamatan yang disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri yang berkenaan. Oleh sebab kawasan ini ada kaitan dengan keselamatan negara, tidakkah Kementerian Yang Berhormat bercadang menggunakan jasa baik kemudahan-kemudahan dan keupayaan yang ada di Kementerian Pertahanan, misalnya jurutera-

jurutera jika digunakan untuk menolong mempercepatkan pembinaan jalan ini.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, kita telah menjalankan tugas ini dengan kerjasama daripada Kementerian Pertahanan sekarang.

Tuan Haji Mohd. Idris bin Haji Ibrahim: Maksud saya menggunakan kebolehan pakar-pakar daripada Kementerian Pertahanan itu sama-sama membina jalan ini misalnya jurutera-jurutera mereka dan di situ juga boleh menjaga keselamatan.

Dato' S. Samy Vellu: Perkara itu kita tidak bincangkan dengan Kementerian Pertahanan, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Alias bin Md. Ali: Apakah benar khabar-khabar yang sampai kepada saya mengatakan bahawa salah satu daripada sebab lambatnya siap lebuhraya ini dibina ialah kerana kebanyakan orang-orang yang bekerja—pekerja-pekerja terutama yang sudah berkahwin selalu home-sick dan terpaksa selalu balik ke kampung dan pihak kontraktor yang berkenaan tidak menyiapkan quarters yang cukup untuk orang-orang yang sudah berkahwin.

Dato' S. Samy Vellu: Tuan Yang di-Pertua, dukacita apa Yang Berhormat kata tadi bukanlah benar (*Ketawa*).

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah hal lebuhraya ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Tuan Sibat Miyut anak Tagong.

(*Soalan No. 11 Y.B. Tuan Sibat Miyut anak Tagong tidak hadir*)

Tuan Yang di-Pertua: Masa sudah cukup.

(*Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 11 hingga 19 adalah diberi di bawah ini*).

PEJABAT PERDAGANGAN DAN PER-INDUSTRIAN—CAWANGAN SARAWAK

11. Tuan Sibat Miyut anak Tagong minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada Kerajaan ada

rancangan untuk mendirikan Pejabat Perdagangan dan Perindustrian di setiap Bahagian di Sarawak terutamanya di Bahagian ke-7 Kapit.

Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-haj): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian saya telahpun mendirikan satu pejabat cawangan di Kuching, dan Pejabat ini dikendalikan oleh pegawai-pegawai dari Bahagian Perdagangan Dalam Negeri Bahagian Perindustrian, Bahagian Cap Dagangan, Bahagian Penguatkuasa, Bahagian Pendaftaran Syarikat dan Bahagian Penyertaan Bumiputera. Selain daripada itu Kementerian saya juga telah membuka 2 buah pejabat cawangan kecil Bahagian Penguatkuasa di Sibu dan Miri dengan tujuan untuk membolehkan Kementerian saya menyelesaikan masalah-masalah yang dihadapi oleh rakyat dengan lebih berkesan.

Untuk maklumat Ahli-ahli Yang Berhormat, Bahagian ke-7 Sarawak itu, Kapit adalah ditempatkan di bawah cawangan Kecil Bahagian Penguatkuasa di Sibu. Saya berpuashati bahawa pejabat-pejabat ini telahpun menjaga kepentingan Negeri Sarawak dari segi perdagangan dan perindustrian dan pejabat-pejabat tersebut telahpun menjalankan tugas-tugasnya dengan cekap dan berkesan. Memandangkan ini, saya rasa buat masa ini tidaklah perlu untuk mendirikan pejabat-pejabat cawangan di setiap Bahagian negeri itu di Sarawak pada masa sekarang. Walau bagaimanapun, jika perlu Kementerian saya boleh menambahkan bilangan pegawai-pegawai dan kakitangan di pejabat tersebut.

JALAN TAMBUNAN DAN TENOM— KELEWATAN PEMBINAAN

12. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam menyatakan:

- (a) sebab-sebab kelewatan pembinaan jalan di antara Tambunan dan Tenom di Sabah;
- (b) nama kontraktor yang terlibat, dan harga kontrak projek tersebut;
- (c) sama ada kontraktor tersebut mem-

punyai jurutera yang berkecualan untuk mengawasi pembinaan jalan tersebut;

- (d) harga anggaran projek tersebut; dan
- (e) wang yang telah dibelanjakan setakat ini bagi pembinaan jalan tersebut.

Dato' S. Samy Vellu:

- (a) Peruntukan yang terhad adalah merupakan sebab utama yang menyebabkan kelewatan pembinaan jalan ini;
- (b) Sebenarnya tiada kontraktor yang terlibat bagi pembinaan jalanraya ini di mana pihak JKR Sabah sendiri yang melaksanakan projek ini;
- (c) Tiada kaitan;
- (d) Harga anggaran projek tersebut ialah sebanyak \$44 juta;
- (e) Wang yang telah dibelanjakan setakat ini adalah sebanyak \$22,408,000.00

LETRIK DI LUAR BANDAR— BEKALAN

13. Tuan Haji Ibrahim bin Muhammad minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar menyatakan masalah yang dihadapi oleh LLN yang menyebabkan kelewatan dalam melaksanakan projek-projek bekalan letrik di luar bandar.

Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Tuan Sanusi bin Junid): Masalah-masalah yang lazim dihadapi oleh LLN yang menyebabkan kelewatan melaksanakan projek Bekalan Letrik Luar Bandar adalah seperti berikut:

- (a) Bagi Projek Bekalan Letrik Luar Bandar yang memerlukan perentangan talian penghantaran 33 kv, kelewatan yang dialami ialah berhubung dengan soal mendapatkan rentis seluas satu hingga dua rantai. Lazimnya urusan ini memakan masa yang lama kerana notis-notis yang dikeluarkan tidak dapat diserahkan kepada pemilik-pemilik tanah. Daftar pemilik tanah

yang didapati di Pejabat Tanah tidak selalunya dapat menentukan tempat pemilik-pemilik tanah yang terakhir berada setelah urusan penjualan tanah berlaku.

Masalah mendapatkan rentis ini menjadi bertambah rumit apabila terdapat banyak bantahan yang diterima daripada pemilik-pemilik tanah khususnya di kawasan di mana harga sedang meningkat.

- (b) *Bagi tapak pencawang stesyen suis* dan stesen luar bandar, proses pengambilan tanah juga memakan masa yang lama. Kelewatan akan bertambah lagi apabila persetujuan pemilik tanah tidak diperolehi dan tapak gantian perlu dikesan.
- (c) *Bagi talian untuk voltan rendah pula*, LLN biasanya mengalami kegendalaan apabila pemilik-pemilik tanah enggan membenarkan tiang-tiang elektrik ditanam ataupun pokok-pokok mereka ditebang untuk membolehkan rentangan talian tersebut dibuat.
- (d) Di setengah-setengah tempat, kekurangan penyelarasan di antara LLN, JKR, Jabatan Parit dan Taliair, Jabatan Telekom dan Keretapi Tanah Melayu mengenai jadual projek masing-masing juga boleh menyebabkan kegendalaan.

Dengan adanya semula Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, penyelesaian kepada masalah-masalah ini sedang diuruskan.

KONSORTIUM KILANG PAPAN BUMIPUTRA

14. Tuan Ismail bin Said minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan hasil kajian yang dibuat oleh perunding yang didapatkan melalui kerjasama Pusat Perdagangan Antarabangsa (ITC) berhubung dengan penubuhan Konsortium Kilang Papan Bumiputra, berapakah setakat ini pengusaha kilang papan bumiputra yang telah memberi persetujuan menyertai konsortium dan

sejauh manakah perjalanan yang telah diambil.

Dato Paul Leong Khee Seong: Kementerian saya telah menerima laporan daripada perunding Pusat Perdagangan Antarabangsa (ITC) yang telah mengkaji kemungkinan menubuhkan satu Konsortium Kilang Papan Bumiputra. Laporan kajian tersebut sedang dikaji oleh Kementerian saya. Sementara itu, Kementerian saya akan menganjurkan satu seminar mengenai penyertaan Bumiputra dalam industri kayu-kayan di akhir bulan ini. Cadangan seperti yang dikemukakan oleh perunding akan dikemukakan untuk mendapat pandangan daripada pengusaha-pengusaha Bumiputra yang terlibat. Kajian lanjut mengenai perkara ini akan dibuat selepas seminar diadakan.

LAPORAN KEBAKARAN DI BUKIT MERTAJAM

15. Tuan Seow Hun Khim minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sama ada beliau sedar bahawa keluarga yang terlibat dalam suatu kebakaran di Jalan Kanno Kandiyar, Bukit Mertajam pada 25hb April, 1979 yang telah menyebabkan kematian lima orang, belum lagi menerima laporan daripada pihak Polis Bukit Mertajam tentang punca kebakaran itu, jika ya, apakah sebabnya pihak Polis mengambil masa yang begitu panjang untuk mengeluarkan laporan dan bilakah laporan itu akan dikeluarkan.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Perkara kelewatan pihak Polis mengeluarkan laporan seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu tidaklah timbul sama sekali kerana pihak Polis tidak mengeluarkan laporan-laporan seperti ini melainkan jika ada permohonan dibuat oleh pihak-pihak yang terlibat. Dalam kejadian kebakaran ini tiada siapa pun yang menulis atau memohon untuk mendapatkan laporan tersebut dari pihak Polis Bukit Mertajam.

SYARIKAT UDA DAN SEDC YANG DITUTUP

16. Tuan Haji Ampong bin Puyon bertanya kepada Menteri Perusahaan Awam berapa banyakkah anak-anak syarikat UDA dan

SEDC yang telah ditutup sejak ditubuhkan dulu dan nyatakan jumlah kerugian keseluruhan yang dialami dan berapa banyak anak syarikat ini di dalam pertimbangan untuk ditutup.

Tuan Hussein bin Mahmud: Soalan mengenai anak-anak syarikat PKEN yang telah ditutup serta yang mengalami kerugian telahpun dijawab di Dewan ini pada 16-10-1981 oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri dan jawapan saya pada 21-10-1981 dan 30-10-1981. Saya tidak ada apa-apa tambahan kepada jawapan-jawapan itu.

Berkaitan dengan syarikat-syarikat UDA, adalah dimaklumkan bahawa jumlah syarikat-syarikat yang telah ditubuhkan sejak UDA ditubuhkan adalah sebanyak 113 syarikat. Sebanyak 9 syarikat daripadanya telahpun ditutup yang kerugian keseluruhannya akibat penutupan syarikat tersebut hanyalah sebanyak \$521,089.

KERJASAMA TENTERA MALAYSIA— THAILAND DI SEMPADAN

17. Tuan Haji Hashim bin Haji Ghazali minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan sejauh manakah kejayaan yang telah tercapai di atas kerjasama Tentera Malaysia dengan Tentera Thailand yang bertugas di sempadan Malaysia/Thailand.

Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik: Kerjasama antara Malaysia dan Thailand mengenai Keselamatan Kawasan Sempadan Bersama telah bermula sejak tahun 1949. Kerjasama sempadan di antara Malaysia dan Thailand yang wujud pada masa sekarang adalah berdasarkan kepada satu Perjanjian Am Sempadan yang telah ditandatangani oleh kedua-dua pihak pada 4hb Mac, 1977.

Pada keseluruhannya Pasukan Keselamatan kita bersama dengan Pasukan Keselamatan Thai terutama sekali sejak dari tahun 1977 telah berjaya membendung ancaman komunis di kawasan sempadan kedua-dua negara. Sejak dari tahun 1977 hingga bulan Oktober, 1981 seramai 49 pengganas komunis telah dibunuh, 96 menyerah diri dan 9 ditahan dekat Sempadan Malaysia dan Thailand. Kejayaan ini adalah

hasil dari kerjasama yang dijalankan bersama oleh Pasukan Keselamatan Malaysia dan Pasukan Keselamatan Thailand, iaitu, kerjasama di bidang-bidang berikut:

2.1 Perisekan

2.2 Gerakan Keselamatan; dan

2.3 Latihan tentera.

Di bawah Perjanjian yang sama juga, Pasukan Keselamatan Malaysia dan Thailand turut memberi kerjasama dengan memberikan perlindungan keselamatan kepada Pasukan Ukur Bersama kedua Negara yang mengukur dan menanda sempadan bersama. Sejak dari tahun 1973 hingga bulan Julai, 1981 sejauh 176.8 batu (283 km) daripada 360 batu (576 km) sempadan bersama telah diukur dan ditanda.

PINTU GERBANG TETAP DI BANDARAYA

18. Tengku Noor Asiah binti Tengku Ahmad minta Menteri Wilayah Persekutuan menyatakan sama ada pintu gerbang yang dipasang di beberapa batang jalan di bandaraya akan dijadikan pintu gerbang yang tetap daripada hanya dibuat sementara dan kemudian dirobohkan memandangkan bahawa ia melambangkan kecantikan dan keindahan bandaraya di samping menjimat wang rakyat dan tidak mengganggu perjalanan kenderaan apabila ianya dirobohkan dan dibuat semula kemudian hari kelak. Jika tidak, mengapa.

Menteri Wilayah Persekutuan (Datuk Pengiran Othman bin Pengiran Haji Rauf): Sepertimana pada tiap-tiap tahun, pintu gerbang yang didirikan di sekitar Bandaraya Kuala Lumpur adalah bersempena dengan peristiwa-peristiwa bersejarah seperti pertabalan Ke bawah Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong, Musabqah Membaca Al-Quran dan Hari Kebangsaan.

Dewan Bandaraya Kuala Lumpur tidak bercadang untuk mengekalkan pintu-pintu gerbang tersebut sebagai 'permanent structure' kerana tujuan asal pembinaannya

adalah untuk satu jangkamasa yang tertentu sahaja, biasanya dua hingga tiga bulan sahaja bersempena dengan peristiwa yang disebutkan tadi. Bahan-bahan binaan yang digunakan bagi berdiri gerbang-gerbang tersebut adalah juga sementara.

Selain daripada itu, memandangkan pembangunan Wilayah Persekutuan sedang berjalan dengan begitu pesat, terutamanya pembesaran jalan-jalanraya maka ini difikirkan adalah tidak sesuai untuk mengekalkan gerbang-gerbang tersebut yang kemungkinannya akan terlibat dalam pembesaran jalan. Untuk pengetahuan Yang Berhormat kebanyakan pintu-pintu gerbang sementara tersebut adalah merupakan sumbangan dari pihak swasta bagi memperingati peristiwa-peristiwa di atas untuk satu jangkamasa beberapa bulan sahaja. Ianya akan memakan belanja yang banyak, terutama dari segi penyelenggaraan, jika pintu gerbang tersebut dikekalkan sebagai "permanent structure".

PEKERJA LADANG/LOMBONG— KEMUDAHAN SOSIAL

19. Tuan P. Patto minta Perdana Menteri menyatakan sama ada beliau sedar tentang penderitaan rakyat miskin di ladang-ladang dan lombong-lombong, khasnya dalam penikmatan kemudahan-kemudahan sosial, jika ya, adakah Kerajaan apa-apa rancangan untuk membawa kemudahan-kemudahan sosial kepada golongan ini supaya mereka tidak ketinggalan dalam bidang pembangunan sosio-ekonomi rakyat dan apakah jenis rancangan itu.

Dato' Abdullah bin Haji Ahmad Badawi: Saya sedar tentang kekurangan kemudahan-kemudahan sosial bagi pekerja-pekerja di ladang-ladang dan juga di lombong-lombong dan berharap pihak majikan akan terus berusaha untuk menambahkan kemudahan-kemudahan ini supaya pekerja-pekerja dapat menikmati taraf hidup yang lebih sempurna.

Pihak Kerajaan pula akan terus menambahkan lagi kemudahan-kemudahan di mana diperlukan. Bagi tujuan ini dalam semua perancangan untuk mengadakan kemudahan-kemudahan sosial bagi sesuatu

kawasan luar bandar, sekiranya terdapat sebuah lombong ataupun ladang, maka penempatan kemudahan berkenaan mengambil kira keperluan pekerja-pekerja di ladang dan lombong berkenaan.

Dalam hal ini di bawah Rancangan Malaysia Keempat beberapa projek pembangunan akan dilaksanakan. Projek-projek ini ialah pembinaan sekolah-sekolah rendah, perluasan kegiatan kesihatan bagi ibu-ibu mengandung dan kanak-kanak, penyediaan bekalan air paip dan elektrik.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PER- BEKALAN, 1982

Bacaan Kali Yang Kedua

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula Perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang." (10hb November, 1981).

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN, 1982

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Usul yang berikut ini dirujukkan kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis:

Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4(3) Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$14,631,547,375 dibelanjakan daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun 1982, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan 1982 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 25 tahun 1981, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang setentang dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai tersebut." (10hb November, 1981).

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput Yang Berhormat Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyambung ucapannya bagi pihak Yang Berhormat Menteri Luar Negeri.

3.36 ptg.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Dato' Mokhtar bin Haji Hashim): Tuan Yang di-Pertua, saya suka menyambung bagi pihak Yang Berhormat Menteri Luar Negeri.

Semalam saya sedang menjawab tentang dasar luar negeri Malaysia berkaitan dengan Kampuchea. Walau bagaimanapun, negara-negara ASEAN akan terus berusaha dengan caranya sendiri dan di samping itu ASEAN juga akan tetap dengan prinsipnya iaitu menghormati kemahuan rakyat Kampuchea, rakyat Kampuchea sedang berusaha mengokohkan barisan kebangsaan mereka dengan menubuhkan sebuah Kerajaan campuran demokratik Kampuchea yang ada dianggotai oleh ke semua saki baki pejuang-pejuang di Kampuchea. Kita mengalu-alukan usaha-usaha mereka kerana cita-cita Kerajaan campuran itu ialah untuk membebaskan Kampuchea dari penjajahan. Di samping menjalankan usaha-usaha di Bangsa-bangsa Bersatu Malaysia dan negara-negara ASEAN yang lain akan terus membincangkan masalah Kampuchea dengan Vietnam secara bilateral. Kita akan cuba menggunakan kesempatan ini untuk menyakinkan Vietnam bahawa hasrat murni ASEAN adalah semata-mata untuk kebaikan negara-negara di rantau ini termasuk Vietnam sendiri iaitu ingin menjadikan rantau Asia Tenggara sebagai satu kawasan yang aman, bebas dan berkecuali dari pengaruh kuasa-kuasa besar.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Damansara telah menyentuh supaya Kerajaan mengadakan perbincangan dengan pemimpin-pemimpin parti Pembangkang sebelum menetapkan dasar-dasar luar negeri. Adalah amat anih sekali cadangan ini dari seorang Ahli Yang Berhormat dari Pembangkang yang jelas telah kehabisan modal. Saya kasihan juga dengan Ahli Yang Berhormat dari Damansara dan partinya kerana sekarang beliau cuba mencari jalan untuk berpindah minatnya kepada hal ehwal luar negeri kerana mungkin beliau sedar bahawa

pandangan dan tindakan-tindakan beliau dan partinya tidak lagi laku dan tidak dapat diterima lagi oleh rakyat Malaysia.

Di samping itu juga sehingga ini beliau begitu sibuk dalam usaha-usaha mengelirukan rakyat dengan dakyah-dakyah serta propaganda chauvinistic dan perkauman sehinggakan beliau tidak dapat memahami dan menilai perkembangan dasar luar negeri kita. Dasar luar negeri Malaysia sehingga ini walaupun ianya tidak dirundingkan dengan ahli-ahli Pembangkang apatah lagi dengan Ahli Yang Berhormat dari Damansara telah diterima oleh masyarakat antarabangsa dan negara-negara anggota pertubuhan Bangsa-bangsa Bersatu sebagai dasar yang realistic dan pragmatic. Malahan sukalah saya menjelaskan bahawa dasar luar negeri yang dipegang oleh kita iaitu Kerajaan Barisan Nasional sekarang ini amatlah sesuai dan selaras dengan prinsip Piagam Bangsa-bangsa Bersatu dan sikap kita untuk hidup berbaik-baik dengan semua negara dalam keadaan hormat-menghormati kemerdekaan, keutuhan serta kedaulatan masing-masing demi kesejahteraan dan keamanan manusia sejagat.

Ahli Yang Berhormat itu memang lupa bahawa sekiranya parti-parti Pembangkang diberikan tempat untuk berterang-terang membentuk dasar negara maka akan kukar-kacirlah negara ini dengan dasar-dasar ekstremisnya dan perkauman itu yang justeru akan dimomok-momokkan oleh negara lain dan ini sudah pasti akan memberikan imej yang buruk kepada negara dan rakyat.

Saya sebutkan ini, Tuan Yang di-Pertua, kerana kita sedar betapa merbahayanya dasar yang diamalkan oleh parti DAP yang mana Ahli Yang Berhormat itu menjadi ahlinya. Malahan Ahli Yang Berhormat dari Damansara di dalam persidangan antarabangsa yang beliau sendiri hadir sebagai mewakili kaum pekerja telah cuba menggunakan platform tersebut untuk menyuarakan pandangan beliau dan partinya yang jelas telah menghasilkan salah sangka masyarakat antarabangsa tentang dasar yang dilaksanakan oleh Kerajaan.

Tujuan dasar luar negeri kita antara lain ialah untuk menjaga nama baik negara kita

dan jelas ini bukanlah hasrat dari Ahli Yang Berhormat dari Damansara, malah beliau telah cuba menakut-nakutkan masyarakat antarabangsa terhadap Malaysia apabila beliau bercakap di satu persidangan antarabangsa dalam tahun 1979 dengan menyebut, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua:

"The draconian law which causes fear and fact into the minds of Malaysian workers and leaders".

Beliau juga, Tuan Yang di-Pertua, diketahui ada menyebut:

"The Government has dishonoured all promises made to the International Transport Workers Federation:

walaupun sebelum itu juga beliau diketahui ada menyebut:

"The detention robbed the conscience of the trade union leaders world over and it was due mainly to the international pressures mobilised by the International Transport Workers Federation that the 22 union activists were subsequently released".

Tentang hal ini, Tuan Yang di-Pertua, jelas apabila Yang Berhormat itu berpeluang, beliau cuba mengelirukan masyarakat antarabangsa juga terhadap Malaysia. Contoh tadi jelas menunjukkan bahawa satu ketika beliau mengatakan bahawa Kerajaan Malaysia tidak menghormati apa yang dikatakan janji Kerajaan dan satu ketika lagi dikatakan yang Malaysia telah bertindak kerana International Transport Workers Federation. Jadi jelas, Tuan Yang di-Pertua, bahawa sehingga ini jikalau ada peluang untuk beliau mengambil bahagian, Ahli Yang Berhormat yang berkenaan itu lebih berminat untuk menimbulkan kekeliruan dan menjatuhkan maruah dan imej negara kita. Sebaliknya pula Ahli Yang Berhormat ataupun parti beliau tidak pernah menentang cara terang-terang kepincangan, tindak-tanduk serta keganasan yang dilakukan oleh anasir-anasir yang disokong oleh kuasa-kuasa besar komunis. Oleh itu amatlah tidak munasabah cadangan Ahli Yang Berhormat dari Damansara supaya parti Pembangkang dibawa berunding dalam

menetapkan dasar luar negeri kita. Mungkin apabila ahli-ahli Pembangkang seperti Ahli Yang Berhormat dari Damansara itu boleh bertanggungjawab dan membuktikannya, mungkin ketika itu kita boleh fikirkan soal rundingan itu tadi. Sehingga masa itu sampai kalau kita beri peluang kepada Ahli Yang Berhormat itu ataupun parti Pembangkang untuk berunding dalam menentukan dasar luar negeri kita mungkin kesannya lebih teruk ataupun lebih buruk daripada apa yang dikatakan oleh pepatah seperti memberi bunga kepada monyet ataupun buruk.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupa ada menyentuh tentang pembentukan kerjasama ketenteraan di peringkat ASEAN. Pertubuhan Negara-negara Asia Tenggara ataupun ASEAN yang telah diasaskan pada tahun 1967 adalah bertujuan untuk meningkatkan kerjasama di antara negara-negara di kawasan Asia Tenggara di bidang ekonomi, sosial dan kebudayaan. Dengan termaktubnya prinsip-prinsip ini cadangan kerjasama ketenteraan di peringkat Negara-negara ASEAN tidaklah dapat diterima oleh Negara-negara ASEAN walaupun terdapatnya pergolakan di rantau ini tetapi ASEAN akan terus berpegang kepada prinsip-prinsip asalnya, iaitu ianya ditubuhkan. Setakat ini adalah difikirkan tidak sesuai bagi ASEAN untuk menyatupadukan pasukan pertahanannya kerana sekiranya perkara ini dijalankan sudah tentu akan mendatangkan rasa syak wasangka di kalangan jiran-jiran lain di rantau ini dan juga akan mencemarkan prinsip-prinsip di mana ASEAN diasaskan. Walau bagaimanapun, ia bukan bermakna ASEAN tidak boleh bersatu padu di dalam mengambil tindakan bersama secara langkah politik dan diplomatik terhadap isu-isu penting yang melibatkan daerah rantau ini atau dalam masalah antarabangsa. ASEAN juga bersetuju supaya bekerjasama dalam meningkatkan ketabahan dan ketahanan negara masing-masing.

Cadangan supaya Negeri Sarawak dan Kalimantan dijadikan kawasan untuk tujuan kerjasama ketenteraan di kalangan Negara-negara ASEAN, oleh itu tidaklah timbul.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat di antaranya dari Kemaman dan Ulu Muda telah menyentuh soal hubungan ekonomi antarabangsa. Dalam perkara ini syor-syor yang diutarakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan bolehlah dibahagikan kepada dua persoalan, iaitu Malaysia sebagai sebuah negara yang sedang membangun mahulah bertindak untuk mengurangkan penggantungannya kepada negara-negara maju dan kedua, Malaysia mahu mempergiatkan hubungan ekonomi dan kerjasama dengan negara-negara yang sedang membangun yang lain. Dalam hal ini sukacitalah saya menerangkan bahawa sememangnya sedang kita amalkan dan sebagai dasar Malaysia untuk berusaha bagi mencapai kedua-dua matlamat yang dicadangkan itu. Itulah antara prinsip-prinsip yang menjadi panduan bagi Malaysia dalam hubungan ekonomi kita dengan negara-negara lain.

Sukacita saya jelaskan selanjutnya bahawa apa yang terkandung dalam dialog Utara—Selatan itu ialah usaha-usaha praktik untuk mewujudkan satu sistem ekonomi antarabangsa yang lebih adil dan saksama supaya akhirnya negara-negara maju dan yang kurang maju dalam dunia ini boleh memainkan peranan masing-masing dalam sistem ekonomi antarabangsa dan pada masa yang sama memperolehi dan mempertahankan hak masing-masing dalam perkara ini. Tujuan khusus dialog Utara—Selatan itu ialah untuk merombak semula sistem ekonomi antarabangsa sekarang mengubah undang-undang dan amalan-amalan yang ada supaya hubungan tidak seimbang antara negara-negara maju dan negara-negara sedang membangun itu boleh dihapuskan dan perhubungan yang lebih sama setaraf diwujudkan.

Satu hakikat yang telah disedari oleh negara-negara yang sedang membangun ialah tentang perlunya diperkuatkan kerjasama ekonomi sesama mereka. Ini bertujuan bukan sahaja untuk mengeksploitasikan potensi yang memang ada dari segi ini tetapi ada juga bertujuan untuk memperkuat dan mengukuhkan perpaduan antara negara-negara yang sedang membangun supaya akan jadi lebih berkesan rundingan-rundingan antara negara-negara utara dan negara-negara

selatan apabila dan di mana juga rundingan-rundingan itu diadakan.

Satu langkah konkrit telah diambil dengan adanya Persidangan Peringkat Menteri Antara Negara-negara Membangun yang telah diadakan di Caracas, Venezuela dalam bulan Mei, 1981. Beberapa program kerjasama sedang dalam peringkat pelaksanaan berikutan dengan persidangan di Caracas. Malaysia telah menghantar satu rombongan untuk menyertai persidangan tersebut. Malaysia telah juga membuktikan kepercayaan terhadap konsep kerjasama antara negara-negara yang sedang membangun dengan penyertaannya dalam beberapa Mesyuarat Setiakawan (Solidarity Meeting) yang telah dianjurkan oleh pihak UNIDO (United Nations Industrial Development Organisation). Umpamanya Malaysia telah menyertai mesyuarat-mesyuarat yang telah diadakan untuk mencari jalan membantu pembangunan perindustrian bagi negara-negara Bangladesh dan Sudan. Demikian juga dalam bulan September yang lepas Malaysia telah menyertai satu Mesyuarat peringkat Menteri yang telah diadakan di Paris yang telah dianjurkan oleh Bangsa-bangsa Bersatu bagi negara-negara yang paling mundur, dengan izin, least-developed countries dalam dunia ini.

Tujuan persidangan itu ialah mencari jalan bagaimana masyarakat antarabangsa boleh memberi sumbangan terhadap pembangunan lebih kurang kepada 30 buah negara-negara tertentu yang telah disenaraikan oleh Bangsa-bangsa Bersatu sebagai negara-negara yang paling mundur. Pendek kata peranan yang telah diambil oleh Malaysia dalam persidangan-persidangan antarabangsa seperti yang saya sebutkan tadi adalah berdasarkan kepada dua prinsip yang telah saya nyatakan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Labuk Sugut dan Kinabatangan juga ada menyebut tentang masalah lanun-lanun di perairan Sabah Filipina. Kejadian rompakan yang dilakukan oleh lanun-lanun kebanyakannya di sekitaran kawasan Tawau dan Lahad Datu. Dalam kejadian ini biasanya lanun-lanun tersebut menggunakan senjata seperti M16, SLR Carbines, Grand rifle dan pistol.

Saranan dari Yang Berhormat dari Labuk Sugut supaya meningkatkan bilangan kapal-kapal TLDM yang meronda di perairan Sabah/Filipina memandangkan kegiatan lanun yang bertambah di kawasan tersebut telahpun dibuat dan akan diperhebatkan lagi.

Saya difahamkan satu operasi khas dua Pasukan Keselamatan telah dilancarkan pada pertengahan bulan Januari, 1981 di perairan Pantai Timur Sabah yang melibatkan penggunaan empat buah kapal-kapal laut Tentera Laut Diraja Malaysia. Kapal-kapal ini adalah sebagai tambahan kepada kapal-kapal TLDM dan bot-bot polis marine yang sedia ada di kawasan itu. Kekuatan polis marine juga akan ditambah. Untuk membantu mengawal kawasan-kawasan yang terancam, penduduk-penduduk tempatan digalakkan bersatu mengawal keselamatan kawasan masing-masing menerusi pertubuhan keselamatan tempatan seperti RELA dan Unit Keselamatan Kawasan (UKK).

Tuan Yang di-Pertua, itulah perkara-perkara yang ingin saya sentuh sebagai penerangan dan jawapan kepada perkara-perkara yang telah ditimbulkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dan perkara-perkara yang lain tidak dapat saya menjawabnya pada masa ini adalah di dalam catatan dan ingatan saya akan diambil perhatian berat oleh Kementerian Hal Ehwal Luar Negeri.

Tuan Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam.

3.53 ptg.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk memberikan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan dan juga membuat teguran-teguran kepada institusi-institusi di bawah Kementerian Perusahaan Awam dan semua pandangan-pandangan dan teguran itu akan sentiasa diberi perhatian dan di mana yang wajar tindakan akan diambil. Saya hanya akan menjawab beberapa perkara yang telah dibangkitkan oleh beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat.

Kementerian saya telah diperuntukkan sejumlah \$1,003.9 juta bagi Belanjawan 1982. Dari sejumlah itu \$707.6 juta adalah untuk maksud pembangunan dan \$296.3 juta untuk pengurusan Kementerian dan agensi-agensi seperti UDA dan LPN. Peruntukan yang besar ini adalah untuk agensi-agensi di bawah Kementerian ini melaksanakan peranan yang positif di bawah objektif-objektif yang telah diutarakan bagi mereka dan untuk mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru. Di sepanjang tahun 1982 perhatian khusus akan diberi kepada usaha-usaha mempertingkatkan lagi prestasi Kementerian dan juga agensi-agensinya.

Program pembangunan bandar yang sedang giat dilaksanakan oleh UDA akan diperhebatkan di dalam tahun 1982. Dalam proses ini ianya pasti menyentuh kedudukan mereka yang mendiami kawasan-kawasan strategik di dalam bandar yang dibangunkan semula itu demi mendapatkan faedah ekonomi yang lebih besar daripadanya dan juga sesuai dengan perkembangan ekonomi semasa. Tidakkah benar seperti didakwa oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar bahawa proses pembangunan semula kawasan-kawasan ini akan menafikan hak peniaga-peniaga yang sedia ada dan mengakibatkan kerugian. Di samping pam-pasan yang dibayar kepada mereka yang terlibat itu seperti yang diakui oleh Yang Berhormat, haruslah kita ingat bahawa pembangunan semula bandar memberi peluang baru perniagaan yang lebih banyak dan tidak mengurangkannya sebagaimana yang didakwa.

Menyentuh gesaan yang dibuat oleh Yang Berhormat dari Balik Pulau supaya pejabat Wilayah UDA di Pulau Pinang diperbesar dan ditambah bilangan pegawai dan kakitangannya sukacita saya menyatakan bahawa usaha-usaha sedang dijalankan ke arah itu terutamanya untuk memastikan projek-projek yang telah dikesan dapat dilaksanakan dengan cepat. Mengenai pembangunan bandar Butterworth dan Pulau Pinang yang dijangka akan menjadi lebih pesat selepas pembinaan jambatan yang menyambungkan Pulau itu dengan Tanah Besar, Kementerian saya dan UDA akan sentiasa memerhatikan perkembangan ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengalih perhatian kepada LPN, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kangar, Tanjong Karang dan Sungai Petani kerana telah memberikan pandangan mereka ke atas Lembaga Padi dan Beras. Mengenai kemudahan mengering dan mengilang padi yang disediakan oleh LPN seperti yang dibangkitkan oleh kedua-dua Ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang dan Sungai Petani, rancangan-rancangan adalah sedang dilaksanakan bagi membina kompleks-kompleks bersatu (integrated) dan kilang-kilang padi tambahan. Sehingga Oktober 1981 sebanyak sembilan projek adalah dalam pembinaan menelan belanja sebanyak \$12.12 juta dan dalam tahun 1982 sejumlah tiga lagi kompleks bersatu baru dan dua projek sambungan LPN akan dibina yang dijangka akan menelan belanja sebanyak \$17.52 juta. Ini adalah semata-mata untuk menampung pembelian padi yang bertambah dari setahun ke setahun. Setiap kompleks LPN ini akan dilengkapi sewajarnya supaya proses pembelian, pengeringan dan pengilangan padi berjalan dengan lancar.

Mengenai masalah pengangkutan yang juga dibangkitkan oleh kedua-dua Ahli Yang Berhormat sebenarnya dalam praktik pemasaran padi, pengangkutan padi ke kilang-kilang LPN ataupun pusat-pusat belian adalah menjadi tanggungjawab petani-petani. Walau bagaimanapun, LPN adalah sentiasa memberikan kerjasama di dalam cuba mengatasi masalah pengangkutan yang dihadapi oleh petani-petani dan LPN telahpun saya arahkan untuk menyediakan rancangan bagi mengadakan skim pengangkutan di kawasan-kawasan di mana LPN beroperasi.

Menyentuh masalah 'potongan' yang dibuat semasa pembelian padi dari petani-petani seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kangar, inginlah saya tegaskan bahawa potongan ini dibuat bukan semata-mata berdasarkan basah/keringnya padi yang berkenaan tetapi juga berdasarkan kepada lain-lain kekotoran (impurities) yang terkandung di dalam padi itu. Ini pun juga diambil kira. Kadar potongan adalah mengikut asas-asas tertentu serta menggunakan alat-alat yang khas. Tidaklah

benar kalau kita mengatakan "padi kering juga dipotong" tanpa mengambil kira bahawa padi kering itu mungkin mengandungi kotoran-kotoran seperti jerami.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat itu juga ada menimbulkan soal supaya harga padi dinaikkan. Mengambil kira subsidi harga padi pada \$10 sepikul di samping harga padi sekarang di antara \$28-\$30 sepikul, paras ini adalah tinggi berbanding dengan lain-lain pengeluaran pertanian di negeri ini. Sehingga Ogos 1981 LPN telah membelanjakan sebanyak \$116,458,950 untuk subsidi harga padi dan dalam tahun 1982 peruntukan sejumlah \$220 juta telah dibuat untuknya. Walau bagaimanapun, kedudukan harga padi adalah sentiasa dikaji dari masa ke semasa.

Mengenai penyatuan LPN dengan agensi yang mengelolakan pertanian sayugia saya menegaskan bahawa walaupun kedua-dua kegiatan pemasaran padi dan beras oleh LPN dan kegiatan pertanian oleh Jabatan Pertanian adalah berkaitan, kedua-duanya juga adalah merupakan bidang yang tersendiri. Kegiatan pertanian adalah bercorak teknikal manakala pemasaran bercorak perdagangan. Pembahagian fungsi dan pemisahan organisasi di dalam urusan penanaman dan pemasaran padi seperti yang ada sekarang rasanya tidak menjejaskan kebajikan petani-petani.

Mengenai operasi LPN di Sabah dan Sarawak, Tuan Yang di-Pertua, skim subsidi harga padi akan dilanjutkan ke kedua-dua negeri yang berkenaan. Di Sabah, skim ini akan dilaksanakan mulai 15hb November ini. Di bawah skim ini harga padi yang akan dibayar oleh LPN ialah di antara \$38-\$40 sepikul dan bayaran \$10 setiap pikul akan dibayar secara kupon. Di Sarawak pula skim subsidi harga padi diharap akan dilaksanakan di awal tahun 1982.

Wakil dari Damansara, Petaling dan Sungai Besi ada membangkitkan perkara-perkara yang mengenai PKEN. Sebenarnya perkara-perkara ini telahpun dibangkitkan dalam soal jawab di Dewan yang mulia ini dalam sesi ini beberapa kali dan penerangan-penerangan lanjut telahpun diberi kepada Ahli-ahli Yang Berhormat itu. Saya ingin

hanya menjawab beberapa perkara sahaja.

Memanglah benar ada di antara anak-anak Syarikat PKEN yang kerugian dan ditutup manakala sebahagian daripadanya dipulihkan mengikut kesesuaian operasi sesuatu syarikat itu. Walau bagaimanapun adalah tidak benar mengatakan kerugian sesuatu syarikat seperti Syarikat Gula N.S. adalah disebabkan penyalahgunaan wang pinjaman yang diberi kepada syarikat itu seperti didakwa oleh Wakil dari Damansara. Kerugian-kerugian yang dialami oleh syarikat-syarikat ini adalah atas sebab-sebab perdagangan tertentu dan juga masalah-masalah operasi tertentu.

Bagi pihak Kerajaan sebarang bantuan dan pinjaman yang diberikan kepada Anak-anak Syarikat ini adalah dibuat berdasarkan penilaian ekonomi dan perdagangan di atas projek yang berkenaan. Penilaian kemajuan projek dan laporan-laporan tahunan PKEN adalah sentiasa didapatkan dari pihak yang berkenaan. Juga sistem mengesan yang diadakan ini adalah untuk menjamin sikap tanggungjawab awam pegawai-pegawai PKEN-PKEN dan juga anak-anak syarikatnya tetap wujud dan dipatuhi. Sistem ini juga membolehkan sebab-sebab kerugian satu-satu Syarikat PKEN itu diketahui dan tidak disembunyikan, dan juga supaya membolehkan tindakan-tindakan susulan yang sewajarnya diambil.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja yang saya ingin jawab setakat ini dan saya sekali lagi mengucapkan berbilang terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan perkara-perkara mengenai Kementerian dan agensi di bawah Kementerian saya dan mana-mana perkara yang tidak saya jawab akan diambil perhatian untuk tindakan susulan di mana yang wajar.

Tuan Yang di-Pertua: Saya jemput Yang Berhormat Menteri Kesihatan menjawab.

4.02 ptg.

Menteri Kesihatan (Tan Sri Chong Hon Nyan): Tuan Yang di-Pertua, untuk tempoh masa sembilan hari yang lalu sejak Dewan yang mulia ini mula membahaskan Belanjawan 1982, beberapa Ahli Yang Berhormat telah menyentuh terhadap masalah-

masalah berhubung dengan Kementerian Kesihatan. Saya mengucapkan terima kasih kepada mereka semua atas minat dan cadangan-cadangan mereka bagaimana perkhidmatan-perkhidmatan kesihatan, perubatan, pergigian dan farmasi kita boleh diperbaiki lagi. Walau bagaimanapun, dari teguran-teguran ini sukacita saya mendapati bahawa dasar-dasar Kementerian Kesihatan tidak dipersoalkan. Sebaliknya terdapat tanda-tanda yang menunjukkan projek-projek dan rancangan-rancangan kita dihargai dan mendapat sambutan dari ramai.

Disebabkan perkhidmatan-perkhidmatan ini dihargailah maka bertambahnya permintaan untuk mendapat lebih banyak kemudahan-kemudahan kesihatan dengan segera. Kelemahan-kelemahan perkhidmatan kesihatan kita sekarang khususnya adalah berhubung dengan kekurangan doktor-doktor di negara ini. Perkara ini telah disentuh oleh beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat. Sebagaimana Dewan yang mulia ini sedia maklum, masalah ini bukanlah satu perkara yang baru. Ianya pernah dibangkitkan dahulu di Dewan ini dan di tempat-tempat lain lagi. Kementerian Kesihatan amat sedar tentang perkara tersebut. Kementerian berpendapat bahawa penyelesaian untuk jangka waktu panjang ialah dengan mengeluarkan lebih ramai doktor-doktor dari universiti-universiti tempatan. Untuk tujuan ini, saya telahpun mendapat persetujuan dari Kementerian Pelajaran dan universiti-universiti yang berkenaan bagi menambahkan bilangan penuntut-penuntut ke fakulti-fakulti perubatan mereka.

Universiti Malaya telahpun menambahkan bilangan penuntut-penuntut perubatan dari 120 orang pada tahun 1980 kepada 160 orang pada tahun 1981. Begitu juga Universiti Kebangsaan telah menambahkan kemasukan ke Fakulti Perubatan mereka dari 160 orang kepada 192 orang tiap-tiap tahun. Untuk pertama kalinya Universiti Sains Malaysia telah memulakan kursus perubatan pada tahun ini dengan pengambilan permulaan seramai 60 orang penuntut. Kita menjangka kira-kira seramai 130 orang penuntut akan mengambil kursus-kursus perubatan di luar negeri tiap-tiap tahun. Ini akan menam-

bahkan bilangan pengeluaran doktor-doktor dan seharusnya akan dapat memberikan kita bekalan yang lebih banyak lagi bagi mendapatkan pegawai-pegawai perubatan untuk perkhidmatan-perkhidmatan kita yang sedang berkembang.

Dalam pada itu kita haruslah berusaha dengan sebaik-baiknya bagi menampung perkhidmatan-perkhidmatan ini dengan daya tenaga kakitangan yang ada pada kita kini. Saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat akan memainkan peranan masing-masing dengan menerangkan kepada rakyat bahawa latihan doktor-doktor adalah latihan yang mengambil masa yang lama dan memerlukan perbelanjaan yang banyak. Kekurangan ini dialami oleh kebanyakan negara-negara membangun. Kita sekarang mempunyai lebih daripada 2,040 orang doktor yang berkhidmat dalam berbagai agensi Kerajaan. Kebanyakan dari mereka adalah di Kementerian Kesihatan. Kekosongan-kekosongan jawatan adalah sedang diisi secara beransur-ansur dengan adanya lebih ramai doktor-doktor dikeluarkan bagi mengujudkan keadaan yang semakin baik. Walau bagaimanapun, apabila perkhidmatan kita semakin berkembang, ianya akan mengambil masa sedikit sebelum kita dapat mengisi kesemua jawatan-jawatan ini. Dalam pada itu apabila negara kita berkembang maju, permintaan untuk lebih ramai doktor-doktor dalam sektor persendirian juga akan bertambah. Penghijrahan dari Kerajaan ke sektor persendirian akan sentiasa berlaku. Pada awal tahun ini terdapat lebih daripada 1,760 orang doktor dalam pengalaman persendirian.

Kita perlu mengakui bahawa walaupun Kerajaan berusaha bersungguh-sungguh untuk menaikkan gaji pegawai-pegawai dalam Perkhidmatan Awam, ianya tidak mungkin dapat menandingi pendapatan yang boleh diperolehi dari sektor persendirian. Lebih-lebih lagi berhubung dengan doktor-doktor. Permohonan-permohonan telah dibuat dari masa kesemasa sama ada di Dewan ini atau di lain-lain forum supaya ditubuhkan Jawatankuasa atau Suruhanjaya untuk mengkaji masalah ini. Perkara ini sebenarnya telahpun kita maklumi. Ianya semata-mata berpunca dari soalan permintaan dan bekalan (supply and demand).

Semua pegawai-pegawai Kerajaan perlu mematuhi peraturan-peraturan dan undang-undang yang ditetapkan untuk Perkhidmatan Awam.

Saya maklum bahawa adalah agak menyulitkan juga bagi pegawai-pegawai profesional ini jika dikehendaki lulus peperiksaan-peperiksaan yang ditetapkan oleh Kerajaan sebelum mereka boleh disahkan ke dalam jawatan. Mereka berpendapat bahawa peperiksaan-peperiksaan ini tidak ada kena mengena secara langsung dengan latihan ikhtisas mereka. Walau bagaimanapun, syarat-syarat am perkhidmatan seperti ini telahpun lama wujud. Semua golongan kakitangan ikhtisas, termasuk doktor-doktor adalah tertakluk kepadanya.

Beberapa Ahli Yang Berhormat juga telah menyatakan kebimbangan mereka terhadap bilangan doktor-doktor yang meninggalkan perkhidmatan Kementerian tiap-tiap tahun. Saya ingin mengingatkan mereka bahawa hanya doktor-doktor sahaja yang diperlukan memberi perkhidmatan wajib kepada Kerajaan sekurang-kurangnya selama tiga tahun. Sebilangan dari doktor-doktor ini tidak berhasrat untuk berkhidmat dengan Kerajaan sejak mula-mula lagi. Mereka berbuat demikian hanya atas kehendak undang-undang. Tidak semua orang ingin menjadi pegawai-pegawai Kerajaan. Oleh itu tidaklah dapat dielakkan bagi orang-orang itu meninggalkan perkhidmatan Kerajaan sebaik sahaja tempoh perkhidmatan wajib mereka tamat. Perkhidmatan wajib tidak ada dalam lain-lain perkhidmatan ikhtisas Kerajaan. Dengan itu perletakan jawatan dalam lain-lain perkhidmatan tidaklah begitu ketara. Suatu cadangan telah dibuat di Dewan ini supaya kita melanjutkan tempoh perkhidmatan wajib untuk doktor-doktor. Kementerian Kesihatan telahpun mengkaji masalah ini dan akan terus memberi perhatian terhadapnya dari masa kesemasa.

Terdapat juga kekurangan pakar-pakar tertentu di negara ini, baik bagi Kerajaan mahupun sektor persendirian. Walau bagaimanapun, adalah seringkali kita lupa bahawa kebanyakan dari pakar-pakar ini dilatih semasa mereka berkhidmat dengan Kementerian Kesihatan. Kita akan

meneruskan rancangan yang lebih luas bagi melatih pakar-pakar dalam perkhidmatan kita. Namun demikian, saya telah menyeru sektor persendirian supaya melatih pakar-pakar mereka sendiri agar secara bersama kita akan dapat menambahkan bilangan pakar-pakar ini.

Saya menghargai usaha-usaha yang telah dibuat oleh persatuan-persatuan perubatan dan kolej-kolej perubatan tempatan, jua oleh universiti-universiti di negara ini yang telah menunjukkan minat yang mendalam terhadap latihan perubatan ijazah lanjutan. Dalam pada itu, penghijrahan pakar-pakar ini dari Kerajaan kepada pengamal persendirian dijangka akan berterusan kerana lebih banyak hospital-hospital dan pusat-pusat pakar persendirian ditubuhkan.

Beberapa cadangan telah dibuat di Dewan ini supaya Kementerian Kesihatan mengadakan garis-garis panduan terhadap kadar pembayaran yang dikenakan oleh hospital-hospital persendirian kepada pesakit-pesakit. Rasa kebimbangan telah wujud iaitu bayaran-bayaran ini adalah terlalu tinggi, secara tidak berpatutan. Kementerian Kesihatan kini sedang mengkaji semula Akta Hospital Persendirian, 1971 bagi perlesenan hospital-hospital persendirian. Kita akan menimbangkan perkara ini juga.

Pada saat-saat apabila negara ini mengalami kekurangan doktor-doktor dan pakar-pakar keseluruhannya, saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat seterusnya akan menerangkan kepada rakyat bahawa bukan semua kes-kes rawatan itu memerlukan perkhidmatan kepakaran. Ramai pesakit-pesakit semakin cenderung untuk mendapatkan nasihat pakar-pakar ini walaupun tidak perlu berbuat demikian. Tulang belakang sistem perkhidmatan kita adalah terletak kepada usaha-usaha semua kakitangan-kakitangan profesional, kejururawatan dan para perubatan kita. Pengalaman pakar-pakar haruslah bagi menguruskan kes-kes yang rumit sahaja, serta untuk menyelia dan melatih pegawai-pegawai perubatan yang berkhidmat di bawah mereka.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa Ahli Yang Berhormat telah membangkitkan perkara-perkara tertentu berhubung dengan kemu-

dahan-kemudahan perkhidmatan perubatan dan kesihatan di kawasan dan negeri masing-masing. Saya telahpun mengambil perhatian terhadap segala teguran-teguran ini. Saya tidak bercadang menjawab teguran-teguran ini secara satu persatu kerana ini akan menjadikan jawapan saya terlalu panjang. Memadailah bagi saya untuk menyatakan bahawa dengan tiap-tiap Belanjawan itu, peruntukan bagi Kementerian Kesihatan adalah semakin bertambah. Untuk tahun 1982 dan bagi pertama kalinya dalam sejarah Kementerian, kita mempunyai peruntukan yang lebih daripada \$1,180 juta. Ini membayangkan hasrat Kerajaan, melalui Kementerian Kesihatan, yang ingin memperluaskan kemudahan-kemudahan perubatan dan kesihatan ke seluruh negara. Kejayaan rancangan-rancangan kita tidaklah boleh diukur semata-mata dengan memandangkan kekurangan doktor-doktor sekarang, tetapi hendaklah dilihat dari bertambah baiknya taraf kesihatan am yang dinikmati oleh rakyat keseluruhannya, dengan jangka hayat yang lebih panjang dan kekurangan kadar kematian bayi-bayi misalnya.

Oleh yang demikian, saya berharap bahawa di samping Ahli-ahli Yang Berhormat memberi perhatian yang berat terhadap kekurangan kakitangan dan betapa perlunya kemudahan-kemudahan dalam kawasan mereka masing-masing, mereka jua akan menghargai usaha bersungguh-sungguh yang telah dijalankan oleh semua golongan kakitangan kita bagi memperbaiki taraf kesihatan pada amnya di negara ini. Saya meyakinkan bahawa Kementerian Kesihatan akan terus meluaskan perkhidmatan-perkhidmatannya dengan mengambil ingatan terhadap semua faktor-faktor ini.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri untuk menjawab.

4.14 ptg.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Abdul Rahim bin Datuk Thamby Chik): Tuan Yang di-Pertua, bagi pihak Yang Berhormat Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri, saya mengucapkan ribuan terima

kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan teguran-teguran dan syor-syor terhadap Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri semasa membahaskan ucapan dasar Belanjawan negara bagi tahun 1982.

Secara keseluruhannya perkara-perkara yang disentuh itu adalah mengenai keselamatan di bawah tajuk-tajuk seperti pencegahan, kegiatan-kegiatan lanun, jenayah anasir-anasir subversif, RELA kawalan imigresen, kewarganegaraan, dadah serta orang Asli.

Tuan Yang di-Pertua, kebanyakan daripada perkara-perkara yang saya sebutkan tadi telahpun dibangkitkan dalam Dewan yang mulia ini semasa soal jawab dalam persidangan sekarang yang sedang berjalan. Walau bagaimanapun, saya akan memberi penjelasan yang lanjut ke atas perkara-perkara tersebut. Seramai 6 orang Ahli-ahli Yang Berhormat dalam ucapan masing-masing telah membuat teguran yang menyentuh Jabatan Polis Diraja Malaysia.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Tanjong Karang, Grik dan Padang Rengas telah mencadangkan supaya Pasukan Polis Diraja Malaysia dibekalkan dengan kelengkapan dan peralatan yang moden dan supaya diperhebatkan untuk membentasi kegiatan lanun-lanun yang mengganggu keselamatan di perairan di negara ini.

Ahli Yang Berhormat dari Sri Gading pula mengesyorkan supaya Kerajaan memberikan perhatian yang lebih kepada kebajikan anggota-anggota Pasukan Polis Diraja Malaysia. Kepada Ahli-ahli Yang Berhormat itu sukalah saya memaklumkan bahawa Kerajaan sentiasa memberi perhatian yang sepenuhnya kepada perkara-perkara tersebut.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini sejumlah \$2,035 juta telah diperuntukkan untuk pembangunan Jabatan Polis Diraja Malaysia bagi jangka masa Rancangan Malaysia Keempat. Dari jumlah ini sebanyak \$372.5 juta atau 18.3% adalah bagi pembinaan Balai-balai Polis dan rumah-rumah kediaman yang selesai kepada anggota-anggota Polis kita. Peruntukan yang sebegitu besar adalah jelas menunjukkan bahawa

Kerajaan memberikan perhatian yang berat ke atas kebajikan anggota-anggota Polis Diraja Malaysia. Peruntukan-peruntukan yang serupa itu juga telah diluluskan bagi membekalkan berbagai-bagai alat kelengkapan moden kepada Pasukan Polis untuk meningkatkan keupayaan mereka dalam memelihara keselamatan negara kita, bahkan sukalah saya menambah kekuatan anggota Pasukan Polis Diraja Malaysia itu sendiri akan diperbesarkan dalam jangka masa Rancangan Malaysia Keempat ini. Adalah dijangkakan kekuatan Polis Diraja Malaysia akan menjadi 120,000 orang menjelang tahun 1985 ini. Ini cukup jelas membuktikan hasrat Kerajaan ke arah memelihara keselamatan negara dan rakyat.

Ahli Yang Berhormat dari Sri Gading juga menegur bahawa dalam langkah pencegahan jenayah pihak Polis hanya mengambil tindakan-tindakan bertahan sahaja iaitu dengan membuat serbuan-serbuan ke atas sarang-sarang jenayah semasa hari-hari perayaan. Kepada Ahli Yang Berhormat itu sukalah saya menjelaskan bahawa pihak Polis dari masa ke semasa membuat serbuan mengejut ke atas tempat-tempat yang disyaki sebagai sarang-sarang penjenayah, serbuan-serbuan mengejut ini bukanlah dibuat pada hari-hari perayaan semata-mata. Dalam perkara ini saya ingin menjelaskan bahawa pihak Polis sangat-sangat berharap dan memerlukan kerjasama orang ramai untuk mendapatkan maklumat yang berguna bagi menjalankan tugas pencegahan jenayah ini.

Berhubung dengan persoalan Ahli Yang Berhormat dari Bruas mengapa permit daripada Polis diperlukan untuk tarian singa sedangkan ianya merupakan satu kebudayaan orang-orang Cina. Di sini sukalah saya menjelaskan bahawa mengikut peruntukan-peruntukan Akta Polis 1957 sesiapa juga yang hendak mengadakan sebarang perhimpunan mesyuarat atau perarakan dikehendaki memperolehi permit daripada Polis terlebih dahulu, bahawasanya tarian singa itu merupakan satu kebudayaan bagi kaum Cina di negara ini tidaklah terkecuali daripada peruntukan undang-undang yang telah diluluskan oleh Dewan yang mulia ini juga.

Berhubung dengan syor Ahli Yang Berhormat dari Grik supaya anggota Polis yang dihantar ke kawasan sempadan tidaklah terdiri dari anggota-anggota yang telah berkhidmat sekurang-kurangnya tiga tahun. Saya suka menjelaskan bahawa tiap-tiap anggota Polis Diraja Malaysia yang dihantar ke kawasan operasi di kawasan sempadan itu adalah terdiri dari anggota-anggota yang cekap terlatih dalam ilmu peperangan gerila.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli dari Batu Gajah membangkitkan persoalan penahanan dan pembebasan mereka yang ditahan di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri, 1960. Kepada Ahli Yang Berhormat itu saya memberi penjelasan di Dewan ini bahawa penahanan seseorang itu di bawah Akta Keselamatan Dalam Negeri, 1960 adalah dibuat berasaskan kegiatan seseorang itu yang mengancam dan memudaratkan keselamatan negara. Penahanan seseorang itu adalah dibuat setelah Kerajaan berpuas hati bahawa penahanan seseorang itu adalah perlu untuk tujuan mencegahnya dari meneruskan kegiatan atau tindakan yang boleh mengancam keselamatan negara. Sama ada seseorang tahanan itu akan dibebaskan atau tidak adalah bergantung kepada perakuan-perakuan yang dibuat oleh Lembaga Penasihat yang dipertanggungjawabkan untuk mengkaji aspek pemulihan seseorang yang ditahan itu.

Ahli Yang Berhormat dari Jerai dan Pontian dalam ucapannya telah merayu Kerajaan supaya jangan cuai dalam memelihara keselamatan negara. Mereka telah menyatakan sokongannya ke atas tindakan-tindakan yang telah diambil oleh Kementerian saya terhadap anasir-anasir yang memecah-belahkan rakyat negara ini. Kepada Ahli Yang Berhormat itu suka saya menegaskan bahawa Kerajaan sentiasa mengawasi setiap kegiatan yang dijalankan oleh semua pihak dan tindakan sewajarnya pasti akan diambil terhadap sesiapa jua yang menjalankan kegiatan-kegiatan yang mengancam keselamatan negara sejajar dengan peruntukan-peruntukan undang-undang yang ada di negara ini.

Menyahut teguran Ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah, saya suka menekankan bahawa tindakan tegas ini akan terus diambil

tidak kira walaupun mereka yang terlibat itu berada di dalam ataupun di luar arena Kerajaan, seorang pembangkang atau penyokong parti pemerintah. Kerajaan pasti meletakkan kepentingan negara dan rakyatnya melebihi dari segala kepentingan-kepentingan lain. Aspek ini janganlah diragukan oleh Ahli Yang Berhormat berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, seramai 3 orang Ahli Yang Berhormat telah menyentuh mengenai kewarganegaraan dalam ucapan masing-masing. Ahli Yang Berhormat dari Damansara telah mendakwa kononnya terdapat lebih kurang 900,000 permohonan kewarganegaraan daripada rakyat keturunan Cina dan India. Ahli Yang Berhormat dari Bruas pula mendakwa Kerajaan sengaja melambat-lambatkan membuat keputusan ke atas permohonan kewarganegaraan. Sementara itu Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah menggesa Kerajaan supaya berhati-hati dalam memberi kewarganegaraan kepada pemohon-pemohon. Kepada ketiga-tiga Ahli Yang Berhormat itu, suka saya menegaskan bahawa Kerajaan sentiasa berhati-hati dalam perkara pemberian taraf kewarganegaraan. Saya suka mengambil peluang ini untuk menegaskan sekali lagi bahawa setiap permohonan itu akan dikaji dan diteliti dengan halus sebelum pihak Kerajaan dapat membuat keputusan ke atasnya. Pemohon-pemohon yang benar-benar layak dan yang telah dapat memenuhi segala syarat-syarat yang telah ditetapkan sahaja akan diberi taraf kewarganegaraan. Akibatnya dalam pada Kerajaan menghalusi permohonan-permohonan inilah maka pihak Pembangkang pula telah membuat tuduhan bahawa kononnya Kerajaan seolah-olah sengaja melambat-lambatkan keputusannya. Tempoh masa yang diambil bagi memproses dan menghalusi sesuatu permohonan itu tidaklah akan melebihi dari masa yang diperlukan. Jadi soal kelewatan dalam membuat keputusan kepada pemohon-pemohon ini adalah tidak timbul.

Mengenai dakwaan Ahli Yang Berhormat dari Sandakan bahawa Kerajaan ada mengeluarkan kad-kad pengenalan biru kepada 2 orang pendatang haram Indonesia

di Sabah, saya suka menjelaskan iaitu dakwaan tersebut adalah tidak benar. Saya suka mengingatkan bahawa pemberian taraf kewarganegaraan adalah tertakluk kepada peruntukan-peruntukan dalam Perlembagaan negara. Sebenarnya mengikut rekod, Kad Pengenalan H 0288073 dan H 0324048 kepunyaan Tembasal bin Ostam dan Maslia binti Hussin, suami isteri telah dikeluarkan dengan cara teratur kerana mereka telah dilahirkan pada 16-10-1939 dan 19-7-1947 di Kampung Payau, Sandakan dan telah diprakui oleh Ketua Anak Negeri Sandakan. Kad Pengenalan H 0288073 telah dikeluarkan pada 23-10-1971 manakala H 0324048 pada 5-11-1979.

Tuan Yang di-Pertua, seramai 2 orang Ahli Yang Berhormat dalam ucapan masing-masing telah menyentuh mengenai masalah pendatang haram. Ahli dari Damansara telah menuduh kononnya Kerajaan bersubahat dalam masalah pendatang haram ini yang menurut beliau sedang mengancam periuk nasi rakyat Malaysia. Sementara itu Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, Bukit Mertajam dan Sandakan telah menggesa Kerajaan supaya mengadakan kawalan yang lebih ketat bagi mencegah kemasukan pendatang-pendatang haram dari Indonesia yang menurut beliau melakukan jenayah-jenayah rompakan dan pembunuhan. Kepada kedua-dua Ahli Yang Berhormat itu saya suka sekali lagi menjelaskan dasar Kerajaan dalam perkara ini adalah jelas. Sesiapa sahaja yang memasuki negara ini tanpa izin adalah dianggap sebagai pendatang haram, tidak kira dari negara mana mereka itu datang. Tindakan-tindakan telah dan akan terus diambil bagi menghantar balik pendatang-pendatang haram yang dapat dikesan di negara asalnya. Langkah-langkah pencegahan sentiasa dibuat oleh bot-bot peronda Tentera Laut Diraja Malaysia, Polis Merin dan Jabatan Imigresen. Serbuan-serbuan ke atas tempat-tempat yang dijangka adanya pendatang haram akan terus dibuat dari masa ke semasa.

Berhubung dengan syor Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka supaya Kerajaan memberikan peluang hidup kepada isteri-isteri asing kepada warganegara Malaysia untuk hidup di negara ini, sukalah

saya menyatakan bahawa pihak Kementerian saya sedang mengkaji semula kedudukan perkara ini. Hasil kajian tersebut akan diketahui tidak lama lagi.

Kepada Ahli Yang Berhormat dari Tumpat yang telah mencadangkan supaya Jabatan Imigresen dan Pendaftaran Negara diperkemarkan lagi, suka saya memaklumkan di Dewan ini bahawa pihak Kerajaan sedang mengkaji penyusunan semula kedua-dua Jabatan itu untuk tujuan memperkemarkan lagi pentadbirannya. Apabila langkah ini telah dapat dilaksanakan nanti adalah diharapkan kedua-dua Jabatan tersebut akan dapat menjalankan tugas masing-masing dengan lebih berkesan lagi. Patut diingatkan juga usaha mempertingkatkan lagi kecekapan Jabatan-jabatan ini hendaklah meliputi dan melibatkan seluruh jentera Kerajaan sesuai dengan hasrat dan cita-cita rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Damansara telah meminta supaya Kerajaan memberikan kebebasan akhbar sesuai dengan konsep negara yang mengamalkan demokrasi. Sementara itu Ahli dari Hilir Padas pula telah menggesa Kerajaan supaya mengadakan undang-undang bagi melarang akhbar-akhbar dari menyiarkan berita-berita palsu yang boleh mengelirukan rakyat. Kepada kedua-dua Ahli Yang Berhormat itu sukalah saya menyatakan bahawa Kerajaan tidak berniat untuk menyekat kebebasan akhbar di negara ini. Ini adalah dasar Kerajaan. Bagaimanapun akhbar-akhbar itu sendiri patutlah menyedari dan memahami akan had kebebasan itu supaya tidaklah mereka menyalahgunakannya. Kerajaan sudahpun ada undang-undang khusus untuk mengawasi kegiatan akhbar-akhbar.

Menyentuh soal kebudayaan kuning iaitu filem lucah, tarian bogel dan lain-lain seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kulim—Bandar Bahru, saya suka menyatakan bahawa Kementerian saya sentiasa mengawasi bukan sahaja perkembangan kebudayaan kuning di negara ini bahkan kemasukan bahan-bahan lucah dari luar negeri, filem, buku-buku dan sebagainya termasuklah tarian yang tidak

senonoh. Saya suka mengambil peluang ini memberi amaran keras kepada sebarang pihak yang cuba membawa masuk bahan-bahan tadi iaitu tindakan tegas dan tidak bertolak ansur akan diambil oleh Kementerian saya atas perbuatan yang seperti itu.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang saya beralih kepada cadangan Ahli Yang Berhormat dari Kangar supaya Kerajaan memberi saraan dan latihan yang cukup serta bersesuaian kepada ahli RELA. Berhubung dengan cadangan ini, suka saya menegaskan bahawa tugas-tugas dan tanggungjawab RELA adalah dilaksanakan secara sukarela sahaja. Bagaimanapun ahli-ahli RELA yang dikehendaki menjalani latihan-latihan atau kursus-kursus yang telah ditetapkan adalah dibayar elaun sebagai ganti kepada kehilangan pendapatan sara hidup ahli-ahli yang berkenaan. Di samping itu sekiranya mana-mana ahli RELA dikehendaki menjalankan tugas yang tertentu seperti mengawal kem pendatang haram, membantu perjalanan tugas-tugas kawalan yang tetap maka elaun-elaun berpatutan akan juga dibayar.

Mengenai latihan, suka saya memaklumkan bahawa pada tahun 1982 RELA akan melaksanakan satu program latihan yang besar di mana lebih kurang 75,000 ahli RELA akan diberi berbagai latihan seperti kursus asas, kursus elite platoon, kursus mobile platoon dan kursus static platoon.

Menyentuh soal pengedar-pengedar dadah yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pontian, saya ingin menjelaskan iaitu dari tahun 1975 hingga setakat ini seramai 586 penjual dadah dan 464 pengedar dadah telah ditahan di bawah Ordinan Dadah Merbahaya 1952. Di samping ini Kerajaan memang sedar betapa perlunya dikurangkan dan dihapuskan masalah penagihan dadah ini di kalangan rakyat. Kementerian saya bukan sahaja akan memperhebatkan lagi usaha-usaha bagi membenters punca pembekalan pengedaran dadah ini tetapi juga program tertentu sedang disusun agar penagih-penagih dadah bukan sahaja akan dapat dipulih-sembuhkan tetapi juga akan dibekalkan dengan apa-apa bentuk

kemahiran yang sesuai agar apabila keluar daripada pusat-pusat pemulihan akan menjadi seorang warganegara yang benar-benar berguna dan dapat diterima oleh masyarakat. Pengumuman baru-baru ini oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri bahawa Perlembagaan Negara dan Akta Keselamatan akan dipinda bagi membolehkan harta-benda seseorang dirampas kerana kegiatan dadah, dan kemungkinan mewujudkan satu "penal island" seperti Pulau Jerejak untuk pengedar dan penjual dadah adalah satu manifestasi "commitment" Kerajaan untuk tujuan mengurangkan dan menghapuskan soal dadah di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya, saya suka memberi jaminan di Dewan yang mulia ini bahawa semua teguran-teguran dan syor-syor yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sama ada yang telah saya sentuh atau tidak akan sentiasa mendapat perhatian dan penelitian daripada saya. Sekian.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri Penerangan untuk menjawab.

4.32 ptg.

Timbalan Menteri Penerangan (Dato' Haji Embong bin Yahya): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh dasar dan aktiviti Kementerian Penerangan dan saya mengalu-alukan teguran yang membina itu untuk membolehkan Kementerian ini memperbaiki dan meningkatkan lagi khidmatnya untuk faedah negara dan rakyat.

Berhubung dengan teguran Ahli Yang Berhormat dari Kangar supaya pihak Jabatan Penerangan menambahkan Pegawai-pegawai di Kawasan-kawasan Pilihanraya Negeri, saya suka menjelaskan bahawa sememangnya Kementerian Penerangan ada cadangan seperti itu dan langkah tersebut akan dilaksanakan tidak lama lagi.

Perkara yang hampir sama telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kinabatangan. Saya ingin menjelaskan

bahawa di dalam tahun 1982 selain daripada penambahan anggota di Bahagian Khas, Jabatan Penerangan juga bercadang menambahkan jumlah Pegawai Luarnya seramai 117 orang lagi. Kebanyakan kekosongan jawatan Pegawai Luar ini akan dapat diisi pada awal tahun 1982, apabila Pegawai-pegawai Luar baru dilantik di bawah Operasi Isi Penuh. Namun demikian memang tidak boleh dinafikan iaitu kekosongan jawatan Pegawai Luar sentiasa berlaku setiap masa disebabkan oleh persaraan, perletakan jawatan dan kematian.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjung Karang ada mencadangkan supaya agensi yang membentuk sikap rakyat seperti Jabatan Penerangan dan Jabatan Penyiaran diberi peruntukan yang cukup supaya dapat menambah alat-alat yang lebih sempurna untuk meninggikan prestasi mereka. Saya suka menyatakan bahawa peruntukan kewangan kepada Jabatan-jabatan itu untuk pembelian alat-alat yang sempurna adalah ditambah dari tahun ke tahun. Misalnya untuk tahun 1981 peruntukan untuk Jabatan Penerangan mengenai perkara ini ialah \$5,623,900. Manakala peruntukan yang dicadangkan untuk 1982 ialah \$6,690,200. Bagi Jabatan Penyiaran pula angka yang dicadangkan bagi tahun 1982 ialah \$16,947,402 iaitu kira-kira \$4,510,202 lebih daripada tahun 1981.

Berkenaan dengan syor Ahli dari Padang Rengas bahawa TV Malaysia menyiarkan Rancangan Khas Pasukan Keselamatan termasuk aktiviti isteri-isteri dan juga Bekas Anggota Angkatan Tentera pada setiap minggu, saya ingin menjelaskan bahawa pada masa ini semua aktiviti Pasukan Keselamatan, termasuk aktiviti isteri mereka dan Bekas Anggota Angkatan Tentera kita, adalah diberi liputan sepenuhnya menerusi rancangan-rancangan seperti Peristiwa tiap-tiap malam selepas Berita TV pukul 8.30 dan juga pada sesuatu Hari Perayaan mengenai Pasukan Keselamatan seperti Hari Angkatan Tentera dan lain-lain. Pada masa ini belum ada cadangan untuk mengadakan satu rancangan khas khusus untuk Pasukan Keselamatan sebagaimana yang terdapat di Radio kerana dirasakan liputan yang diberi secara berleluasan terhadap mereka dalam

rancangan-rancangan TV sekarang ini adalah memuaskan dan amat berkesan. Tidak seperti keadaan di Radio saluran dan masa siaran TV adalah amat terhad dan perlu dibagi-bagikan dengan saksama.

Berhubung dengan syor Ahli Yang Berhormat dari Damansara supaya rangkaian-rangkaian siaran radio dibagikan kepada Bahasa Malaysia (2 rangkaian), Bahasa Inggeris (1 rangkaian), Bahasa Tamil (1 rangkaian) dan Bahasa Tionghua (1 rangkaian). Saya suka menyatakan bahawa rangkaian-rangkaian Radio Malaysia seperti yang ada sekarang ini sengaja dibuat demikian rupa semata-mata untuk tujuan menghubungi rakyat dari segenap lapisan masyarakat dan bukan khusus untuk sesuatu kaum yang tertentu. RTM ialah alat media negara yang ditugaskan, di antara lain, membantu usaha Kerajaan menyatukan rakyat yang berbilang kaum di negara ini menerusi rancangan-rancangan yang disiarkannya, dan bukan untuk mengasing-asingkan mereka mengikut kaum, bahasa atau kebudayaan masing-masing. Maka dengan itu susunan rancangan yang ada sekarang, adalah dirasakan paling sesuai dan berkesan untuk mencapai matlamat tersebut.

Jawapan yang serupa adalah sesuai bagi mengulas ucapan Ahli Yang Berhormat dari Bruas. Kementerian saya sentiasa mengambil berat kepada siaran-siaran supaya ianya mencerminkan sebuah negara yang mempunyai penduduk berbilang kaum yang hidup bersatu-padu berpandukan kepada prinsip-prinsip Rukunegara.

Tentang teguran Ahli Yang Berhormat dari Damansara bahawa kononnya rancangan-rancangan RTM diterbitkan menurut sesuka hati Penerbit-penerbit sahaja dan saranan beliau supaya RTM dicekapkan lagi menjadikannya sebuah perbadanan seperti Perbadanan Penyiaran British (BBC), saya ingin menjelaskan bahawa rancangan-rancangan RTM adalah diterbitkan mengikut dasar dan bentuk yang telah ditetapkan oleh Kementerian dan Jabatan. Rancangan-rancangan tersebut disiarkan setelah diteliti, dikaji dan dirancang dengan cermat dan teratur. Maka soal rancangan-rancangan itu dibuat oleh Penerbit-penerbit sesuka hati

mereka tidak timbul sama sekali. Usaha-usaha senantiasa dibuat untuk mempertingkatkan kecekapan RTM berdasarkan cara-cara yang baik dan sesuai bagi memenuhi kepentingan rakyat dan negara ini sendiri. Menjadikannya sebagai sebuah perbadanan seperti BBC tidak semestinya meninggikan kecekapan Jabatan ini.

Berhubung dengan syor-syor Ahli Yang Berhormat dari Kangar saya ingin memaklumkan bahawa RTM senantiasa berusaha untuk mengadakan satu jadual siaran yang seimbang dari segi jenis rancangan yang disiarkan. Saya percaya Ahli Yang Berhormat tentu sedar bahawa walaupun alat-alat media seperti Radio dan TV merangkumi potensi untuk memberi penerangan, mendidik dan menghibur sebahagian besar rakyat yang memiliki peti radio dan TV adalah pada asasnya adalah lebih menganggap alat tersebut lebih sebagai media memberi hiburan; kemudian barulah rancangan-rancangan yang bercorak penerangan dan pendidikan seperti ceramah, rencana dan lain-lain. Justeru itu, demi untuk menarik minat pendengar dan penonton, rancangan-rancangan yang bertujuan untuk memberi penerangan dan pendidikan itu sendiri harus disalutkan dengan unsur-unsur hiburan. Lebih halus ianya dilakukan lebih berjaya media tersebut mempengaruhi pendengarnya atau penontonnya. Rancangan-rancangan ceramah atau rencana bukan sahaja harus dibuat dengan cara halus dan berkesan tetapi siarannya juga hendaklah diatur secara yang strategik; di antara rancangan-rancangan lain (seperti drama dan hiburan) supaya ianya dapat menarik dan diikuti oleh sejumlah yang terbesar pendengar atau penonton. Rancangan Bimbingan Ugama yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu ialah rancangan khusus ditujukan kepada sasarannya dan sengaja disiarkan selepas waktu Maghrib supaya anak-anak kita menumpukan masanya tanpa menjejaskan kerja-kerja persekolahan yang perlu dibuat di rumah. Sebagaimana Yang Berhormat itu sedia maklum rancangan itu sekarang disiarkan pada pukul 7.15 tiap-tiap malam, sedangkan waktu Maghrib sekarang ialah kira-kira pukul 6.30-6.35 petang (Waktu Semenanjung) menurut di mana kita berada.

Cadangan Ahli Yang Berhormat supaya RTM menyiarkan peristiwa yang berlaku dengan kadar segera adalah mendapat perhatian pihak Kementerian saya. Bahkan perkara-perkara seperti kenaikan cukai dan lain-lain itu adalah disiarkan dengan segera. Ucapan Belanjawan Yang Berhormat Menteri Kewangan misalnya adalah disiarkan secara langsung terus dari Dewan Rakyat.

Berhubung dengan gesaan Ahli Yang Berhormat dari Kinabatangan mengenai satu bangunan baru untuk kompleks TV di Kota Kinabalu, Siaran Rangkaian Kedua yang akan dibawa ke Sabah dan Sarawak dan kaitannya dengan Siaran Rangkaian Ketiga yang ada sekarang, serta saranan beliau supaya bilangan Pegawai-pegawai Luar Penerangan ditambah lagi, saya ingin memaklumkan bahawa satu projek pusat penerbitan TV sedang dirancang untuk Kota Kinabalu. Satu peruntukan awal yang berjumlah \$7.3 juta telah diluluskan untuk projek ini. Kementerian saya juga sedang mengkaji tentang kedudukan Rangkaian Ketiga itu apabila kerja meluaskan Rangkaian Kedua ke Sarawak dan Sabah selesai dibuat. Dengan adanya siaran Rangkaian Kedua diseragamkan ke Sarawak dan Sabah nanti maka kemungkinan rancangan-rancangan yang sekarang disiarkan menerusi Rangkaian Ketiga akan disiarkan keseluruh negara dan bukan hanya untuk mereka di Sarawak dan Sabah sahaja seperti yang ada sekarang.

Saya ingin menjelaskan sebagai memenuhi permintaan Ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda bahawa Kementerian Penerangan sentiasa mengkaji semua rancangan yang disiarkan oleh RTM termasuk drama. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu drama 'Tok Perak' adalah merupakan drama yang telah memenangi Hadiah Sastera Terbaik Tahun 1974 anjuran Kerajaan Malaysia. Sebagai diketahui penilaian terhadap sesebuah hasil atau drama adalah satu perkara subjective, terpulang kepada pandangan masing-masing. 'Tok Perak' melambangkan perjuangan satu golongan masyarakat Melayu yang tersendiri dan unik yang mencerminkan di antara lain, daya berdikari. Dalam konteks ini keinginan Tok Peraklah membantu dan membimbing satu

keluarga yang dirapatinya yang difikirkannya perlu diberi pimpinan dan perlindungan. Sesuatu drama tidak semestinya menceritakan sesuatu yang diinginkan sahaja, yang boleh merupakan satu bahan propaganda yang melulu tetapi sukar diterima. Drama juga harus menceritakan sesuatu yang buruk, lemah, kemunduran dan sebagainya dengan tujuan menimbulkan contoh tauladan supaya penonton-penonton sedar dan insaf akan hakikat hidup ini.

Mengenai perkara gaji pula, adapun gaji yang diterima oleh Pembantu-pembantu Siaran di Jabatan Penyiaran adalah ditetapkan mengikut kelayakan masing-masing berdasarkan Laporan Gaji Kabinet. Walau bagaimanapun, Kementerian saya senantiasa berusaha untuk memperbaiki lagi keadaan mereka dengan mengadakan Kemudahan-kemudahan Latihan dan peluang-peluang bagi kenaikan pangkat.

Berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat dari Air Hitam bahawa RTM menyiapkan rancangan yang berupa forum atau perbincangan oleh pakar-pakar intelektual-intelektual di negara ini, saya ingin memberitahu Dewan yang mulia ini bahawa Kementerian saya mengambil perhatian terhadap cadangan Yang Berhormat itu dan akan mengkaji kemungkinan melaksanakannya.

Tuan Yang di-Pertua, akhir kata pada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan ulasan dan cadangan yang membina, saya sekali lagi ucapkan banyak terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Timbalan Menteri Pengangkutan.

4.45 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dato' Abu Hassan bin Haji Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan, teguran dan pendapat-pendapat terhadap Kementerian Pengangkutan semasa perbahasan Dasar Belanjawan 1982. Di sini ingin saya mengambil kesempatan untuk menjelaskan

beberapa perkara di bawah bidangkuasa Kementerian saya yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar telah mencadangkan supaya diadakan kemudahan pendaratan di waktu malam bagi Lapangan Terbang Alor Setar. Sukacita saya menyatakan bahawa tindakan sedang diambil bagi memasang alat-alat berkenaan untuk membolehkan perkhidmatan di waktu malam diadakan di lapangan terbang tersebut. Di samping itu, dengan siapnya bangunan terminal yang baru pada akhir tahun ini masalah kesesakan akan dapat diatasi.

Ahli Yang Berhormat dari Kangar juga telah menyarankan supaya diadakan bilik air yang lengkap di tiap-tiap lapangan terbang untuk kemudahan orang awam. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, kemudahan ini telahpun diadakan di semua lapangan terbang di seluruh negara. Kementerian saya telahpun melancarkan kempen pengindahan dan kebersihan pejabat-pejabat yang mana ianya juga meliputi lapangan terbang-lapangan terbang. Kempen ini adalah sebagai satu usaha untuk menyedarkan kakitangan Kerajaan dan juga orang ramai tentang pentingnya kebersihan dan keindahan kawasan sekeliling, termasuklah kebersihan dalam pejabat, bilik-bilik air dan tandas.

Kemudahan bilik sembahyang untuk umat-umat Islam di beberapa buah lapangan terbang seperti Lapangan Terbang Subang, Pulau Pinang, Kota Bharu, Johor Bahru dan Alor Setar telahpun disediakan dan bagi lapangan terbang-lapangan terbang yang lain kemudahan ini akan juga diadakan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Batang Padang telah meminta supaya Lapangan Terbang Ipoh diperbesarkan dan dinaikkan taraf. Adalah dimaklumkan bahawa Lapangan Terbang Ipoh pada masa ini hanya dapat menampung pesawat F27. Lapangan terbang ini tidak dapat dibesarkan atau dinaikkan taraf untuk pesawat yang lebih besar lagi kerana terdapat bukit-bukau di sekitarnya yang menghalang pembesaran dibuat. Namun demikian, Kerajaan telahpun melantik sebuah firma

perunding untuk mengkaji sebuah tapak yang lain bagi pembinaan lapangan terbang baru untuk Ipoh. Firma perunding itu adalah dijangka mengemukakan hasil kajian tersebut kepada Kerajaan tidak berapa lama lagi untuk pertimbangan Kerajaan. Sekiranya tapak tersebut didapati sesuai ianya akan dilaksanakan.

Mengenai kemalangan yang berlaku di Terminal Satu Lapangan Terbang Subang baru-baru ini yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur Bandar, sebuah Jawatankuasa Penyiasat yang diketuai oleh Ketua Pengarah Jabatan Penerbangan Awam telah ditubuhkan bagi menentukan sebab-sebab kemalangan itu berlaku dan mentaksirkan kerugian harta-benda dan ganti rugi yang patut dibayar kepada mereka yang terlibat. Jawatankuasa ini masih menjalankan penyiasatan dan dijangka dapat mengemukakan laporan lengkap dalam tempoh beberapa minggu lagi.

Tuan Yang di-Pertua, di sini suka saya menegaskan bahawa Kerajaan, khasnya Jabatan Penerbangan Awam, sentiasa menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan ke atas semua lapangan terbang di negara ini untuk menjamin keselamatan orang awam dan lain-lain pihak yang menggunakan lapangan terbang tersebut.

Berhubung dengan cadangan supaya diperbaiki perkhidmatan MAS dengan menambah jumlah penerbangan Sarawak yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah, ingin saya menjelaskan bahawa MAS sentiasa dari masa ke semasa mengkaji keperluan-keperluan perkhidmatannya, bukan sahaja di Sarawak, malahan di seluruh Malaysia dengan tujuan untuk memberi kemudahan kepada rakyat yang memerlukannya. Misalnya MAS telah menambah jadual penerbangan ke kawasan-kawasan pendalaman seperti ke Lawas, Bekalalan dan Long Semadoh di Sarawak dari 6 penerbangan seminggu kepada 7 penerbangan. MAS juga sedang merancang untuk menggantikan 2 daripada 4 buah pesawat BN2 kepada jenis pesawat yang lebih besar yang boleh membawa sebanyak 20 orang penumpang.

Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat itu supaya ditubuhkan Syarikat Penerbangan baru untuk memberi perkhidmatan udara kepada penduduk-penduduk di Sarawak, seperti yang telah saya nyatakan di Dewan yang mulia ini baru-baru ini Kerajaan akan menimbangkan untuk membenarkan syarikat penerbangan baru bagi menjalankan perkhidmatan di tempat-tempat yang tidak ada perkhidmatan MAS sekarang ini. Seperti Dewan yang Mulia ini sedia maklum, pada masa ini selain daripada MAS terdapat beberapa buah syarikat penerbangan yang kecil-kecil yang telah diberi lesen oleh Kerajaan untuk menjalankan perkhidmatan udara tidak berjadual di tempat-tempat yang tidak liputi oleh perkhidmatan MAS.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kangar mencadangkan supaya perkhidmatan Keretapi Tanah Melayu diperbaiki agar sesuai dengan keadaan dan permintaan. Kerajaan telah, sedang dan akan menjalankan rancangan-rancangan untuk meningkatkan kecekapan perjalanan keretapi dan mempermodenkannya. Menuju ke arah ini, Keretapi Tanah Melayu akan menambahkan koc-koc, gerabak-gerabak, bogie, lokomotif dan lain-lainnya dalam Rancangan Malaysia Keempat. Di samping itu, landasan-landasan dan jambatan-jambatan akan diperbaiki untuk membolehkan terin-terin mencapai kelajuan 80 batu sejam mulai dari tahun 1984. Stesen-stesen intermediate serta stesen-stesen baru bagi menggantikan stesen-stesen lama akan juga dibina dan alat-alat persemboyanan dan komunikasi akan dimodenkan. Satu kajian akan dijalankan untuk menggunakan kuasa letrik bagi menggerakkan keretapi sebagai langkah ke arah mempercepatkan pergerakannya. Keretapi Tanah Melayu juga bercadang untuk mengadakan satu landasan baru iaitu landasan 'standard gauge' sebagai langkah untuk meningkatkan kemampuan landasan bagi memenuhi keperluan keretapi yang semakin bertambah.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sri Gading telah mencadangkan supaya Kerajaan mendalamkan Sungai Batu Pahat bagi membolehkan bot-bot yang membawa dagangan dapat

melaluinya. Sukacita saya menyatakan bahawa sebenarnya pada masa ini kebanyakan daripada bot-bot yang menggunakan Sungai Batu Pahat adalah di antara 10 hingga 100 tan beratnya; bot-bot seberat ini adalah memadai bagi keperluan dagangan Bandar Batu Pahat yang mana nilai dagangan tahunan yang dikendalikan oleh bot-bot itu tidak sampai sebanyak \$500,000. Oleh hal yang demikian bot-bot dagangan boleh melalui sungai tersebut dengan tidak perlu digali. Walau bagaimanapun, sekiranya didapati bahawa perdagangan di Bandar Batu Pahat bertambah dan memerlukan bot-bot yang lebih besar lagi, Kerajaan akan mengambil tindakan yang sesuai bagi mendalamkan sungai tersebut.

Berhubung dengan perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Dungun mengenai had umur kereta-kereta teksi dan kereta sewa, adalah dimaklumkan bahawa peraturan tersebut baharu sahaja dikuatkuasakan mulai daripada 1hb November, tahun ini. Matlamat peraturan ini dilaksanakan adalah untuk meninggikan lagi taraf dan menjamin keselamatan penumpang-penumpang kereta sewa dan teksi. Kereta-kereta tersebut yang berumur lebih dari 12 tahun akan dikurangkan berperingkat-peringkat mulai daripada bulan Jun, 1982 sehingga 31hb Disember, 1984. Dalam proses penggantian atau pelesenan baru kereta-kereta teksi dan kereta-kereta sewa, umurnya dihadkan tidak lebih dari 5 tahun. Oleh kerana peraturan ini baru sahaja dikuatkuasakan, Kementerian saya dan Jabatan Pengangkutan Jalan sedang mengikuti perkembangannya dan akan mengkaji semula jika didapati perlu.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja jawapan saya terhadap perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat semasa Perbahasan Dasar Belanjawan 1982. Jika ada perkara-perkara yang tidak dijawab, ini tidak bermakna bahawa Kementerian saya tidak mengambil perhatian berat terhadap pandangan-pandangan dan teguran-teguran itu, malah-an semua perkara, sama ada besar ataupun kecil, telah diambil perhatian oleh Kementerian saya serta Jabatan-jabatan dan

Agensi-agensi di bawahnya dan tindakan sewajarnya diambil.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri Tenaga, Telekom dan Pos.

4.56 ptg.

Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Datuk Leo Moggie anak Irok): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh sedikit sebanyak mengenai perkara-perkara di bawah Kementerian saya di sepanjang perbahasan atas Dasar Belanjawan 1982.

Saya tidak bercadang untuk menjawab satu persatu perkara-perkara yang telah dibangkitkan tetapi saya akan menjawab dengan secara am sahaja semua perkara yang dibangkitkan itu.

Tuan Yang di-Pertua, memang benar pasaran minyak dunia baru-baru ini telah menunjukkan bahawa bekalan minyak telah melebihi permintaannya. Dan juga mengikut analisa dari beberapa pakar, kelebihan bekalan ini dijangka akan terus kekal sehingga tahun depan. Begitu juga harga minyak dalam pasaran dunia diramalkan kekal ke paras yang terdapat sekarang dalam sepanjang tahun 1982. Kekurangan permintaan minyak adalah disebabkan oleh 2 faktor. Yang pertama, ialah oleh kerana kadar kegiatan ekonomi yang rendah di kalangan negara-negara perindustrian pada ketika ini. Yang kedua, oleh kerana kemajuan yang telah dicapai dari usaha-usaha yang diambil oleh beberapa negara terutama sekali negara perindustrian dalam menjimat penggunaan tenaga mereka.

Tetapi walau bagaimanapun, keadaan ini tidak bermakna bahawa asas-asas pasaran minyak dunia itu telah berubah. Apa yang mesti diingatkan ialah pasaran minyak dunia akan terus dipengaruhi oleh faktor-faktor yang telah menentukan harga-harga minyak pada masa yang lepas. Oleh yang demikian, walaupun kita mendapati keadaan di mana pengeluaran pasaran minyak di dunia melebihi penggunaannya, adalah tidak wajar bagi kita, sekiranya kita menganggap bahawa

bekalan minyak mulai dari sekarang akan terjamin dan harga dianggap akan terus mantap. Oleh itu atas kesedaran-kesedaran inilah Kerajaan Malaysia akan terus mengekalkan strategi tenaga negara untuk membangun dan menggunakan sumber-sumber tenaga alternatif yang lain seperti hidro, gas asli dan arang batu, seperti yang telah diterangkan beberapa kali dahulu. Kerajaan Malaysia akan terus merangka garis-garis panduan dan melaksanakan strategi tenaga negara dengan tujuan untuk mengurangkan penggantungan negara kita ke atas minyak sebagai sumber tenaga. Satu dari strategi ini ialah dalam bidang penjanaan elektrik kita sedang kita merancang untuk mengurangkan penggantungan ke atas minyak dari paras 85% sekarang kepada lebih kurang 4% sahaja menjelang tahun 2000. Langkah-langkah sedang diambil untuk melaksanakan projek-projek janakuasa ke arah pencapaian matlamat ini.

Sebagai misalannya ke arah pencapaian matlamat strategi tenaga negara, beberapa skim hidro di Bersia, Kenering dan Kenyir di Semenanjung; Skim Tenom Pangi di Sabah dan Skim Batang Ai di Sarawak adalah sekarang ini sedang dalam berbagai peringkat perlaksanaan. Di samping itu juga, sebanyak 125 skim mini-hidro akan dilaksanakan dalam tempoh Rancangan Malaysia Keempat, dan 3 daripadanya dijangka akan siap dilaksanakan pada bulan hadapan ini manakala 20 daripada jumlah ini juga akan dijangka akan siap dilaksanakan pada tahun hadapan.

Gas asli dijangka akan mula digunakan untuk penjanaan kuasa elektrik mulai pertengahan dekad ini. Lembaga Letrik Negara akan menggunakan gas yang akan disalurkan ke Pantai Timur, Semenanjung Malaysia di Stesyen Janakuasa Paka, Trengganu apabila ia siap dibina menjelang tahun 1984.

Mengenai penggunaan arang batu pula suka saya maklumkan bahawa Lembaga Letrik Negara telahpun diarah untuk menubuhkan janaletrik yang menggunakan arang batu di Pelabuhan Kelang. Ia akan merupakan stesyen janakuasa yang pertama di negara ini yang akan menggunakan arang batu.

Kementerian saya juga sedar bahawa keperluan muatan talian penghantaran dan pembahagian bekalan elektrik di negara ini patut juga ditambah dan diperbaiki untuk tujuan agar bekalan elektrik di negara ini lebih lagi terjamin. Ini perlu untuk memenuhi pertambahan dalam permintaan elektrik natijahnya dari kemajuan perindustrian serta pemodenan dalam sektor pertanian dan juga pengluasan rangkaian elektrik luar bandar. Di samping itu pegawai-pegawai di bawah Kementerian ini dan agensi-agensi yang melaksanakan projek-projek pembekalan kuasa elektrik akan diperhebatkan lagi usaha-usaha untuk memastikan supaya projek-projek yang telah dibangunkan akan disiapkan menurut jadual yang telah ditetapkan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Ulu Padas telah menyatakan tentang wajarnya Lembaga Letrik Sabah dijadikan agensi Kerajaan Persekutuan. Adalah dasar Kerajaan Persekutuan untuk menentukan bahawa perancangan dan pelaksanaan bekalan elektrik di seluruh negara dilakukan secara teratur dengan tujuan untuk memenuhi keperluan bekalan elektrik di seluruh negara. Berasaskan dari dasar ini suka saya menyatakan bahawa Kerajaan Persekutuan sentiasa bersedia membantu Kerajaan Negeri Sabah dalam mengendalikan pembekalan elektrik di negeri itu. Bagi tujuan inilah Kementerian saya akan menghubungkan Kerajaan Negeri Sabah untuk mendapatkan pandangan yang rasmi dari Kerajaan Negeri Sabah untuk membolehkan Kerajaan Persekutuan menetapkan tindakan-tindakan yang perlu diambil bagi mencapai matlamat-matlamat ini.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya seperti juga Kementerian-kementerian yang lain sentiasa mengkaji prestasi serta mutu perkhidmatan-perkhidmatan semua Jabatan dan agensi-agensi di bawahnya supaya dapat menjalankan tanggungjawab masing-masing sebagaimana yang diharapkan. Kita juga memang sedar bahawa kemudahan telefon dan teleks perlu sebagai satu dari infrastruktur yang diperlukan untuk membangunkan negara. Walaupun kita mengakui pada setakat ini Kerajaan belum

dapat memenuhi kesemua permintaan telefon atau teleks, Kerajaan telah mengambil langkah untuk menambah lagi bilangan pengguna-pengguna telefon dan teleks masing-masing berjumlah lebih kurang 400,000 dan 3,500 di akhir tempoh Rancangan Malaysia Ketiga kepada 1,300,000 dan 15,000 di akhir Rancangan Malaysia Keempat. Seajar dengan dasar Kerajaan untuk menggalakkan kemajuan industri di negeri-negeri yang kurang maju maka Kementerian saya melalui Jabatan Telekom akan juga memberi keutamaan dalam memberi perkhidmatan telekomunikasi kepada negeri-negeri yang tersebut. Bagi mempercepatkan lagi pelaksanaan satu-satu projek ini Kementerian saya kini sedang mempertimbangkan penggunaan prinsip "turnkey", iaitu menyerahkan keseluruhan pembinaan sesuatu projek kepada sebuah firma kontrak sahaja, baik firma kontrak tempatan ataupun firma kontrak luar negeri. Dengan ini Jabatan Telekom akan dapat menumpukan lebih perhatiannya ke atas kerja-kerja perancangan, penyelenggaraan serta pengendalian.

Tuan Yang di-Pertua, walaupun saya tidak menjawab satu persatu perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat, semua pandangan-pandangan itu akan diberi perhatian yang sewajarnya.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri Kebajikan Am untuk menjawab.

5.05 ptg.

Menteri Kebajikan Am (Datin Paduka Hajjah Aishah binti Haji Abdul Ghani): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan satu dua perkara mengenai Kementerian saya.

Ahli Yang Berhormat dari Sungai Petani ada mencadangkan supaya mangsa-mangsa hakisan juga diberi pertimbangan bantuan seperti yang diberi kepada mangsa-mangsa malapetaka. Beliau juga telah menceritakan bahawa baru-baru ini satu kejadian hakisan telah berlaku di Kampung Kuala Sungai

Muda dan menyebabkan beberapa buah rumah telah runtuh. Beliau juga telah diberitahu oleh Pegawai Kebajikan Masyarakat Daerah Kedah bahawa bantuan tidak dapat dipertimbangkan untuk mereka ini kerana mereka tidak termasuk dalam golongan mangsa malapetaka.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan perkara ini sukacita saya menjelaskan bahawa mengikut laporan daripada Pengarah Kebajikan Masyarakat Negeri Kedah, 15 buah keluarga nelayan yang tinggal di tepi tebing Sungai Muda telah memohon bantuan untuk mendirikan semula rumah mereka yang runtuh akibat hakisan tanah pada bulan Ogos yang lalu. Permohonan mereka itu tidak dapat diberi pertimbangan kerana mereka bercadang mendirikan semula rumah mereka di atas tapak yang berdekatan di tebing sungai itu juga tanpa kebenaran dari Pegawai Daerah yang berkenaan. Keluarga-keluarga tersebut enggan berpindah ke tempat yang lain. Sungguhpun begitu pihak Jabatan Kebajikan Masyarakat Negeri bersedia memberi pertimbangan semula untuk memberi bantuan bagi keluarga-keluarga itu sekiranya mereka bersetuju mendirikan rumah mereka di atas tapak yang lain yang diluluskan oleh Pegawai Daerah Kuala Muda.

Saya juga ingin merujuk kepada perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Ulu Muda yang telah mencadangkan supaya Kementerian Kebajikan Am dan Kementerian Pelajaran membanyakkan lagi sekolah integrasi antara murid cacat dengan tidak cacat seperti yang ada di Alor Setar. Saya suka memaklumkan kepada Yang Berhormat itu bahawa sekolah integrasi seperti itu tidak terletak di bawah tanggungjawab Kementerian saya tetapi adalah di bawah Kementerian Pelajaran. Walaupun demikian Kementerian saya ada mengadakan berbagai jenis pusat pemulihan dan skim bantuan untuk orang-orang cacat, antaranya termasuklah pemulihan dan latihan bagi orang-orang cacat anggota yang di jalan di Pusat Pemulihan Orang-orang Cacat Anggota, Cheras. Di bawah Rancangan Malaysia Keempat 3 buah pusat seperti ini akan dibina untuk memberi

kemudahan tambahan kepada 600 orang penghuni lagi.

Yang kedua, pemulihan bagi orang-orang cacat akal dijalankan di tiga buah rumah bagi orang-orang cacat akal yang boleh menampung seramai 540 orang. Program ini ialah untuk memberi jagaan dan pemulihan supaya mereka dapat menikmati hidup yang lebih sempurna. 2 buah yayasan lagi akan dibina di bawah Rancangan Malaysia Keempat.

Yang ketiga, pekerjaan bagi orang-orang cacat juga diadakan di bengkel terlindung dengan tujuan memberi kemudahan pekerjaan kepada mereka yang tidak dapat bekerja dalam pasaran terbuka dan tidak boleh bekerja bersendirian di rumah. Rancangan ini akan diperluaskan lagi di bawah Rancangan Malaysia Keempat dengan pembinaan 4 buah bengkel bagi 400 orang dan 2 buah ladang bagi 150 orang buta. Kementerian saya juga akan membina 2 buah rumah perantaraan bagi bekas-bekas pesakit otak yang tidak mempunyai keluarga untuk menjaga mereka. Di samping itu Kementerian saya juga akan menyelenggarakan beberapa rancangan latihan dan juga skim bantuan untuk orang-orang cacat di negara ini. Sekian sahaja, terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam untuk menjawab.

5.09 ptg.

Menteri Kerjaraya dan Kemudahan-kemudahan Awam (Dato S. Samy Vellu): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menaruh minat terhadap perkara-perkara tertentu di bawah Kementerian saya ketika membahaskan ucapan Belanjawan 1982 oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan pada 23hb Oktober, 1981 di Dewan yang mulia ini. Saya ingin memberi jaminan bahawa segala teguran-teguran, pandangan-pandangan dan syor-syor yang telah dikemukakan oleh Ahli-

ahli Yang Berhormat itu akan diberi perhatian dan kajian yang mendalam dan sekiranya didapati sesuai akan dilaksanakan atau dijadikan panduan untuk melaksanakan projek-projek pembangunan.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka mengambil kesempatan di sini menjawab teguran-teguran dan syor-syor yang berkaitan dengan tanggungjawab Kementerian saya yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sepanjang perbahasan Anggaran Belanjawan 1982 di sesi ini.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Rengas telah menyentuh tentang kelemahan Jabatan-jabatan seperti Jabatan Kerja Raya yang terlibat dengan projek-projek pembangunan di kawasan beliau. Beliau menyatakan bahawa tidak terdapat koordinasi di dalam pelaksanaan dan juga pegawai-pegawai tidak berpengalaman.

Ahli Yang Berhormat itu telah membangkitkan perkara yang sangat penting mengenai koordinasi Jabatan-jabatan Kerajaan dan juga di antara Jabatan-jabatan Kerajaan dengan pihak swasta. Masalah koordinasi ini memang berlaku bukan sahaja di dalam kawasan Ahli Yang Berhormat bahkan juga di bandar-bandar besar. Perkara sebegini juga berlaku bukan sahaja di Malaysia bahkan di mana-mana negeri yang sedang membangun dan yang telah maju oleh kerana banyaknya agensi-agensi yang menjalankan kerja-kerja ke atas sesuatu projek yang besar. Bagaimanapun, bagi Kementerian saya, saya mencuba sedaya upaya bagi mengadakan koordinasi di antara JKR dengan Jabatan-jabatan yang lain. Mengenai pegawai-pegawai yang tidak berpengalaman itu, ini juga memang menjadi masalah bukan sahaja kepada JKR tetapi juga kepada semua Jabatan-jabatan Kerajaan di negara ini sebagai satu negara yang sedang membangun dengan pesatnya. Di lapangan ini juga, pihak Kementerian saya mengambil langkah-langkah yang positif seperti mengadakan kursus-kursus dan seminar-seminar bagi pegawai-pegawai yang baru diambil itu.

Ahli Yang Berhormat dari Ulu Padas telah menyentuh tentang jalan-jalan yang tidak memuaskan yang menghubungkan antara

bandar-bandar, khususnya Pantai Barat dan Pantai Timur Sabah.

Kementerian saya mengambil perhatian tentang komen yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Ulu Padas itu. Memang adalah menjadi tujuan Kerajaan untuk mengadakan lebuhraya bagi menyambung bandar-bandar besar di Pantai Barat dan Timur Sabah.

Ketika ini, beberapa projek yang besar sedang dilaksanakan di Sabah. Misalnya, ada tiga projek lebuhraya yang sedang dilaksanakan di Sabah iaitu:

(i) PANTAI BARAT

Lebuhraya Papar—Sindumin

Lebuhraya ini dibina pada bulan September 1977 dan telahpun disiapkan dan dibuka kepada lalulintas. Ianya menghubungkan Pantai Barat seperti Sindumin, Sipitang, Beaufort dan Papar di Kota Kinabalu.

Lebuhraya Tamparuli—Ranau

Lebuhraya ini mula dibina pada bulan September 1977 dan dijangka siap pada 31hb Oktober, 1982. Kemajuan kerja pada masa ini ialah 81.9%.

(ii) PANTAI TIMUR

Jalan Raya Giram Estate-Sungai Pengagau

Jalan raya ini mula dibina pada bulan September 1977 yang dijangka siap pada pertengahan tahun 1982. Kemajuan pada masa ini ialah 88%.

Jalan Raya Lahad Datu—Giram Estate

Jalan raya ini mula dibina pada bulan September 1977 yang dijangka siap pada tahun 1983. Kemajuan setakat ini ialah 27%.

Ahli Yang Berhormat dari Kawasan Matang menyeru pihak Kerajaan Pusat supaya menambahkan jumlah peruntukan wang yang sedang diperuntukkan kepada penyediaan kemudahan bekalan air di negara ini yang merupakan satu keperluan yang

lebih asas berbanding dengan bekalan elektrik kerana ia akan mempengaruhi taraf kesihatan orang awam di Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, saya bersetuju dengan Ahli Yang Berhormat dan dengan kenyataan beliau mengenai pentingnya penyediaan kemudahan bekalan air untuk meningkatkan taraf kesihatan orang awam di negara kita, terutama sekali di kawasan-kawasan luar bandar. Untuk mencapai tujuan inilah maka Kerajaan telah menambahkan peruntukan bagi mengadakan bekalan air dari semasa ke semasa. Walau bagaimanapun sebagaimana yang kita semua maklum, air ialah satu perkara di bawah kuasa Kerajaan Negeri masing-masing di Malaysia ini. Peranan Kerajaan Persekutuan ialah selain daripada memberi pinjaman atau "grant" kepada Kerajaan-kerajaan Negeri, juga memberikan nasihat-nasihat teknikal dan pengawasan. Langkah-langkah sedang diambil oleh Kementerian saya dengan Kerajaan-kerajaan Negeri berkenaan untuk menyelaraskan lagi projek-projek bekalan air dalam negeri. Sukacita juga saya menyatakan bahawa pada masa ini satu kajian sumber-sumber air atau apa yang dinamakan "National Water Resources Study" sedang dijalankan oleh sebuah Firma perunding Jepun.

Saya juga suka menyentuh syor-syor yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Parit berkaitan dengan peri mustahaknya kontraktor-kontraktor Bumiputra diberikan bayaran permulaan sebelum mereka memulakan pembinaan.

Tuan Yang di-Pertua, suka saya menyatakan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa mengikut peraturan yang sedia ada, kontraktor-kontraktor yang telah mendapat sesuatu tawaran Kerajaan bolehlah memohon wang permulaan atau pendahuluan sebanyak tidak melebihi 15% dari nilai kontrak "builder's work" dengan syarat permohonan itu diiringi dengan jaminan baik (insurance bond).

Beliau juga telah mencadangkan supaya ditubuhkan Unit Penyertaan Bumiputra di tiap-tiap negeri. Berhubung dengan ini, suka saya memaklumkan bahawa penubuhan itu memang telah dirancang oleh

Kementerian saya, tetapi buat masa ini adalah difikirkan bahawa keempat-empat Pejabat Cawangan yang ada sekarang iaitu di Kuala Lumpur, Pulau Pinang, Kuala Trengganu dan Melaka adalah mencukupi untuk merangkumi semua negeri di Semenanjung Malaysia yang berkehendakkan perkhidmatan mereka. Walau bagaimanapun, bilangan Pejabat Cawangan itu akan ditambah dari masa ke semasa jika keadaan memerlukan.

Tuan Yang di-Pertua, ada juga Ahli-ahli Yang Berhormat menyentuh tentang pembinaan jalanraya dan jambatan-jambatan di kawasan-kawasan Ahli-ahli Yang Berhormat masing-masing. Saya sukacita menyatakan bahawa semua teguran-teguran yang dibuat itu telah saya ambil perhatian dan di mana sesuai akan saya laksanakan. Tetapi ada juga perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat itu menyentuh jalan-jalanraya dan jambatan-jambatan yang di bawah pengawasan negeri-negeri dan bagi perkara-perkara tersebut saya akan juga menyampaikan kepada pegawai-pegawai JKR yang berkhidmat dalam negeri-negeri berkenaan.

Akhir sekali Tuan Yang di-Pertua, saya suka mengucapkan terima kasih sekali lagi kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dan memberikan teguran dan syor-syor mengenai perkara-perkara berkenaan dengan Kementerian saya.

Saya suka menyatakan bahawa Kementerian saya akan mengkaji dan melaksanakan teguran-teguran dan syor-syor Ahli-ahli Yang Berhormat itu setakat mana yang boleh. Selain daripada itu, saya juga suka mengucapkan terima kasih terhadap kerjasama yang diberikan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat kepada Kementerian saya dan berharap kerjasama seperti itu akan terus diberikan pada masa akan datang.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Sekarang saya jemput Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan untuk menjawab.

5.20 ptg.

Menteri Kewangan (Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat terutama sekali dari pihak Kerajaan dan juga kepada masyarakat umum dari segenap lapisan kerana memberi sambutan yang begitu meriah serta sokongan yang begitu menggalakkan terhadap Belanjawan tahun 1982. Segala teguran ataupun pandangan yang diberi oleh Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap Belanjawan itu amat saya hargai. Sukalah saya memberi jaminan di sini bahawa segala pandangan dan pendapat itu akan diberi perhatian sewajarnya oleh Kerajaan. Mana-mana cadangan yang membina dan memberi faedah kepada rakyat akan dilaksanakan oleh Kerajaan.

Seperti biasa pihak Pembangkang memang suka memutar-mutar perkara yang sebenar, lalu mensifatkan Belanjawan yang telah disambut dengan begitu baik oleh seluruh masyarakat sebagai Belanjawan Pilihanraya. Saya rasa pihak Pembangkang sudah kehabisan modal untuk mengkritik Kerajaan. Kerajaan Barisan Nasional adalah Kerajaan yang bertanggungjawab dan mempunyai rekod yang cemerlang dan tidak bergantung kepada taktik Belanjawan untuk memenangi pilihanraya. Kita melakukan pengurangan cukai dalam Belanjawan tahunan bukanlah kerana memikirkan pilihanraya, tetapi kerana hendak meningkatkan taraf hidup rakyat, terutamanya sekali mereka yang berpendapatan rendah yang menghadapi tekanan inflasi. Tindakan Kerajaan mengurangkan hasil cukai bagi tahun 1982 akan melibatkan kerugian hanya kira-kira \$165 juta. Dalam Belanjawan 1980, hasil yang hilang disebabkan oleh pindaan-pindaan cukai berjumlah \$482 juta atau lebih lagi, tetapi tidak siapa menuduh saya membentangkan Belanjawan pilihanraya bagi tahun itu.

Suasana Ekonomi

Kita telah dapat mengemukakan Belanjawan yang membantu meningkatkan taraf hidup rakyat oleh kerana ekonomi kita telah berkembang dengan begitu baik selama ini walaupun kita menghadapi beberapa cabaran dari perkembangan ekonomi

antarabangsa yang tidak menggalakkan. Strategi Belanjawan ini adalah perlu untuk mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru dan juga tujuan pembangunan ekonomi jangka panjang. Kita telah juga dapat melaksanakan strategi ini kerana ketahanan dan keutuhan ekonomi kita. Sebagai tanda-tanda keutuhan ekonomi kita biarlah saya terangkan beberapa perkara penting:

- (a) ekonomi negara berkembang dari segi sebenar sebanyak 6.8% pada tahun ini berbanding dengan negara-negara perindustrian yang ekonominya bertumbuh lebih sedikit saja dari 1%;
- (b) paras simpanan antarabangsa negara kita adalah tinggi berbanding dengan kebanyakan negara-negara lain;
- (c) kita juga berjaya meneruskan pelaburan awam di paras yang tinggi.

Inflasi

Walaupun ekonomi kita telah berkembang dengan baik kita menghadapi cabaran dari kenaikan harga pengguna dan juga imbalan pembayaran. Kita tidaklah dapat mengelakkan inflasi kerana ekonomi kita adalah terbuka. Jika kita bandingkan dengan negara-negara lain saya rasa kita sangat bertuah kerana dapat membendung inflasi kepada satu kadar yang lebih rendah daripada yang dialami oleh negara-negara lain. Walau bagaimanapun, kita belum cukup puashati dengan prestasi kita dalam melawan inflasi.

Oleh itu, Kerajaan akan terus melaksanakan langkah-langkah yang telah dijalankan sekarang untuk menahan kenaikan harga. Saya telahpun mencadangkan langkah-langkah selanjutnya dalam Belanjawan Tahun 1982. Kerajaan yakin bahawa langkah-langkah tambahan ini akan membawa kesan positif dalam usaha kita untuk mengurangkan inflasi.

Imbalan Pembayaran

Kita juga menghadapi masalah imbalan pembayaran seperti juga di negara-negara lain. Seperti yang telah saya sebutkan bahawa kelemahan imbalan pembayaran kita dalam tahun 1981 dan 1982 adalah disebabkan kemerosotan perdagangan negara kita berikutan dengan kemelesetan dunia.

Peruntukan Perbelanjaan

Walaupun kita menghadapi cabaran dari perkembangan ekonomi antarabangsa yang tidak menggalakkan, kita perlu memperuntukkan perbelanjaan yang besar untuk menggalakkan perkembangan ekonomi, serta juga membasmi kemiskinan. Bantuan subsidi terus diberikan supaya kita dapat menambahkan bekalan barang-barang pengguna yang mana dijangka akan dapat mengurangkan tekanan inflasi.

Berkenaan dengan peruntukan Perbelanjaan Pembangunan kepada Negeri-negeri, adalah mustahil bagi Kerajaan Persekutuan untuk memberi peruntukan sepenuhnya seperti yang diminta oleh Kerajaan-kerajaan Negeri. Bahkan kesemua negeri telah diberi peruntukan yang kurang daripada jumlah yang dipohon. Ini adalah disebabkan oleh sumber kewangan yang terhad. Oleh itu dalam keadaan yang sedemikian. Kerajaan Persekutuan terpaksa membahagikan peruntukan yang terhad itu kepada Negeri-negeri mengikut kriteria-kriteria tertentu.

Dari segi peruntukan bagi sektor pertahanan adalah difikirkan wajar bagi Kerajaan memperuntukkan sejumlah wang yang besar bagi memastikan supaya keselamatan negara sentiasa terpelihara untuk menjamin pertumbuhan ekonomi yang berterusan. Dalam keadaan dunia yang sentiasa berubah-ubah, kita seharusnya sentiasa berwaspada dan bersedia untuk mempertahankan negara kita. Segala usaha pembangunan sosio-ekonomi kita yang telah kita capai selama ini tidak akan bermakna lagi jika sekiranya kedudukan negara kita tidak aman dan stabil.

Pinjaman

Semuanya ini memerlukan perbelanjaan yang besar. Dalam membiayai perbelanjaan yang begitu besar kita sentiasa menitikberatkan supaya kebanyakan pinjaman ini datangnya dari sumber-sumber yang tidak mengakibatkan kenaikan kadar inflasi ataupun "non-inflationary sources". Ini termasuk pinjaman dari Kumpulan Wang Simpanan Pekerja, Bank Simpanan Nasional, PERKESO dan syarikat-syarikat insuran yang mana dikehendaki melabur sebahagian

kumpulan wang mereka dalam surat jaminan Kerajaan. Selain daripada itu kita meminjam daripada sumber-sumber luar negeri seperti institusi-institusi Bank Dunia, ADB, IDB dan juga pinjaman dari pasaran modal antarabangsa.

Kita tidak nampak apa-apa kesulitan untuk mendapatkan pinjaman, baik dari dalam atau luar negeri. Kita mempunyai kredit yang sangat baik di pasaran modal antarabangsa. Nisbah bayar balik hutang luar negeri kita adalah yang paling rendah di dunia. Oleh sebab keupayaan kita meminjam dan membayar balik hutang, maka bank-bank antarabangsa sentiasa bersedia untuk memberi pinjaman kepada kita. Itulah sebabnya kita telah berjaya mendapat pinjaman yang banyak dan tidak mempunyai masalah besar untuk mendapatkan pinjaman dari luar negeri. Pada awal tahun 1981, misalnya, kita telah berjaya mendapat pinjaman melalui sindikasi Bank-bank Perdagangan antarabangsa sebanyak US\$450 juta. Kita juga telah berjaya memperolehi pinjaman luar yang terbesar sekali pernah dipinjam oleh kita minggu lepas melalui sindikasi bank-bank perdagangan antarabangsa dengan kadar yang terbaik sekali pernah diberi kepada sesebuah negara membangun, terutama sekali dalam keadaan sekarang di mana kedudukan mudahtunai antarabangsa adalah ketat dan bank-bank antarabangsa sukar sekali hendak memberi pinjaman. Matlamat Kerajaan ialah untuk mendapatkan lagi pinjaman sebanyak 650 juta dollar Amerika saja. Walau bagaimanapun, sambutan daripada bank-bank yang menyertai sindikasi pinjaman ini adalah lebih daripada apa yang dijangkakan sehingga jumlah yang telah ditawarkan oleh bank-bank perdagangan telah mencapai angka 727 juta dollar Amerika.

Di dalam keadaan yang sedemikian, Kerajaan telah membuat keputusan untuk menerima hanya 700 juta dollar Amerika. Sebanyak 54 buah bank-bank perdagangan telah menyertai, sindikasi ini yang mengandungi bank-bank utama daripada setiap Wilayah di dunia ini seperti Amerika Syarikat, Eropah, Jepun, Australia, Hong Kong, Asia Barat, Singapura dan lain-lain negara di Asia. Sambutan yang sebegitu baik dan luas membuktikan dengan jelasnya

keyakinan mereka terhadap ekonomi Malaysia. Perjanjian pinjaman ini akan ditandatangani pada 17hb. November ini.

Sistem Kawalan Kewangan

Semua pinjaman ini akan digunakan untuk membiayai perbelanjaan pembangunan untuk projek-projek yang viable. Oleh itu kita akan memberi keutamaan dalam mengawal sistem kewangan kita. Cadangan-cadangan untuk memperbaiki sistem ini akan terus dilaksanakan.

Cukai-cukai

Mengenai cadangan-cadangan cukai, saya perhatikan ada beberapa keraguan yang ditimbulkan tentang langkah-langkah cukai yang dikemukakan dalam Belanjawan 1982. Ini mungkin kerana orang ramai belum dapat peluang mengkaji segala perintah-perintah yang dikeluarkan di bawah Akta Kastam dan juga Akta Cukai Pendapatan yang menerangkan perubahan-perubahan duti dan cukai ini. Saya suka menasihati kepada semua pihak mengkaji butir-butir ini dalam warta-warta Kerajaan supaya dapat memahami sepenuhnya langkah-langkah cukai ini. Peraturan dan panduan sudah disediakan bagi melaksanakan keputusan bagi mewujudkan sistem tarik balik cukai (duty drawback) yang baru dan juga mengenai Elaun Susutan dipercepatkan untuk semua industri.

Satu perkara yang timbul ialah tentang pemansuhan duti atas kamera, jam tangan, pemetik api dan pen. Saya suka terangkan iaitu pemansuhan duti ini meliputi bukan sahaja barang-barang itu tetapi juga barang-barang perkakasnya atau "parts and accessories" yang berkaitan. Bagi kamera, Kerajaan juga telah bersetuju untuk membatalkan duti-duti atas filem mulai daripada hari ini supaya menggalakkan pembelian dan perniagaan atas barang ini.

Tuan Yang di-Pertua, cabaran-cabaran yang kita hadapi dalam beberapa tahun ke hadapan ini akan menguji keutuhan dan ketahanan ekonomi kita dan memerlukan kita semua, Kerajaan dan rakyat, sebulat hati dan sebulat tenaga untuk mengatasinya. Kerajaan telah menunaikan kewajibannya dengan mengadakan berbagai kewangan

dan fiskal, termasuklah galakan-galakan cukai dan subsidi dengan tujuan meneruskan gerakan membasmi kemiskinan, membendung inflasi dan mengekalkan pertumbuhan ekonomi.

Tujuan kita yang utama memberikan galakan-galakan cukai ini ialah supaya para peniaga dapat menurunkan harga dan rakyat dapat membeli barang-barang keperluan dengan harga yang agak murah daripada biasa. Sekarang tibalah masanya bagi kaum pedagang menunaikan kewajipan sosialnya dengan perasaan dan sikap yang lebih bertanggungjawab terhadap masaah-masalah yang dihadapi oleh rakyat dan negara, termasuklah kaum pedagang sendiri.

Antara sebab-sebab harga patut diturunkan ialah (i) nilai ringgit kita telah naik berbanding dengan nilai matawang kebanyakan negara-negara lain dan (ii) banyak cukai sudah dimansuhkan atau dikurangkan.

Dengan menurunkan harga, kaum pedagang dapat membantu membentasi kedua-dua musuh negara, iaitu kemiskinan dan inflasi, dan melegakan kesengsaraan rakyat. Kaum pedagang sedia maklum, kalau barang-barang dapat dijual dengan murah maka lebih ramai rakyat dapat membelinya dan ini akan dapat mengembangkan perniagaannya. Oleh itu janganlah bersikap tamak hendak membolot keuntungan di masa sesingkat-singkatnya supaya lekas kaya tanpa menghiraukan akibat buruknya kepada masyarakat dan negara, dan kepada masa depan kaum pedagang itu sendiri.

Para pengguna, di bawah pimpinan Persatuan-persatuan Pengguna, hendaklah juga memainkan peranan yang positif dan aktif serta mengambil faedah sepenuhnya dari peluang-peluang yang diberi melalui Belanjawan ini.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja ucapan penggulungan saya, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya kemuka bagi diputuskan oleh Majlis. Masalahnya bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua sekarang dan diserahkan kepada Dewan sebagai Jawatankuasa.

Tuan Yang di-Pertua: Dan saya kemukakan Usul atas nama Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan mengedarkan kepada Jawatankuasa seluruh Majlis supaya disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4 (3) Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$14,631,547,375 dibelanjakan daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun 1982, dan bagi tujuan-tujuan dan Butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1982 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 25 tahun 1981, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang setentang dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai tersebut.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa

(Tuan Yang di-Pertua mempengerusikan Jawatankuasa)

Jadual—

Anggaran Pembangunan, 1982

5.36 ptg.

Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan supaya wang sejumlah tidak lebih daripada \$13,433,056,320 yang diperuntukkan dalam Anggaran Belanjawan Mengurus 1982 di bawah Maksud Bekalan B. 1 hingga B. 65 bagi Kementerian-kementerian, Jabatan-jabatan berkenaan dijadikan Jadual dan wang sejumlah tidak lebih daripada \$14,631,547,375 yang diperuntukkan dalam

Anggaran Pembangunan 1982 di bawah Maksud Pembangunan P. 7 hingga P. 9, P. 16, P. 18 hingga P. 21, P. 23 hingga P. 32, P. 35, P. 37, P. 38, P. 40, P. 41, P. 44 hingga P. 66 bagi Kementerian-kementerian. Jabatan-jabatan seperti yang ditunjukkan dalam Buku Anggaran Perbelanjaan Persekutuan 1982 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 25/81 dijadikan Anggaran Perbelanjaan.

Saya tidak berhajat untuk memberi ucapan yang panjang dalam peringkat Jawatankuasa ini oleh kerana saya telahpun menghuraikan tujuan-tujuan utama mengenai peruntukan anggaran yang dicadangkan itu dalam Ucapan Belanjawan saya pada 23-10-1981 yang lalu. Di samping itu penjelasan mengenai peruntukan anggaran ini adalah juga diberi dalam penyata daripada Kementerian Kewangan mengenai Anggaran Perbelanjaan Persekutuan 1982 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 24/81.

Tuan Pengerusi, saya mohon mencadangkan.

Maksud B. 1, B. 2, B. 3, B. 4, B. 5, B. 6, B. 7, B. 8, B. 9, B. 10, B. 11, B. 12, B. 13, B. 14, dan B. 15 (jadual)—

Maksud P. 7, P. 8 dan P. 9 (Anggaran Pembangunan, 1982)—

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, mengikut Jadual iaitu Kepala B. 1 hingga B. 15 dan Kepala P. 7, P. 8, P. 9 di bawah Jabatan Perdana Menteri sekarang terbuka untuk perbahasan. Ahli Yang Berhormat dari Baling.

5.39 *ptg.*

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad (Baling): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyentuh Kepala B. 1, Butiran 1100 dan Butiran-Kecil 1 dan 2 iaitu mengenai Pengurusan dan Pentadbiran Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua, sudah lebih daripada dua dekad Parlimen sebagai sebuah institusi perundangan telah wujud di dalam negara kita ini dan telah menempoh sejarahnya yang berbagai-bagai rupa terutama dari segi pertambahan bilangan ahli-ahlinya dan sepertimana yang telah kita maklumi bahawa tujuan institusi ini diwujudkan ialah untuk

melaksanakan program perundangan yang dibawa oleh Kerajaan dan juga oleh Ahli-ahli Yang Berhormat untuk dibahaskan dan diluluskan oleh Parlimen demi menjamin keutuhan demokrasi berparlimen di Malaysia untuk kebaikan, kebajikan, kesempurnaan dan kebebasan rakyat dan juga negara. Walaupun sistem demokrasi ini pada keseluruhannya bukanlah satu sistem yang sempurna dan di masa-masa yang akhir ini terdapat kritikan-kritikan terhadap sistem demokrasi itu dan kelemahan-kelemahannya. Apabila dilihat dari segi pelaksanaan sistem ini baik di negara-negara barat mahupun di negara-negara ketiga yang mengikut cara pemerintahan berdasarkan demokrasi berparlimen. Namun demikian sistem ini sudah tentu adalah lebih baik daripada sistem diktator, sistem yang berasaskan kepada kuku besi dan penguasaan segelintir ke atas masyarakat dan juga jentera-jentera Kerajaan. Kelemahan sistem ini yang....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, ucapan Yang Berhormat ini lebih merupakan ucapan dasar yang patut diucapkan selama 9 hari. Sekarang ini dalam Jawatankuasa—bila saya bercakap jemput duduk!—tolong sebutkan di bawah kepala mana, aktiviti apa, juga sebutkan tentang perbelanjaan yang dikenakan dan apa yang hendak dibahaskan berkenaan dengan perbelanjaan ini. Sila teruskan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya telah sebut tadi bahawa pengurusan semua Parlimen ini pada keseluruhannya, di segi pengurusan sudah tentulah berdasarkan kepada satu konsep yang tertentu yang akan saya sentuhkan dan juga saya akan sentuh mengenai pentadbiran Parlimen dan perlunya ia dikaji semula tentang peranan-peranan yang dimainkan oleh Parlimen berasaskan kepada konsep-konsep yang lebih tegas mengenai perundangan untuk kebaikan dan kebajikan rakyat pada keseluruhannya.

Tuan Pengerusi: Dalam Jawatankuasa ini boleh menyebut tentang perkhidmatan Parlimen sahaja tetapi bukan dasar amnya. Yang tadi itu adalah dasar am.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Ya, saya faham. Jadi seperti badan yang kita maklumi bahawa perjalanan Parlimen dalam

masa dua dekad yang lalu tidaklah banyak berubah keadaannya dan ianya telah mendedahkan kepada kita kelemahan-kelemahan dari segi pengawalan, dari segi materialisasikan konsep pembahagian kuasa di dalam sebuah negara yang akan menentukan bahawa perjalanan di dalam negara itu dijalankan menerusi pengawasan yang kukuh dan pengawasan yang berkesan daripada Majlis dan daripada suatu badan yang mewakili rakyat untuk kebaikan dan kesejahteraan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya katakan bahawa keadaan Parlimen kita sejak 20 tahun yang lalu pada umumnya tidaklah menemui beberapa perubahan-perubahan yang penting tetapi bagaimanapun dari segi perjalanan Parlimen pada keseluruhannya terdapat pula kelemahan-kelemahan yang lebih nyata dan lebih ketara daripada sejarah awalnya.

Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya katakan ini bukanlah merupakan pandangan saya semata-mata tetapi juga merupakan pandangan orang-orang yang lain juga yang melihat kedudukan Parlimen kita sekarang ini. Yang lebih utama ialah pandangan daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri sewaktu ia menjadi ahli biasa Parlimen kita ini yang mana pandangan itu dicatatkan di dalam "The Malay Dilemma" mengenai Parlimen di waktu itu iaitu di waktu Perdana Menteri yang pertama dahulu dan sepertimana yang saya katakan bahawa keadaan Parlimen daripada zaman Perdana Menteri yang pertama sehingga zaman Perdana Menteri yang keempat ini tidaklah sangat menerusi perubahan-perubahan yang menggalakkan tetapi adalah keadaan-keadaan yang lebih nyata lebih muram daripada keadaan-keadaan yang terdahulu.

Di sini izinkan saya, Tuan Yang di-Pertua, menyebut tentang quotation yang terdapat di dalam buku "The Malay Dilemma" yang ditulis oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri mengenai keadaan Parlimen sepertimana di zamannya.

Tuan Alias bin Md. Ali (Ulu Trengganu): Tuan Pengerusi, untuk penjelasan. Saya hendak bertanya Yang Berhormat itu apa kena mengena "The Malay Dilemma"

dengan peruntukan yang diminta untuk Parlimen ini?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menerangkan tentang kelemahan perjalanan Parlimen dan pandangan itu bukanlah pandangan saya semata-mata tetapi juga merupakan pandangan daripada seorang yang memegang kekuasaan dalam negara ini dan ini merupakan suatu yang sangat penting untuk didedahkan supaya mendapat perhatian yang sepenuhnya daripada Kerajaan yang dipimpin oleh seorang yang mengemukakan pandangan ini.

Tuan Pengerusi: Teruskan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Dengan izin, Tuan Yang di-Pertua:

"Laws were hurriedly passed without prior consultation with the representatives who had to sell these laws to the people. Tax innovations were made and discarded with complete disregard for the disrupting effect on the public. In the main, Parliamentary Sitzings were regarded as a pleasant formality which afforded members opportunities to be heard and quoted, but which would have absolutely no effect on the course of the Government. The general feelings was that whether or not the Parliament sat, the Government would carry on. The sitting were a concession to a superfluous democratic practice. Its main value lay in the opportunity to flaunt Government strength. Off and on, this strength was used to change the Constitution. The manner, the frequency and the trivial reasons for altering the Constitution reduced this supreme law of the nation to a useless scrap of paper."

"The Malay Dilemma" muka surat 11, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua, beginilah keadaan Parlimen kita dan ini diakui sendiri oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan berdasarkan kepada keadaan-keadaan yang demikian sudah tentulah kita perlu mengkaji sendiri mengenai pentadbiran Parlimen ini dan peranan-peranannya supaya ia memainkan peranan yang lebih berkesan dan

saya mengharapkan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri supaya melihat kembali dan mengkaji semula apa yang telah diucapkannya, apa yang telah dituliskannya, apa yang telah dicatatkannya di dalam bukunya itu dan mengkaji apakah Parlimen dan perjalanan yang ada sekarang ini sewaktu ia menjadi Perdana Menteri berbeza dengan keadaan sewaktu ia menjadi ahli biasa Parlimen ini. Dan sesiapa pun tidak dapat menutup dan sesiapa pun tidak dapat dengan sewenang-wenangnya menyatakan bahawa Parlimen yang ada sekarang ini benar-benar memainkan peranan yang berkesan mengawal pihak Eksekutif di dalam mengendalikan urusan-urusan negara. Dan keadaan sepertimana yang disebutkan di dalam buku "The Malay Dilemma" ini terus berlaku sehingga sekarang ini dan oleh yang demikian perlulah bagi Yang Amat Berhormat Perdana Menteri melihat dan meneliti hakikat ini demi untuk menjaga kewibawaannya sendiri dan demi untuk menjaga kehormatannya sendiri supaya tidaklah dikatakan orang apabila orang lain yang menanggung maka dia bising, tetapi apabila dia sendiri yang menanggung; ia tahulah keadaannya.

Saya yakin dan percaya bahawa kesedaran yang ada pada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri tentang hakikat ini adalah mendalam dan saya yakin dan percaya bahawa beliau akan mengambil langkah-langkah yang berkesan bagi memperbaiki perjalanan dan pentadbiran Parlimen supaya ia benar-benar menjadi suatu badan yang dapat mengawal dan dapat menentukan arah-arah perjalanan pihak Eksekutif di dalam menggerakkan jentera-jentera Kerajaan dan juga di dalam rancangan-rancangannya untuk kebaikan negara dan kebaikan rakyat keseluruhannya.

Saya sebenarnya mengucapkan syabas kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kerana ia berani mengemukakan pandangan-pandangannya ini di waktu itu dan apa yang penting sekarang ialah ia hendaklah melaksanakan dan mengkotakan apa yang dikatakannya.

Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana saya yakin bahawa Yang Amat Berhormat

Perdana Menteri akan mengkaji semula peranan Parlimen ini dan meletakkannya di tempat yang wajar, maka saya ingin mencadangkan supaya penglibatan yang lebih berkesan daripada Ahli-ahli Parlimen di dalam mengkaji masalah-masalah dan perjalanan negara pada keseluruhannya itu, dengan membentuk lebih banyak jawatankuasa-jawatankuasa yang melihat dan meneliti perjalanan-perjalanan Kerajaan dan pelaksanaan-peraksanaan dasar-dasar Kerajaan pada keseluruhannya. Jawatankuasa itu tidaklah terhad kepada Jawatankuasa Pemilihan atau Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara sahaja, tetapi hendaklah ditubuhkan jawatankuasa-jawatankuasa yang lain termasuk jawatankuasa-jawatankuasa yang berkaitan dengan soal ekonomi, dasar-dasar luar dan Jawatankuasa-jawatankuasa yang lain yang dapat memberikan peluang yang lebih dan peranan yang berkesan kepada Ahli-ahli Parlimen untuk meneliti setiap urusan-urusan dan dasar-dasar Kerajaan dan dapat meluaskan lagi peranan mereka demi untuk kebaikan masyarakat dan negara dan supaya demokrasi berparlimen itu tidak hanya menjadi nama semata-mata, tetapi pada hakikatnya ia dikuasai oleh golongan executive dan ia hanya menjadi parliamentary dictatorship bukan parliamentary democracy.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga suka mencadangkan tanpa hendak menyentuh sesiapa bahawa pentadbiran Parlimen pada keseluruhannya hendaklah diperbaiki, dan lagi sekali saya katakan tanpa berhasrat untuk menyentuh kebolehan sesiapa, bahawa baik kakitangan, pegawai-pegawai dan juga kedudukan Setiausaha Parlimen hendaklah ditingkatkan dari segi peranannya dan ditingkatkan juga dari segi keupayaan dan kebolehannya supaya ia dipegang oleh orang-orang yang benar-benar mahir dan matang dalam soal-soal perundangan dan juga dalam soal-soal pentadbiran dan juga dalam soal-soal pengurusan Parlimen sebagai sebuah badan yang penting bagi negara kita. Ia sekurang-kurangnya hendaklah diketuai oleh seorang yang bertaraf Hakim iaitu seorang yang mempunyai kebolehan di bidang kehakiman yang penting untuk mengurus perjalanan-perjalanan Parlimen ini supaya ianya sesuai dengan peranannya

yang penting itu. Tetapi perubahan-perubahan dan peningkatan-peningkatan kualiti pegawai-pegawai Parlimen itu adalah bergantung rapat kepada perubahan-perubahan yang hendak dilakukan dan pembaikan-pembaikan yang akan dilakukan. Kalau sekiranya hasrat ini tidak mahu dilaksanakan sudah tentulah saya percaya bahawa perubahan itu tidak sangat diperlukan. Perubahan-perubahan ini bergantung kepada perubahan-perubahan yang hendak dirumuskan atau yang telah dirumuskan atau dikehendaki oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebagaimana yang terdapat dalam bukunya "The Malay Dilemma" itu.

Tuan Yang di-Pertua, di samping itu layanan-layanan yang baik hendaklah juga diberi kepada mereka yang bertugas di dalam Parlimen ini supaya urusan-urusannya tidak tergendala dan segala kerja-kerjanya adalah up-to-date. Layanan-layanan yang memuaskan hendaklah diberi kepada mereka supaya mereka dapat bekerja dengan penuh keselesaan bagi kepentingan dan juga bagi melicinkan perjalanan dan urusan Parlimen.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh tentang B. 7 muka surat 54, Program (8) Unit Penyelidikan Sosio-ekonomi dan Perancangan Am. Pertama-tama saya ingin menyentuh tentang kenyataan-kenyataan yang selalu diutarakan oleh pemimpin-pemimpin Kerajaan di masa-masa yang lampau dan juga di masa sekarang ini bahawa Kerajaan akan melaksanakan pembangunan berpadu yang bertujuan hendak mengimbangkan antara pembangunan kebendaan dan juga pembangunan kerohanian. Kenyataan seumpama ini misalnya dinyatakan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sewaktu menyokong perbahasan mengenai Rancangan Malaysia Keempat di Dewan ini dan juga oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sewaktu berucap di upacara perasmian Debat Agung Ekonomi Universiti Malaya sedikit masa yang lalu. Sewaktu pelancaran Rancangan Malaysia Ketiga di Dewan ini, perkara ini ditekankan dengan nada bersungguh-sungguh sehingga kita merasakan bahawa perkara ini disedari dan diyakini secara bersungguh-sungguh bagi mencapai hasrat dan keinginan yang menjadi

matlamat kepada negara ini seperti yang dikatakan.

Saya ingin di sini menarik perhatian Dewan ke arah perkara-perkara yang lebih detail tentang perancangan-perancangan yang telah dibuat menuju ke arah apa yang telah dinyatakan oleh Kerajaan untuk mewujudkan pembangunan berpadu yang seimbang antara pembangunan kebendaan dan kerohanian.

Apabila kita meneliti program-program yang terdapat dalam Rancangan Malaysia Keempat, kelumrahan mengumumkan kenyataan-kenyataan yang berkaitan dengan perkara ini dan juga kesungguhan kata-kata yang dilontarkan ke tengah-tengah masyarakat mengenai pembangunan yang seimbang antara pembangunan kebendaan dan kerohanian ini nampaknya tidak diikuti dengan pendedahan dan penjelasan konsepnya sepertimana juga tidak diikuti dengan perancangan yang bersungguh-sungguh untuk menuju ke arah matlamat tersebut. Kita seolah-olahnya dipesonakan dengan irama lagu yang sungguh menawan hati tetapi malangnya irama yang indah itu tanpa lagunya dan tanpa seni kata yang mengikat harapan dan cita-cita.

Kita tidak pernah dijelaskan mengenai makna dan konsep perimbangan antara kemajuan kebendaan dan kerohanian dan rumusan mengenainya tidak pernah dikemukakan. Demikian juga akibat daripada itu perancangan-perancangan yang bersungguh-sungguh untuk menuju kepada hakikat perimbangan antara pembangunan kebendaan dan pembangunan kerohanian itu tidak dilakukan.

Tuan Yang di-Pertua, apakah yang dimaksudkan oleh Kerajaan apabila ia mengemukakan tentang perimbangan antara pembangunan kebendaan dan pembangunan kerohanian dan apakah konsep perimbangan yang dimaksudkan oleh Kerajaan yang konsep ini menjadi landasan yang penting untuk membuat perancangan-perancangan bagi memenuhi konsep pembangunan yang dilaung-laungkan itu. Apakah perimbangan antara kedua-dua aspek pembangunan itu bermakna penyesuaian dasar-dasar dan pelaksanaan pembangunan kebendaan

dengan nilai-nilai kerohanian atau perimbangan itu dimaksudkan perimbangan dari segi quantiti antara rancangan-rancangan pembangunan kebendaan dengan simbol-simbol pembangunan kerohanian seperti pembinaan masjid-masjid dan surau-surau tanpa membuat pengertian fungsi-fungsi masjid-masjid dan surau-surau itu seperti-mana yang dijalankan di masa-masa yang lalu, yang mana tanpa pengertian fungsi-fungsinya yang sebenar maka masjid-masjid yang didirikan itu hanya memenuhi aspek-aspek pembangunan lahiriah semata-mata atau sekiranya pembangunan rohaniah itu dimaksudkan pembinaan insan dan pembentukan sifat-sifat yang luhur dan benar apakah perencanaan-perencanaan dan juga perancangan pembinaan insan itu akan berjalan di dalam garis-garis yang tersendiri yang terpisah dari garis-garis perjalanan pembangunan kebendaan tanpa diwujudkan penyesuaian antara keduanya.

Kalau inilah yang dimaksudkan dengan perimbangan yang dilaungkan maka perancangan yang dilakukan hanya akan melahirkan perimbangan quantiti yang akan memenuhi hanya pengertian pembangunan lahiriah jua. Perancangan ini hanya akan menuju ke arah memesatkan pembinaan masjid-masjid atau surau-surau menambah gaji untuk guru-guru dan Pegawai-pegawai Ugama, memesatkan lagi pentadbiran pertandingan Al-Quran, Nasyid atau Azan dan mungkin pula pertandingan ini diperluaskan kepada pertandingan sembahyang, puasa atau lain-lainnya. Tetapi di waktu yang sama turut berkembang pesat kelab-kelab malam, institusi-institusi judi dan lain-lain kegiatan yang bertentangan dengan nilai-nilai kerohanian kerana dalam perancangan pembangunan ini telah ditentukan bahawa masing-masing berjalan mengikut dunianya yang tersendiri. Apakah perimbangan seperti ini yang dimaksudkan oleh Kerajaan sewaktu kenyataan-kenyataan daripada pimpinan Kerajaan dikemukakan dan dilontarkan kepada masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua, perimbangan yang sebenarnya meletakkan tugas-tugas dan tanggungjawab perancang-perancang untuk merancang suatu konsep strategi dan juga program pembangunan yang menuju ke arah

peningkatan diri dan kehidupan insan, menuju ke arah merealisasikan kehidupan yang dikuasai oleh sifat-sifat terpuji dan menghalang penguasaan sistem yang membawa kepada penguasaan sifat-sifat dan nilai-nilai keburukan, mungkar dan maksiat. Untuk ini pembangunan kebendaan hendaklah ditundukkan kepada nilai-nilai kerohanian dan bukan sebaliknya iaitu pembangunan kebendaan dan hasrat meluaskan pembangunan tersebut dibiarkan membawa akibat keruntuhan kepada nilai-nilai murni dan juga keharmonian yang wujud dalam masyarakat kita.

Tuan Yang di-Pertua, pembangunan dan perimbangan dalam pengertian yang sebenar dapat ditimba panduan-panduannya daripada ajaran-ajaran Islam dan di dalam hal ini mengapakah perancang-perancang pembangunan kita merasa berat untuk mengambil panduan-panduan tersebut iaitu bagi merangka suatu konsep pembangunan negara dan meletakkan strategi dan program untuk dilaksanakan supaya perseimbangan yang dikatakan itu dapat dilaksanakan, dan juga supaya perancang-perancang itu tidak meraba-raba di dalam kegelapan, dan kemudian menyogokkan kepada Menteri-menteri slogan-slogan yang tidak berfungsi untuk dijadikan perhiasan menarik dalam kenyataan-kenyataan mereka kepada rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, merancang suatu strategi pembangunan negara yang menumpu ke arah kesejahteraan manusia dari segi kerohanian dan kebendaan....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, saya puas mendengar ucapan Yang Berhormat ini. Sepatutnya ini diucapkan dalam masa membincangkan dasar-dasar am dan pentadbiran am. Cuba tumpukan kepada Kepala Pembangunan atau Kepala Perbekalan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, apabila saya meneliti di dalam buku Rancangan Malaysia Keempat mengenai perancangan sosio-ekonomi dan juga perancangan am bahawa ianya tidak menuju ke arah matlamat yang disebutkan oleh pemimpin-pemimpin Kerajaan yang mewujudkan perimbangan yang sebenarnya

antara pembangunan kerohanian dan juga pembangunan kebendaan.

Tuan Pengerusi: Itu semua Yang Berhormat boleh sebut, saya tidak melarang tetapi ini bukan tempatnya. Di sini dalam Jawatankuasa kena sebutkan sebagaimana disebut tadi Kepala Bekalan 1 atau Kepala Bekalan 7 atau Pembangunan 7 dan nyatakan apa aktiviti dan apa pendapat Yang Berhormat berkenaan dengannya tetapi bukan dasar-dasar am seperti yang sudah diucapkan tadi, walaupun saya sudah ingatkan. Sila teruskan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, Butiran ini adalah mengenai perancangan am iaitu Unit Penyelidikan Sosio-Ekonomi dan Perancangan Am.

Tuan Pengerusi: Sungguh. Rancangan Am diucapkan di dalam dasar am tetapi rancangan am di dalam Kepala Bekalan ini di dalam Jawatankuasa. Sekarang kita di dalam Majlis Jawatankuasa. Jadi tidak selayaknya diucapkan di dalam Jawatankuasa. Sekarang Majlis ini dalam Jawatankuasa. Dan alamatkan Pengerusi dan bukan Yang di-Pertua.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Minta maaf, Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, sekarang sampai kepada apa yang hendak saya katakan iaitu apabila saya menyemak kepada Buku Rancangan Malaysia Keempat itu maka perancangan-perancangan dari segi aspek inilah yang saya hendak tekankan bahawa perancangan-perancangan yang dilakukan itu tidak menyentuh sepertimana apa yang hendak dikatakan. Contoh-contoh yang akan saya bawa supaya keadaan ini boleh diperbaiki dan apabila kita membuat perancangan-perancangan supaya seimbang dengan apa yang dimaksudkan daripada mukadimahnyanya iaitu untuk mewujudkan pembangunan berpadu yang seimbang antara pembangunan rohaniah dan juga pembangunan kebendaan. Jadi ini merupakan peranan daripada perancangan-perancangan dan peranan daripada Unit Penyelidikan Sosio-Ekonomi dan Perancangan Am yang saya rasa penting untuk kita membincangkan dan menge-

mukakannya supaya perancangan itu menuju kepada matlamat. Jadi baik dalam Rancangan Malaysia Keempat misalnya terutama apabila melaksanakan atau membuat suatu dasar dan pelaksanaan rancangan-rancangan perindustrian misalnya dan juga di dalam merangka suatu dasar mengenai pembalakan, hal-hal yang berkenaan dengan soal kerohanian ini tidak dimasukkan dan tidak direalisasikan dalam rangka suatu dasar yang berkenaan dengan perindustrian dan juga dasar-dasar yang berkenaan dengan soal pembalakan misalnya.

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: (*Bangun*).

Tuan Pengerusi: Hendak apa?

Tuan Azharul Abidin bin Haji Abdul Rahim: Tuan Pengerusi, saya hendak tahu apa kena-mengena pembalakan, sebab pembalakan tidak ada peruntukannya di bawah Parlimen.

Tuan Pengerusi: Dia bercakap dalam B. 7, bukan Parlimen lagi (*Ketawa*). Parlimen sudah habis tadi. Ya, sila teruskan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya harap Yang Berhormat itu jangan tidurlah (*Ketawa*). Tuan Yang di-Pertua, jadi soal-soal ini tidak diterapkan dan ini sudah tentu terdapat suatu kekeliruan konsep iaitu apa yang dikatakan kerohanian itu mungkin dimaksudkan hanya ada di dalam masjid-masjid dan surau-surau sahaja tetapi tidak difahamkan bahawa konsep kerohanian ini juga perlu diterapkan di dalam perencanaan dan juga pelaksanaan dasar-dasar perindustrian dan lain-lain. Tuan Yang di-Pertua, di dalam soal ini kita seolah-olahnya meniru bulat-bulat apa yang telah dilaksanakan di dunia barat di dalam soal melaksanakan projek-projek, melaksanakan dasar-dasar.....

Tuan Alias bin Md. Ali: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Sabar dahulu!

Tuan Alias bin Md. Ali: Minta penjelasan.

Tuan Pengerusi: Ahli Yang Berhormat

hanya boleh mengganggu seseorang Ahli Yang Berhormat yang tengah bercakap di bawah Peraturan 37 sama ada atas tatatertib atau point of order atau minta penjelasan. Kalau minta penjelasan, Ahli Yang Berhormat yang bercakap ini kalau dia hendak beri jalan. Sekarang di bawah peraturan berapa?

Tuan Alias bin Md. Ali: Saya minta penjelasan.

Tuan Pengerusi: Minta penjelasan. Yang Berhormat hendak beri jalan?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Ya.

Tuan Alias bin Md. Ali: Atas butiran berapa dan muka surat berapa Yang Berhormat itu bercakap? Saya agak keliru dengan ucapan itu sebab saya cuba rujuk dengan ucapannya dengan butiran yang ada di dalam buku ini tidak berjumpa peruntukan yang diminta itu.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya rasa itu bukan satu penjelasan dan tidak perlu saya sebutkan, dia cari sendirilah muka mana. *(Ketawa)* Saya rasa itu bukan penjelasan.....

Tuan Pengerusi: Walau bagaimanapun, saya mengingatkan Yang Berhormat, saya sudah ingatkan banyak kali. Kalau hendak bercakap terus juga berhenti daripada berucap berkenaan dengan dasar. Jadi mesti bezakan antara berucap apa yang dicakapkan oleh Yang Berhormat memang boleh dicakapkan, saya tidak melarang, tetapi tempatnya. Patutnya waktu Yang Berhormat semasa saya beri peluang bercakap masa dalam membincangkan dasar, itulah masukkan semua. Kemudian bila sampai dalam Jawatankuasa teruskan kepada butir-butir yang ada di sini. Saya sudah mengingatkan banyak kali sampai keliru Ahli Yang Berhormat dari Ulu Trengganu *(Ketawa)*.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya bercakap tentang soal perancangan sekarang ini. Butiran dalam soal perancangan apa yang harus...

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat dengarlah dahulu. Yang Berhormat tidak

menyebut soal perancangan tetapi perancangan bentuk dalam Jawatankuasa ini tidak mengenai perancangan dasar am ataupun pentadbiran am Kerajaan tetapi ditujukan terus kepada butirannya. Boleh bercakap atas dasar am tetapi butiran terus tidak melewar-lewar dasar am yang patut diucapkan 9 hari yang lepas.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya bercakap ini ialah di muka 54, Program (8) Unit Penyelidikan Sosio-Ekonomi dan Perancangan Am yang minta perbelanjaan sebanyak \$4,400,000. Jadi, itulah yang saya tekankan di sini.

Tuan Pengerusi: Ya, sesuatu tajuk boleh dicakapkan dengan dasar am atau dicakapkan dengan khusus perinciannya dalam Jawatankuasa, jadi cara membentangkan cakapan itu sahaja. Perkara itu boleh dicakapkan dalam dua peringkat: dasar am dan dalam Jawatankuasa. Sekarang ini Majlis dalam Jawatankuasa.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Sebab itu saya tumpukan dalam soal yang terperinci misalnya dalam soal perindustrian, dalam soal perancangan dan lain-lain supaya ini jangan kita melaungkan tetapi dari segi itu kita salah faham, jadi inilah soalnya. Jadi soal ini soal merancang perindustrian dan juga mengatur strategi perindustrian. Saya rasa ini adalah soal yang berkaitan dengan soal detail dan bukan sahaja soal dasar am tetapi soal pelaksanaan untuk ciri-ciri itu.

Tuan Pengerusi: Ya, cara Yang Berhormat menyampaikan itu sahajalah!

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya ulangi tadi—Tuan Pengerusi, saya minta maaf lagi sekali *(Ketawa)*.

Tuan Pengerusi: Bagi panduan Yang Berhormat, apabila Cokmar itu letaknya di bawah disebut 'Tuan Pengerusi'. *(Tepuk)* Bila Cokmar naik ke atas disebut 'Tuan Yang di-Pertua' *(Ketawa)*.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tersasul, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Fasal itu tersasul dasar am juga (*Ketawa*).

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya rasa tidak. Apa yang saya katakan tadi adalah mengenai pelaksanaan dan tidak berupa dasar.

Tuan Pengerusi: Saya kata dasar-dasarlah (*Ketawa*). Mengikut Peraturan Mesyuarat 43 kalau kata Pengerusi itu dasar, dasarlah (*Ketawa*). Teruskan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Sepertimana saya katakan tadi dari segi pelaksanaan perindustrian yang perlu diterapkan konsep rohaniah di dalam perancangan-perancangan perindustrian ini, terutamanya dari segi mewujudkan suatu keadaan yang memenuhi kehendak konsep ini dan bukan kita hanya meniru daripada konsep perindustrian di barat yang berdasarkan kepada hanya keuntungan kebendaan. Dasar dan pelaksanaan mereka adalah berasaskan kepada konsep keuntungan maksima dengan kos yang minima yang dikatakan oleh Alexis Carrel sebagai suatu strategi yang mengabaikan sifat insaniah, mengabaikan kebajikan pekerja-pekerja, mengabaikan tabiat manusia dan juga keadaan psikologi manusia yang kita nampaknya meniru kesalahan-kesalahan yang dilakukan oleh dunia barat di dalam membangunkan perindustrian mereka. Sudah tentu kita boleh menerima kemajuan-kemajuan teknologi mereka tetapi apabila kita hendak melaksanakan di dalam negara kita ini, kita perlulah memikirkan tentang suatu cara pelaksanaan yang tidak merosakkan cara hidup kita yang tidak menghancurkan nilai-nilai murni yang ada di dalam masyarakat kita.

Saya lihat sepertimana keadaan kawasan-kawasan perindustrian di dalam negara kita seperti di Shah Alam dan sebagainya di mana kita lihat, apabila kita merancang sesuatu dasar perindustrian kita tidak memikirkan kesan-kesan kepada nilai-nilai kehidupan kita dan juga nilai-nilai murni yang ada dalam masyarakat kita, bahkan kita tidak sangat memikirkan tentang kerosakan environment untuk mendapat keuntungan kebendaan ini kita meruntuhkan

keadaan harmoni yang wujud di dalam suasana kehidupan kita dan juga dengan suasana alam semula jadi kita. Di mana kita lihat bahawa sepertimana pelaksanaan perindustrian di kawasan perindustrian di Shah Alam dan juga di Pulau Pinang misalnya, kita mewujudkan satu suasana yang....

Datuk Haji Yusof bin Malim Kuning: Minta penjelasan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya tidak beri jalan.

Tuan Pengerusi: Dia tidak beri jalan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Kita mewujudkan suatu suasana di mana lahir sesuatu masyarakat yang kita tumpukan atau wujudkan satu masyarakat yang membentuk satu kebudayaan orang-orang muda.

Datuk Haji Yusof bin Malim Kuning: On a point of order.

Tuan Pengerusi: Apa point of ordernya.

Datuk Haji Yusof bin Malim Kuning: Point of ordernya, Ahli Yang Berhormat itu tidak langsung bercakap tentang apa yang kita bahaskan sekarang ini sehingga dia pergi ke Kementerian Sains dan Alam Sekitar, saya minta jangan dia merapu begitu sahaja—jadi buang masa kita yang berharga ini.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat tumpukan kepada inilah.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Itu perancangan am, ada kaitan dengan ini (*Ketawa*). Rancangan am masuk semualah (*Ketawa*).

Tuan Pengerusi: Masuk semua tetapi di bawah butiran ini (*Ketawa*).

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Yalah, di bawah butiran ini.

Tuan Pengerusi: Sebanyak mana wang yang telah diuntukkan tidak boleh lebih daripada itu.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya tidak minta tambahan wang. Saya cuma....

Tuan Pengerusi: Maksud saya Yang Berhormat tumpukan sebanyak itu sahaja, tak boleh lain daripada itu. Itu maksudnya.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Untuk membetulkan perancangan sahaja.

Tuan Pengerusi: Saya masih membenarkan Yang Berhormat lagi selagi nampak saya tak jauh sangat tergelincir atau menyeleweng.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Tetapi fasal banyak gangguan tadi.

Tuan Pengerusi, saya belum habis tadi lagi tentang apa yang hendak saya katakan mengenai wujudnya di dalam perancangan-perancangan perindustrian kita, iaitu seolah-olah untuk mewujudkan suatu kebudayaan yang dibentuk oleh orang-orang muda di mana tanpa adanya penerusan kebudayaan-kebudayaan yang murni dan juga nilai-nilai murni yang ada yang merupakan sambungan daripada generasi yang telah lalu. Maka dengan sebab itulah oleh kerana kita tidak memikirkan soal-soal demikian mengakibatkan berlakunya keadaan-keadaan yang sama-sama kita ketahui, iaitu yang boleh dikatakan telah merosakkan suasana keharmonian dan juga nilai-nilai murni yang ada dalam masyarakat kita.

Begitu juga dasar-dasar yang berkaitan dengan soal penguasaan kekayaan-kekayaan hutan kita. Kita tidak memikirkan dalam merancang penguasaan kekayaan-kekayaan kayu-kayuan dalam negara kita, kita tidak memikirkan dari segi kesannya kepada kehidupan dan juga kepada petani-petani sehingga kita membenarkan juga umpamanya pembalakan itu dilakukan di kawasan-kawasan yang merupakan punca-punca dan sumber air yang penting bagi kehidupan kita keseluruhannya. Dengan sebab itu perlulah apabila kita hendak menerapkan dasar kerohanian ini....

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Tuan Pengerusi, on a point of order.

Tuan Pengerusi: Apa point of ordernya?

Dato Haji Yusof bin Malim Kuning: Point of ordernya macam mana saya katakan tadi kesabaran dan kebenaran Tuan Pengerusi itu disalahgunakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Baling. Jadi saya memandang bahawa sudah sampai masanya Ahli Yang Berhormat itu patutlah memberhentikan ucapannya, sia-sia sahaja.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, sebagaimana saya sudah beri ingatan banyak kali kalau hendak teruskan tak usah dasar am lagi sebagaimana yang saya katakan. Saya sudah beri garis panduan.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Kalau begitu saya pindah pula kepada yang lain, Tuan Pengerusi, oleh kerana tidak dibenarkan dalam hal ini.

Tuan Pengerusi: Tak dibenarkan dan melanggar Peraturan Mesyuarat.

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Saya akan menyentuh tentang soal Maksud 8, iaitu Jabatan Perkhidmatan Awam, Butiran 1100 mengenai Pentadbiran.

Apa yang hendak saya timbulkan di sini ialah perlunya juga dikaji semula tentang kedudukan Pegawai-pegawai Pentadbir yang sekarang ini dibahagikan kepada Pegawai Tadbir dan Diplomatik serta Pegawai PTU (Pegawai Tadbir Ugama) dan PTA (Pegawai Tadbir Am) yang diamalkan di dalam pentadbiran negara kita sekarang ini. Bahawa pelaksanaan dan pembahagian-pembahagian seperti ini telah menimbulkan suatu keadaan di mana kita lihat di dalam mengutamakan atau memberi tugas dan kerja kepada pegawai-pegawai berkenaan maka kita lihat adanya suatu perasaan yang menimbulkan pilih kasih di dalam menentukan kenaikan pangkat dan menetapkan tugas-tugas di mana kita lihat dari segi pelaksanaan daripada maklumat-maklumat yang kita kumpul menunjukkan bahawa Pegawai Tadbir dan Diplomatik itu telah diberi suatu keutamaan dan kedudukan yang tertentu dan boleh dikatakan bahawa daripada Pegawai Tadbir dan Diplomatik inilah yang menguasai perjalanan-perjalanan dalam penentuan tugas dan juga dalam kenaikan pangkat dan sebagainya.

Walaupun pegawai-pegawai ini mempunyai kelayakan dan mempunyai pengalaman yang sama dengan pegawai-pegawai yang lainnya, tetapi ia tetap diutamakan di dalam soal pembahagian kerja dan juga kenaikan pangkat dan sebagainya. Ini menimbulkan keadaan yang membawa kepada menempatkan seseorang kadang-kadang bukan pada tempatnya dan membeza-bezakan antara kategori-kategori yang telah ditentukan. Saya rasa bahawa pembahagian-pembahagian ini tidak penting dan tidak sangat perlu dan kerana itu ia hanya disatukan ke dalam satu bahagian sahaja supaya tidak wujud dan tidak timbul perasaan-perasaan yang membezakan antara kategori-kategori dan berdasarkan kepada pembahagian-pembahagian ini.

Tuan Pengerusi, saya mencadangkan supaya perkhidmatan awam ini juga hendaklah ditinjau dan diperbaiki prestasi dan juga kemajuan-kemajuan yang dicapai supaya pelaksanaan pentadbiran negara kita berjalan dengan lancarnya dan ini bukan hanya dengan menentukan masa mereka datang ke pejabat dan masa mereka keluar, ini bukanlah merupakan suatu perubahan yang besar di dalam soal untuk memperbaiki Jabatan Perkhidmatan Awam ini. Walaupun kita mengalu-alukan langkah yang dilaksanakan itu tetapi peningkatan dari segi pentadbiran negara ini perlulah dibuat menerusi perubahan-perubahan yang lebih

besar dan menerusi penelitian kembali pembahagian-pembahagian sepertimana yang saya katakan tadi.

Kita dapati juga bahawa di dalam soal pentadbiran awam ini adalah penting ditingkatkan memandangkan peruntukan-peruntukan yang besar daripada wang rakyat untuk mengendalikan urusan-urusan negara kita dan apabila peningkatan ini berlaku maka pembaziran yang dilakukan terhadap wang negara ini dapat dikurangkan, demikian juga salahguna wang negara kita juga dapat dikurangkan walaupun mungkin tidak dapat dihapuskan seterusnya. Di dalam soal peningkatan perkhidmatan ini sudah tentu juga faktor-faktor kemanusiaan, faktor-faktor peningkatan dari segi akhlak dan juga nilai-nilai kerohanian perlulah ditingkatkan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat hendak sambung lagi esok?

Tuan Mohd. Nakhaie bin Haji Ahmad: Ya.

Tuan Pengerusi: Boleh sambung esok.

Majlis Mesyuarat bersidang semula

Tuan Yang di-Pertua: Dewan ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang hari esok, Khamis, 12hb. November, 1981.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.30 petang.